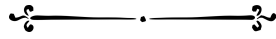

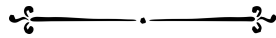

V

**BONAPARTOWIE
I BURBONOWIE**

- 454 Napoleon I
- 501 Napoleon II
- 504 Ludwik XVIII
- 507 Karol X
- 518 Ludwik Filip I
- 584 Napoleon III

NAPOLEON I

1804-1814, 1815

Ojciec: KAROL MARIA BUONAPARTE

Był synem Józefa Marii Buonaparte, członka Rady Starszych Ajaccio, i jego pierwszej żony Marii Ksawery, córki Józefa Marii Paravicini. Urodził się 27 marca 1746 w Ajaccio na Korsyce. Po śmierci ojca wszedł do Rady Starszych Ajaccio. Dnia 2 lub 7 czerwca 1764 w kościele w Ajaccio pojął za żonę MARIĘ LETYCJĘ RAMOLINO (↓). Po wcieleniu Korsyki do Francji w 1768 złożył przysięgę na wierność Ludwikowi XV. Zniesiono wówczas instytucję Rady Starszych, przyjmując jej członków w poczet szlachty francuskiej (dyplom szlachecki Karol Maria otrzymał w 1771). 27 listopada 1769 ukończył studia prawnicze na uniwersytecie w Pizie, 11 grudnia tego roku otrzymał stanowisko adwokata Najwyższej Rady Korsyki, w październiku 1770 został królewskim prokuratorem w Ajaccio, zaś w lutym 1771 objął urząd asesora tamtejszego sądu królewskiego. 13 września 1771 został deputowanym szlachty do Stanów Generalnych Korsyki, w maju następnego roku uzyskał członkostwo Rady Dwunastu Szlachciców z Dila (Zachodniej Korsyki), natomiast w lipcu 1777 mianowano go deputowanym korsykańskiej szlachty na dworze wersalskim. Zmarł wskutek choroby żołądka (zapewne raka) 24 lutego 1785 w trakcie kuracji w Montpellier i został pochowany w tamtejszym kościele kordelierów (franciszkanów). W 1803 jego prochy sprowadzono do parku należącej do Józefa Bonapartego posiadłości Mortefontaine opodal Paryża, skąd w rok później trafiły do kaplicy pw. św. Karola w Saint-Leu-la-Forêt. W 1819 przeniesiono je do kościoła św. Idziego w Saint-Leu-la-Forêt, a w 1951 znalazły pochówek obok szczątków jego żony w katedrze w Ajaccio.

Matka: MARIA LETYCJA RAMOLINO

Jej rodzicami byli Jan Hieronim Ramolino, kapitan kawalerii oraz piechoty, inspektor generalny dróg i mostów prowincji Ajaccio, oraz poślubiona mu Aniela Maria, córka Józefa Marii Piétra-Santa. Urodziła się 24 sierpnia 1750 w Ajaccio na Korsyccie. Dekretem Napoleona I 18 maja 1804 otrzymała tytuł MADAME MÈRE DE L'EMPEREUR (PANI MATKI CESARZA). Po abdykacji syna w 1814 wyjechała do Rzymu, lecz w okresie Stulecia dołączyła do cesarza w Paryżu. Po Waterloo wróciła do Wiecznego Miasta i tam też zmarła na zapalenie płuc 2 lutego 1836 w swoim pałacu przy ulicy Corso. Spoczęła w Corveto, skąd w 1860 na polecenie jej wnuka, Napoleona III, prochy Marii Letycji przeniesiono do cesarskiej kaplicy w katedrze w Ajaccio.

Rodzeństwo cesarza (1–10):

BONAPARTOWIE

- 1 NAPOLEONA. Urodziła się w 1765 w Corte, gdzie zmarła w tym samym roku lub w 1767.
- 2 MARIA ANNA. Urodziła się 3 stycznia 1767 w Corte i tam też umarła 1 stycznia 1768.
- 3 J Ó Z E F NAPOLEON. Urodził się 7 stycznia 1768 w Corte na Korsyccie. Poszedł w ślady ojca i ukończył studia prawnicze w Pizie, a następnie był adwokatem na rodzinnej Korsyce. Od śmierci ojca był głową rodziny. Po zwycięstwie proangielskiego stronnictwa paolistów, wiosną 1793 wraz z matką i rodzeństwem musiał opuścić Korsykę. Osiadł początkowo w Marsylii, gdzie objął urząd sekretarza Salicettiego, rewolucyjnego komisarza, lecz niebawem, dzięki pomocy młodszego brata, od 1795 dowódcy francuskiej armii we Włoszech, został mianowany generalnym liwerantem armii francuskiej we Włoszech. Powróciwszy z kampanii włoskiej, poświęcił się karierze politycznej i dyplomatycznej; w latach 1798–99 był deputowanym departamentu Liamone do Rady Pięciuset (niższa izba Dyrektorialnego Zgromadzenia), pełnił także przez pewien czas godność francuskiego ambasadora na dworze papieskim. Po objęciu konsulatu przez Napoleona (1799) został członkiem Rady Państwa oraz senatorem, nadal także pełnił z ramienia brata rozliczne misje dyplomatyczne. 18 maja 1804 otrzymał tytuł księcia Francji, a 30 marca 1806 został z woli brata królem Neapolu i Sycylii (jako JÓZEF I; w drugim z wymienionych królestw jedynie tytularnie). 6 czerwca 1808 cesarz

uczynił go królem Hiszpanii (pod imieniem JÓZEFA I), jednocześnie przekazując tron neapolitański Joachimowi Muratowi. Rządy Józefa I w Hiszpanii nie trwały długo; już w 1812 po przegranej pod Arapiles utracił Madryt, a po klęsce wojsk francuskich pod Vitoria i podpisaniu przez Napoleona pokoju w Valençay, jesienią 1813 wycofał się z Hiszpanii i 11 grudnia abdykował. W obliczu oblężenia Paryża przez wojska koalicji antynapoleońskiej w styczniu 1814 cesarz mianował go wiceregentem (namiestnikiem) i komendantem Gwardii Narodowej, niemniej 30 marca tego roku Józef wraz z cesarzową opuścili stolicę, upoważniając marszałków do kapitulacji. W okresie Stu Dni powrócił do Paryża, a po upadku Napoleona latem 1815 wyjechał do USA i przyjął nazwisko hrabiego Survilliers. W 1839 osiedlił się w Wielkiej Brytanii, a w dwa lata później uzyskał od wielkiego księcia Toskanii pozwolenie na dołączenie do żony i córek we Florencji. Zmarł tam 28 lipca 1844 i został pochowany we florenckiej bazylice Santa Croce (św. Krzyża), skąd w 1862 na polecenie Napoleona III jego prochy sprowadzono do Paryża i złożono w kaplicy św. Jeremiasza w kościele Inwalidów.

Małżonka Józefa Bonaparte:

Poślubiona 7 sierpnia 1794 w Cuges-les-Pins:

MARIA JULIA CLARY, córka Franciszka Clary, zamożnego wytwórcy jedwabiu i kupca z Marsylii, i jego drugiej żony Róży Franciszki Somis, córki kupca Józefa Ignacego Somis, oficera armii francuskiej. Urodziła się 26 grudnia 1771 w Marsylii, a zmarła 7 kwietnia 1845 we Florencji i została pochowana w Santa Croce.

Potomstwo Józefa Bonaparte:

LINIA JÓZEFA

Córki małżeńskie (A–C):

- A JULIA JÓZEFINA. Według innych danych nosiła ona imię ZENAIDA. Urodzona 29 lutego 1796 w Genui, zmarła tamże 6 czerwca 1797.
- B Z E N A I D A LETYCJA JULIA. Na świat przyszła ona 8 lipca 1801 w Paryżu. 18 maja 1804 została kreowana przez stryja księżniczką francuską (ale nie „księżniczką Francji” ← sukcesja i tytułatura we francuskim domu panującym), w okresie rządów ojca w Italii nosiła tytuł księżniczki neapolitańskiej, w latach 1808–13 była infantką hiszpańską. 29 czerwca 1822 w Brukseli poślubiła swojego stryjecznego brata, KAROLA LUCJANA BONAPARTE, księcia Canino i Musignano (↓). Zmarła 8 sierpnia 1854 w Neapolu i została pochowana w kościele Santa Maria in Via Lata w Rzymie.

C S Z A R L O T T A NAPOLEONA. Urodziła się 31 października 1802 w pałacu Mortefontaine. 18 maja 1804 otrzymała tytuł księżniczki francuskiej, a od objęcia przez ojca tronu madryckiego w 1808 do jego abdykacji w 1814 nosiła tytuł infantki hiszpańskiej. 10 listopada 1826 we Florencji poślubiła swojego brata stryjecznego, księcia NAPOLEONA LUDWIKA (→ biogr. Napoleona III). Zmarła 2 marca 1839 w Sarzane i spoczęła we florenckiej Santa Croce.

Dzieci pozamałżeńskie Józefa Bonaparte (A–F):

z MARIĄ JULIĄ COLONNA, hrabianką Stigliano (ur. Neapol 29.10.1783, zm. tamże 24.12.1867), córką Andrzeja Colonna, księcia Stigliano, oraz jego żony Cecylii Ruffo dei Duchi di Bagnara, córki Karola Ruffo, księcia Saint' Antimo; żoną JANA GIROLAMA (GIANGIROLAMA) ACQUAVIVA D'ARAGONA, księcia Atri i Nardò od 1801 (ur. Neapol 19.12.1786, zm. tamże 29.10.1848), syna Juliana Antoniego (Giuliantonio) Acquaviva d'Aragona, księcia Atri i Nardò, i jego żony Teresy Spinelli (spośród czworga dzieci z tego mariażu dwoje było w istocie dziećmi Józefa Bonaparte, uznanymi przez księcia Atri):

A JULIUSZ ANTONI ACQUAVIVA D'ARAGONA. Urodzony 9 września 1807 w Neapolu, oficer gwardii królewskiej. Zmarł w 1836 w Palermo.

B MARIA JULIA TERESA ACQUAVIVA D'ARAGONA. Urodziła się 30 września 1808 w Neapolu, gdzie zmarła 29 października tego roku.

z ANETĄ (ANN) SAVAGE (ur. Filadelfia 1800, zm. Nowy Jork 1865):

C P A U L I N A ANNA JÓZEFA HOLTON. Urodziła się w 1821 w Filadelfii, a zmarła 4 grudnia 1825 w Bordertown.

D KAROLINA SZARLOTTA LAFOLIE (DELAFOLIE). Urodziła się w 1822 w Filadelfii, a 27 stycznia 1839 w Waretown (stan Nowy Jork) poślubiła ZÉBULONA HOWELL BENTON (ZEB BENTON) (ur. Apulia, stan New Jersey 27.01.1811, zm. Oxbow, stan Nowy Jork 16.05.1893) i miała z nim czworo dzieci. Zmarła w dzień Bożego Narodzenia 1890 w Richfield Spring w stanie Nowy Jork.

z EMILIĄ HEMART (ur. 1798, zm. 1879):

E FELIKS JÓZEF LACOSTE. Urodził 22 marca 1825 w Filadelfii, a 28 marca 1857 w Metz poślubił IZABELĘ DE GERANDO (zm. 1878), z którą miał dwóch synów. Zmarł 15 lutego 1922 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem (wedle innych danych już w 1859 w Paryżu).

F Zmarły w dzieciństwie brat bliźniak Feliksa Józefa Lacoste.

4 MARIA ANNA. Urodziła się 14 lipca 1771 w Ajaccio, gdzie także zmarła w grudniu 1776.

- 5 LUCJAN. Na świat przyszedł 21 maja 1775 w Ajaccio. Sposobiony do kariery wojskowej, a później duchownej, ostatecznie zrezygnował z tych zamiarów i powrócił na Korsykę. Po wybuchu rewolucji francuskiej (1789), wraz z braćmi poparł początkowo korsykańskiego przywódcę Paoliego, lecz wobec jego proangielskich sympatii i zamiaru zerwania z Francją, niebawem przystał do obozu jakobinów. W 1793 wraz z rodziną musiał uciekać z rodzinnej wyspy, gdzie odnieśli zwycięstwo paoliści. We Francji osiadł w Saint-Maximin, gdzie przyłączył się do lokalnego klubu jakobińskiego. Po przewrocie termidoriańskim (1794) trafił na krótko do więzienia, skąd wyszedł dzięki interwencji starszego brata Napoleona. Poświęcił się karierze politycznej, w 1798 został deputowanym z departamentu Liamone do Rady Pięciuset (niższa izba francuskiego parlamentu za Dyrektoriatu), a jesienią 1799 objął jej przewodnictwo. 9 listopada (18 brumaire'a według kalendarza rewolucyjnego) 1799 odegrał pierwszoplanową rolę w obaleniu Zgromadzenia Dyrektorialnego i objęciu przez Napoleona urzędu pierwszego konsula. 24 grudnia 1799 uzyskał od brata tekę ministra spraw wewnętrznych, którą jednak utracił w 1800 wskutek intryg Fouchego. Został następnie mianowany ambasadorem francuskim w Madrycie, gdzie przebywał do listopada 1801. Dnia 28 stycznia 1803 otrzymał fotel w Akademii Francuskiej. Jako jedyny z rodziny w 1804 odmówił przyjęcia tytułu książęcego od brata, z którym był poróżniony: Lucjan i jego potomkowie zostali wówczas odsunięci od sukcesji cesarskiego tronu. W grudniu 1804 przeniósł się do Rzymu. Zagrożony bankructwem, w 1810 zdecydował się wyemigrować do USA, lecz jego statek został przechwycony przez Anglików, a on sam osadzony w areszcie domowym w Anglii. W maju 1814 powrócił do Rzymu, gdzie 18 sierpnia został z nadania papieża Piusa VII dziedzicznym księciem Canino. W okresie Stu Dni dołączył do Napoleona w Paryżu i 22 marca 1815 przyjął od cesarza tytuł księcia francuskiego, nadal jednak pozostał wykluczony z sukcesji. Wydana przez Ludwika XVIII 18 stycznia 1816 ustawa specjalna, skazująca wszystkich Bonapartych na banicję z Francji, zmusiła go ponownie szukać schronienia w Wiecznym Mieście. 21 marca 1824 papież Leon XII nadał mu dziedziczny tytuł księcia Musignano, a w 1837 Grzegorz XVI kreował go księciem Bonaparte. Zmarł na raka żołądka (chorobę, która zapewne przyczyniła się także do śmierci jego ojca oraz cesarskiego brata) 29 czerwca 1840 w Viterbo i znalazł spoczynek u boku pierwszej żony w kolegiacie śś. Jana i Andrzeja w Canino.

Małżonki Lucjana Bonaparte:

1. Poślubiona 4 maja 1794 w Saint-Maximin:

MARIA ANNA K R Y S T Y N A (KATARZYNA ELEONORA?) BOYER, córka Piotra Andrzeja Boyera, oberżysty z Saint-Maximin, i poślubionej mu Małgorzaty, córki szklarza Jakuba Józefa de Ferry. Urodzona 3 lipca 1771 w Saint-Maximin, zmarła w połogu dnia 14 maja 1800 w Paryżu i spoczęła w parku zamkowym w Le Plessis-Chamant; jej cenotaf znajduje się w kolegiacie śś. Jana i Andrzeja w Canino.

2. Poślubiona 25 lipca 1803 w Paryżu (ślub cywilny) i 26 października 1803 w Chamant (ślub kościelny):

MARIA LAURENCJA SZARLOTTA LUDWIKA A L E K S A N D R Y N A JACOB DE BLESCHAMP, córka prawnika Karola Józefa Jacob de Bleschamp i jego pierwszej żony Marii Filiberty Joanny Ludwiki Bouvet, córki Jana Karola Bouveta, handlarza tabaką z Calais. Urodziła się 23 lutego 1778 w Calais i była wcześniej zamężna ze zmarłym na emigracji na Haiti w 1802 JANEM FRANCISZKIEM HIPOLITEM JOUBERTHON (JOUBERTHOU) DE VAMBERTIN, z którym miała dwoje dzieci. Zmarła 12 lipca 1855 w Sinigaglii i została pochowana w kolegiacie śś. Jana i Andrzeja w Canino.

Potomstwo Lucjana Bonapartego:

LINIA LUCJANA

Dzieci z pierwszego małżeństwa (A–E):

A KRYSTYNA SZARLOTTA. Urodziła się ona 23 lutego 1795 w Saint-Maximin. 22 marca 1815 otrzymała tytuł księżniczki francuskiej. Po upadku Napoleona i Restauracji Burbonów Bonapartowie zostali wygnani z Francji. Rodzina Lucjana osiadła w Rzymie, gdzie 27 grudnia 1815 Szarlotta poślubiła MARIUSZA GABRIELLI, księcia Prossedi, Roccasecca i Pisterzo od 1824 (ur. Rzym 6.12.1773, zm. tamże 18.09.1841), syna Piotra Gabrielliego, księcia Prossedi, Roccasecca i Pisterzo, oraz jego żony Kamili Riario Sforza, córki Rafaela, księcia Riario Sforza. Urodziła mu ośmioro dzieci, a owdowiawszy, w 1842 wyszła potajemnie za mąż za kawalera SEPTYMIUSZA CENTAMORI. 21 lutego 1853 otrzymała tytuł księżniczki Bonaparte. Zmarła 6 maja 1865 w Palazzo Gabrieli w Rzymie.

B BEZIMIENNY SYN. Urodził się i zmarł 13 marca 1796 w Augsburgu.

C WIKTORIA GERTRUDA. Urodziła się 9 lipca 1797 w Ajaccio na Korsyce, gdzie także zmarła tego samego dnia.

D **KRYSTYNA SZARLOTTA A L E K S A N D R Y N A E G I P C J A**. Urodziła się 19 października 1798 w Paryżu. 22 marca 1815 wraz z ojcem i starszą siostrą otrzymała tytuł księżniczki francuskiej. Po upadku cesarza, na mocy specjalnej dyrektywy Ludwika XVIII z 18 stycznia 1816 członkowie rodu Bonapartych musieli opuścić Francję; rodzina Lucjana osiadła w Rzymie, gdzie 28 marca 1818 Aleksandryna wyszła za mąż za **ARVIDA**, hrabiego Posse, szambelana dworu szwedzkiego (ur. Sladene 11.06.1782 zm. Buenos Aires, maj 1826), syna Fryderyka, hrabiego Posse, i jego żony Karoliny, córki Claesa Henryka Stedt; nie mieli dzieci. Po śmierci hrabiego Posse, w lipcu 1824 poślubiła **DUDLEYA COUTTSA STUARTA**, earla Rutel-Gruewe, członka Parlamentu (ur. Londyn 11.01.1803, zm. Sztokholm 17.11.1854), syna Jana Stuarta, markiza Bute, earla Windsor i Bute, barona Cardiff of Cardiff Castle, i jego drugiej żony Franciszki Coutts, córki Tomasza Couttsa, bankiera londyńskiego; mieli syna. Krystyna zmarła 19 maja 1847 w Rzymie.

E **DZIECKO**. Zmarło wraz z matką w maju 1800 w Paryżu.

Dzieci Lucjana Bonaparte z drugiego małżeństwa (A–J):

A **K A R O L L U C J A N J U L I U S Z L A U R E N C J U S Z**. Urodził się 24 maja 1803 w Paryżu. W okresie Stu Dni, 22 marca 1815 otrzymał od stryja tytuł księcia francuskiego, a po śmierci ojca w 1840 odziedziczył tytuły księcia Canino i Musignano (później sprzedał je ich poprzednim posiadaczom, niemniej jego potomkowie nadal się nimi posługiwali). W 1848 był jednym z inicjatorów zamordowania Pellegrina Rossiego, papieskiego pierwszego ministra, dążącego do neutralności Państwa Watykańskiego, lecz wszczęte przeciw niemu postępowanie zostało zawieszono po interwencji księcia prezydenta Ludwika Napoleona (od 1852 cesarza Napoleona III), stryjecznego brata oskarżonego. Był światowej sławy ornitologiem, zoologiem i botanikiem, od 1854 dyrektorem paryskiego Ogrodu Botanicznego. 21 lutego 1853 otrzymał dziedziczny tytuł księcia Bonaparte. Zmarł 29 lipca 1857 w Paryżu i został pochowany w kaplicy cesarskiej w Ajaccio.

Jego żoną była poślubiona 29 czerwca 1822 w Brukseli:

Jego siostra stryjeczna, księżniczka **ZENAIDA** z linii Józefa (†).

Potomstwo Karola Lucjana Bonaparte (I–XII):

KSIĄŻĘTA BONAPARTE

I **J Ó Z E F L U C J A N K A R O L N A P O L E O N**. Urodził się on 13 lutego 1824 w Filadelfii. Od śmierci ojca w 1857 tytułował się

- księciem Canino i Musignano. Zmarł bezżennie i bezpotomnie 2 września 1865 w Rzymie.
- II A L E K S A N D R Y N A GERTRUDA ZENAIDA. Urodziła się 9 czerwca 1826 w Pount Breeze (USA), a zmarła w maju 1828 w Leghorn.
- III L U C J A N L U D W I K JÓZEF NAPOLEON. Urodził się 15 listopada 1828 w Rzymie. W marcu 1854 przyjął święcenia, 13 grudnia 1857 otrzymał od papieża Piusa IX tytuł wikariusza kościoła Santa Maria w rzymskiej dzielnicy Via Lata, rezydował jednak w Paryżu i był kapelanem Napoleona III. Po bezdzietnej śmierci starszego brata w 1865 odziedziczył tytuły księcia Canino i Musignano, które przekazał młodszemu bratu, Napoleonowi Karolowi. Na konsystorzu 13 marca 1868 został kreowany kardynałem, a 16 marca otrzymał kapelusze wraz z tytułem KARDYNAŁA SANTA PUDENZIANA. Między 28 stycznia 1876 a 12 marca 1877 był kamerlingiem Kolegium Kardynalskiego. Zmarł 19 listopada 1895 w Rzymie i spoczął w grobowcu rodziny Primolich na cmentarzu Campo Verano w Rzymie.
- IV J U L I A SZARLOTTA PAULINA ZENAIDA LETYCJA DEZYDERIA BARTŁOMIEJA. Urodziła się 5 czerwca 1830 w Rzymie, gdzie 30 sierpnia 1847 odbył się jej ślub z A L E K S A N D R E M KAJETANEM KAROLEM DEL GALLO, markizem Roccagiovine (ur. Rzym 15.03.1830, zm. tamże 30.11.1892), synem Ludwika del Gallo, markiza Roccagiovine, i jego żony Anny Curti Lepri; mieli pięcioro dzieci. Zmarła 28 października 1900 w Rzymie.
- V S Z A R L O T T A HONORYNA JÓZEFINA PAULINA. Urodziła się 4 marca 1832 w Rzymie, gdzie 4 października 1848 wyszła za PIOTRA, hrabiego Primoli di Foglia (ur. Rzym 5.07.1821, zm. tamże 30.12.1883), z którym dochowała się trojga dzieci. Zmarła 30 grudnia 1883 w Rzymie.
- VI L E O N I A STEFANIA ELIZA. Urodziła się 18 września 1833 w Firenzii, zmarła zaś 14 września 1839 w Aricii.
- VII M A R I A DEZYDERIA EUGENIA JÓZEFINA FILOMENA. Urodziła się 18 marca 1835 w Rzymie, gdzie 2 marca 1851 została żoną P A W Ł A FRANCISZKA ANTONIEGO WENANCJUSZA LUDWIKA CELESTYNA, hrabiego Campello della Spina (ur. Rzym 18.05.1829, zm. tamże 21.03.1917), syna Pompe-

jusza, hrabiego Campello della Spina, oraz jego żony Karoliny, córki Aleksandra Ruspoli, księcia Cerveteri; dochowali się jedyne go syna. Maria zmarła 28 sierpnia 1890 w Spoleto.

VIII AUGUSTA AMELIA MAKSYMILIANA JAKOBINA. Urodziła się 9 listopada 1836 w Rzymie, gdzie również 1 lutego 1856 wyszła za swojego brata ciotecznego PLACYDA GABRIELLI, księcia Prossedi, Roccasecca i Pisterzo (ur. Rzym 9.11.1832, zm. Frascati 3.09.1911), syna Mariusza Gabrielliego, księcia Prossedi, Roccasecca i Pisterzo, oraz poślubionej mu Szarlotty Bonaparte z linii Lucjana (†); nie mieli dzieci. Zmarła 29 marca 1900 w Rzymie.

IX NAPOLEON KAROL GRZEGORZ JAKUB FILIP. Urodził się 5 lutego 1839 w Rzymie. Od rezygnacji starszego brata, kardynała Lucjana, tytułował się księciem Canino i Musignano, a w 1895 otrzymał także tytuł księcia Romanii. Zmarł 11 lutego 1899 w Rzymie i spoczął w cesarskiej kaplicy w katedrze w Ajaccio.

Żoną Napoleona Karola Bonapartego była poślubiona 25 listopada 1859 w Rzymie:

MARIA KRYSZYNA RUSPOLI, córka Jana, księcia Ruspoli i Cerveteri, oraz jego żony Barbary Massimo Ruspoli. Urodzona 25 lipca 1842 w Rzymie, zmarła tam 11 lutego 1907.

Córki Napoleona Bonaparte (a–c):

a ZENAIDA EUGENIA. Na świat przyszła 29 września 1860 w Rzymie, gdzie zmarła 14 września 1862. Jej szczątki spoczywają w cesarskiej kaplicy w katedrze w Ajaccio.

b MARIA LEONIA EUGENIA MATYLDA JOANNA JULIA ZENAIDA. Urodziła się 10 grudnia 1870 w Rzymie, gdzie też 26 listopada 1891 poślubiła HENRYKA GOTTI (ur. Turyn 18.07.1867, poległ w Albanii 6.06.1920). Zmarła w 1947 w Rzymie.

c EUGENIA LETYCJA BARBARA KAROLINA LUCJANNA MARIA JOANNA. Na świat przyszła ona 6 września 1872 w Grotta Ferrata, a 16 września 1898 w Rzymie poślubiła NAPOLEONA JULIUSZA NEY D'ELCHINGEN (ur. Paryż 6.07.1849, zm. tamże 22.11.1900), naturalnego syna Józefa Napoleona Ney, księcia Elchingen i Moskowa, oraz Julii de Mesvres; małżeństwo to zakończyło się w 1903 separacją. Zmarła w 1949 w Paryżu.

- X B A T Y L D A ALOJZA LEONIA. Urodziła się 26 listopada 1840 w Rzymie, a 14 października 1856 w kościele pw. św. Klotyldy w Paryżu poślubiła L U D W I K A JÓZEFA NAPOLEONA, hrabiego Cambacérès (ur. Paryż 22.08.1832, zginął podczas wspinaczki na lodowiec, Chamonix 22.08. 1869), syna Napoleona Stefana Armanda, hrabiego Cambacérès, oraz jego żony Adeli Napoleony, córki Ludwika Mikołaja Davout (d'Avout) d'Auerstaedt, księcia Auerstaedt; mieli dwie córki. Batylida zmarła dnia 9 czerwca 1861 w Paryżu, a owdowiały de Cambacérès ożenił się później z Elizą de Montesquiou Fezensac.
- XI A L B E R T Y N A MARIA TERESA. Urodzona 12 marca 1842 we Florencji, zmarła 3 czerwca tego roku w Rzymie.
- XII KAROL ALBERT. Urodził się 22 marca 1843 w Rzymie i tam również zmarł 6 grudnia 1847.
- B L E T Y C J A KRYSZYNA. Urodziła się 1 grudnia 1804 w Mediolanie. W okresie Stu Dni 22 marca 1815 wraz z ojcem i rodzeństwem została kreowana księżniczką francuską. 4 marca 1821 w Canino poślubiła TOMASZA WYSE'Ą, brytyjskiego ambasadora w Atenach (ur. Dumfree, Irlandia 9.09.1791, zm. Ateny 15.04.1862), syna Tomasza Wyse'ą i jego żony Marii Franciszki, córki Jerzego Bagge'ą; dochowali się pięciorga dzieci. Zmarła 15 marca 1871 we Florencji.
- C JÓZEF LUCJAN. Urodził się w Wiecznym Mieście 14 czerwca 1806 i tam również zmarł 15 sierpnia 1807.
- D JOANNA. Urodziła się 22 lipca 1807 w Rzymie, a w dniu 22 marca 1815 wraz z ojcem i rodzeństwem otrzymała od stryja tytuł księżniczki francuskiej. W czerwcu 1825 w Canino wyszła za HONORIUSZA HONORATIEGO (ur. ok. maja 1800, zm. Jesi 20.07.1856), z którym dochowała się córki. Zmarła 22 września 1829 w Jesi.
- E PAWEŁ MARIA. Urodził się 3 listopada 1808 w Canino i 22 marca 1815 został kreowany księciem francuskim. Służył w brytyjskiej marynarce wojennej i zmarł 5 grudnia 1827 na pokładzie okrętu na Morzu Śródziemnym.
- F LUDWIK LUCJAN. Urodził się 4 stycznia 1813 w rezydencji Thornogrove w Grimley podczas przymusowego pobytu rodziny Lucjana Bonapartego w Wielkiej Brytanii. W okresie Stu Dni 22 marca 1815 otrzymał wraz z ojcem i rodzeństwem tytuł księcia francuskiego. Był utalentowanym chemikiem oraz światowej sławy

lingwistą, autorem licznych dzieł z zakresu lingwistyki porównawczej i dialektologii. Udzielał się także politycznie, w 1848 został deputowanym do Zgromadzenia Narodowego z departamentu Seine, a rok później z Korsyki. 21 lutego 1853 wspólnie z rodzeństwem otrzymał tytuł księcia Bonaparte. W 1865 został członkiem honorowym Akademii Nauk, Literatury i Sztuk Pięknych w Besançon. Poparcie udzielone bratu stryjecznemu, cesarzowi Napoleonowi III, przyniosło mu godność senatora. Zmarł 3 listopada 1891 w Fano i został pochowany na katolickim cmentarzu św. Marii w londyńskiej dzielnicy Kensal Green, skąd jego prochy sprowadzono później na Korsykę i złożono w kaplicy cesarskiej w obrębie katedry w Ajaccio.

Małzonki Ludwika Lucjana Bonapartego:

1. Poślubiona 4 października 1832 (1833 wedle innych źródeł) we Florencji MARIA ANNA (MARIANNA) CECCHI (ur. Lukka 27.03.1813, zm. Ajaccio 17.03.1891). Bezdziętne to małżeństwo zakończyła w 1850 separacja.

2. Poślubiona 15 czerwca 1891 w Londynie jego długoletnia kochanka KLEMECJA RICHARD (ur. 23.11.1830, zm. Londyn 14.11.1915, pochowana obok męża na cmentarzu św. Marii w Kensal Green, Londyn).

Syn z drugiego małżeństwa Ludwika Lucjana Bonapartego, urodzony przed zaślubinami rodziców:

I LUDWIK CHŁODWIG. Urodził się 11 lutego 1859 w Paryżu. 30 maja 1888 w Douglas na Wyspie Man (Wielka Brytania) poślubił ROZALIĘ BARLOW (małżeństwo to unieważniono w 1891), a 14 października 1891 ożenił się z LAURĄ ELŻBIETĄ SCOTT (ur. Londyn 3.07.1872, zm. tamże 13.04.1953). Zmarł bezdzietnie 14 maja 1894.

G P I O T R NAPOLEON. Urodził się 11 października 1815 w Rzymie i od tej chwili przysługiwał mu tytuł księcia francuskiego. Służył Legii Cudzoziemskiej, lecz samowolnie opuścił jej szeregi, co uszło mu bezkarnie dzięki interwencji brata stryjecznego, księcia prezydenta Ludwika Napoleona. Po jego akcesji na tron cesarski pod imieniem Napoleona III, 21 lutego 1853 otrzymał odeń dziedziczny tytuł księcia Bonaparte. W 1870 zamordował dziennikarza Wiktora Noira, za co został aresztowany i osadzony w paryskim więzieniu Conciergerie, niemniej przy wstawiennictwie cesarskiego kuzyna szybko odzyskał wolność. Po

upadku Napoleona III w tym samym roku wyjechał do Belgii. W 1877 powrócił do Francji. Zmarł 7 kwietnia lub 9 sierpnia 1881 w swoim mieszkaniu na ulicy Colberta 15 w Wersalu i spoczął na cmentarzu des Gonards w Wersalu.

Żoną Piotra Bonaparte została poślubiona podczas ceremonii kościelnej 22 marca 1853 w Belgii (fakt ten podważają niektórzy historycy), 2 października 1867 w belgijskim mieście La Cuisine (ceremonia cywilna) i ponownie 11 listopada 1871 w Brukseli:

JUSTYNA ELEONORA (NINA) RUFFIN, córka brązownika Juliana Ruffina i jego żony Justyny, córki Piotra Józefa Bucarda, kaprała armii francuskiej. Urodziła się 1 lub 2 lipca 1832 w Paryżu, gdzie zmarła 19 października 1905. Została pochowana na cmentarzu des Gonards w Wersalu.

Potomstwo Piotra Bonaparte (I–II):

KSIAŻĘTA BONAPARTE

I R O L A N D NAPOLEON. Urodził się 19 maja 1858 w Paryżu. Po śmierci brata stryjecznego, Napoleona Karola Bonaparte (†), w 1899 przyjął tytuły księcia Canino i Musignano. W młodości służył w piechocie francuskiej i uzyskał stopień podporucznika, później poświęcił się pasji naukowej oraz kolekcjonerskiej. Był geologiem, antropologiem i zoologiem, członkiem Akademii Nauk, autorem kilkunastu prac naukowych z tychże dziedzin. Zmarł 14 kwietnia 1924 w swoim apartamencie w paryskiej XVI dzielnicy i został pochowany na cmentarzu des Gonards w Wersalu.

Żoną Rolanda Bonaparte została poślubiona 6 lub 18 listopada 1880 w Paryżu:

MARIA FELICJA BLANC, córka Franciszka Blanc, założyciela kasyna w Monako, oraz poślubionej mu Marii Hensel, córki Kaspra Hensela, szewca. Urodzona 22 grudnia 1859 w Paryżu, zmarła 1 sierpnia 1882 w podparyskim Saint-Cloud i została pochowana na cmentarzu des Gonards w Wersalu.

Córka Rolanda Bonaparte:

a MARIA. Urodziła się 2 lipca 1882 w Saint-Cloud pod Paryżem. 21 listopada 1907 w Paryżu zawarła ślub cywilny, a 12 grudnia w Atenach miał miejsce jej ślub kościelny z JERZYM, księciem greckim i duńskim, admirałem greckiej marynarki (ur. Corfu 24.06.1869, zm. Saint-Cloud

25.11.1957), synem Jerzego I, króla Greków z dynastii Oldenburgów (linia Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg), oraz jego żony Olgi Konstantynownej, córki Konstantego Mikołajewicza, wielkiego księcia rosyjskiego; mieli dwoje dzieci. W późniejszym czasie poświęciła się psychoanalizie i opublikowała wiele artykułów i książek z tej dziedziny. Była uczennicą Freuda, któremu w 1938 dopomogła wyjechać z zajętej przez nazistów Austrii. Ufundowała także w Paryżu Towarzystwo Psychoanalityczne. Zmarła na białaczkę 21 września 1962 w Gassin, skąd jej prochy przewieziono do Grecji i złożono na królewskim cmentarzu w Tatoi.

- II JOANNA. Urodziła się 25 września 1861 w dawnym cysterskim opactwie w Orval w Belgii, a 22 marca 1882 w Paryżu poślubiła CHRYSTIANA HENRYKA MARIE, markiza Villeneuve-Escclapon, deputowanego departamentu Korsyki do Zgromadzenia Narodowego (ur. Aix-en-Provence 8.08.1852, zm. Paryż 3.04.1931), syna Juliusza, markiza Villeneuve-Escclapon, i poślubionej mu Marii Henryki Ferdynandy, córka Henryka de Fresse de Monval; dochowali się kilkorga dzieci. Joanna zmarła 24 lipca 1910 w swoim mieszkaniu w paryskiej XVII dzielnicy.
- H ANTONI LUCJAN. Urodził się 31 października 1816 we Frascati. Księżę francuski od dnia narodzin, 21 lutego 1853 otrzymał tytuł księcia Bonaparte. Nie pozostawił dzieci z poślubioną 9 lipca 1839 MARIĄ ANNĄ CARDINALI (ur. Lucques 24.02.1823, zm. Florencja 9.10.1879). Zmarł 28 marca 1877 we Florencji.
- I MARIA ALEKSANDRYNA. Urodziła się 10 października 1818 w Perugii i od tej chwili przysługiwał jej tytuł księżniczki francuskiej, zaś 21 lutego 1853 otrzymała wraz z resztą rodzeństwa tytuł księżniczki Bonaparte. 29 lipca 1836 poślubiła WINCENTEGO VALENTINI, hrabiego Laviano (ur. Canino 5 lub 8.04.1808, popełnił samobójstwo tamże 13.07.1858, może w 1859), z którym miała potomstwo. Zmarła 20 sierpnia 1874 we Florencji.
- J KONSTANCJA. Urodził się 30 stycznia 1823 w Bolonii. Księżniczka francuska od urodzenia, 21 lutego 1853 otrzymała tytuł księżniczki Bonaparte. Zmarła 5 września 1876 w Rzymie.
- 6 ELIZA. Na świat przyszła 3 stycznia 1777 w Ajaccio i na chrzcie otrzymała imiona MARIA ANNA, które zmieniła po zamążpójściu. W 1793 zamieszkała wraz z wygnaną z Korsyki rodziną w Marsylii i tam

1 maja 1797 została żoną PASKALA BACIOCCHI (BACCIOCHI), kapitana piechoty, od 1804 generała brygady oraz senatora (po ślubie przyjął imię FELIKSA), 19 marca 1805 kreowanego księciem Lukki i Piombino (ur. Ajaccio 18.05.1762, zm. Bolonia 27.04.1841), syna Franciszka Marii Baciocchi, członka Rady Starszych Ajaccio, oraz jego żony Marii Flaminii Benielli, córki Marka Ariota Benielli; mieli pięcioro dzieci. 18 maja 1804 Eliza została kreowana księżniczką francuską, 19 marca 1805 otrzymała tytuł księżnej Lukki i Piombino, a 3 marca 1809 starszy brat mianował ją wielką księżną Toskanii. 1 lutego 1814 utraciła Toskanię, a po upadku Napoleona wiosną tego roku także Lukkę i Piombino. Aresztowana przez Austriaków, została osadzona w Brnie, lecz po roku otrzymała od cesarza Franciszka I zezwolenie na wyjazd do Triestu. Posługiwała się odtąd tytułem hrabiny Compignano. Zmarła 7 sierpnia 1820 w swojej rezydencji Villa Vincentini koło Triestu i została pochowana w bazylice pw. św. Petrusza w Bolonii.

- 7 L U D W I K NAPOLEON, król Holandii pod imieniem LUDWIKA I, ojciec NAPOLEONA III (→ s. 585).
- 8 M A R I A PAULINA. Urodziła się 20 października 1780 w Ajaccio. W 1793 wraz z matką oraz rodzeństwem musiała opuścić Korsykę. 14 czerwca 1797 w Mombello poślubiła KAROLA WIKTORA E M A N U E L A LECLERC, generała brygady (1797), generała dywizji (1799) oraz adiutanta generalnego (1802), zimą 1801 mianowanego dowódcą ekspedycji na San Domingo (ur. Pontoise 17.03.1772, zm. wyspa Żółwia, San Domingo 2.11.1802), syna Jana Pawła Leclerc oraz jego żony Ludwiki Musquinet. Dochowali się jedyne go syna, który zmarł w dzieciństwie. 18 maja 1804 Paulina została kreowana księżniczką francuską. Niecały rok wcześniej w rezydencji Józefa Bonaparte w Mortefontaine wyszła za mąż za K A M I L A FILIPA GABRIELA BORGHESE (ur. Rzym 19.07.1775, zm. Florencja 10.04.1832), księcia Sulmona i Rossano od 1800, w 1805 kreowanego księciem cesarstwa, a 30 marca 1806 – wspólnie z małżonką – księciem Guastalli (utracili ów tytuł 24 maja tego roku), generała armii francuskiej, syna Marka Antoniego Borghese, księcia Salmona i Rosano, oraz poślubionej mu Anny Marii Salviati, córki Awerarda Salviatiego, księcia Giuliano. Ślub cywilny zawarto 28 sierpnia 1803, a kościelny 6 października tego roku; małżeństwo pozostało bezdzietne. Paulina zmarła na raka wątroby 9 czerwca 1825 w rezydencji Villa Strozzi we Florencji i spoczęła w grobowcu Borghesów w bazylice Santa Maria Maggiore w Rzymie.

- 9 KAROLINA. Na świat przysła 25 marca 1782 w Ajaccio i na chrzcie otrzymała imiona MARIA ANUNCJATA, które wzorem starszej siostry Elizy zmieniła po ślubie. W 1793 wraz z całą rodziną musiała opuścić rodzinną Korsykę; osiedli we Francji, gdzie jej starszy brat Napoleon robił zawrotną karierę w armii. 20 stycznia 1800 w podparyskiej rezydencji Mortefontaine zawarła ślub cywilny, a 4 stycznia 1802 w Paryżu odbyła się ceremonia kościelna jej zaślubin z JOACHIMEM MURATEM (ur. La Bastide-Fortunière 25.03.1767), generałem armii francuskiej, od 1804 marszałkiem Francji, 1 lutego 1805 kreowanym księciem francuskim (w tym dniu przydał sobie imię NAPOLEONA), 15 marca 1805 mianowanym wielkim księciem Kliwii i Bergu, a 1 sierpnia 1808 królem Neapolu i Sycylii, którego rodzicami byli Piotr Murat, kupiec i oberżysta, oraz jego żona Joanna, córka Piotra Loubières. 18 maja 1804 Karolina została kreowana księżniczką francuską, a 15 marca 1806 wraz z mężem otrzymała wielkie księstwo Kliwii i Bergu w Niemczech. Władali nim do 1 sierpnia 1808, kiedy to Murat wstąpił z woli cesarza na tron Neapolu. Jego małżeństwo z Karoliną zaowocowało kilkorgiem dzieci. Po upadku Napoleona, 22 marca 1815 jego siostra została uwięziona przez Austriaków i osadzona w podwiedeńskim zamku Haimburg. Jej męża 19 maja 1815 oficjalnie pozbawiono tronu, 8 października aresztowano i 13 października rozstrzelano w zamku Pizzo w Kalabrii; Karolina tytułowała się odtąd hrabiną Lipona (anagram włoskiego słowa Napoli). W 1824 władze austriackie pozwoliły jej zamieszkać w Trieście, a w 1831 we Florencji, gdzie zmarła 18 maja 1839. Znalazła spoczynek we florenckim kościele Ognissanti.
- 10 H I E R O N I M NAPOLEON. Urodził się 9 listopada 1784 w Ajaccio. W 1793 towarzyszył matce oraz rodzeństwu, zmuszonym uciekać z Korsyki, wygnani przez wrogie Bonapartym stronnictwo paolistów. Osiedli początkowo w Marsylii, a błyskotliwa kariera Napoleona pozwoliła im wkrótce przenieść się do stolicy. Hieronim służył we francuskiej marynarce, w latach 1801–02 brał udział w dowodzonej przez swego szwagra Leclerca ekspedycji na San Domingo. W drodze powrotnej, ścigany przez flotę angielską, schronił się w USA, gdzie zawarł ślub i zamieszkał. Z uwagi na zawarcie mariażu wbrew woli brata, w 1804 nie został mu przyznany tytuł księcia francuskiego i został wykluczony z sukcesji. Po powrocie do Francji i unieważnieniu amerykańskiego mariażu, 24 września 1806 otrzymał od brata tytuł księcia francuskiego i stopień admirała. 8 lipca 1807 został przez cesarza desygnowany władcą nowo utworzonego

Królestwa Westfalii. Po ostatecznej przegranej cesarza, 26 października 1813 królestwo Hieronima zostało rozwiązane, on sam zaś schronił się u teścia w Wirtembergii. 31 lipca 1816 otrzymał od króla wirtemberskiego tytuł księcia Montfort. Następnie przeniósł się do Triestu i tam osiadł z drugą żoną i ich dziećmi. Po przejściu władzy we Francji przez Ludwika Napoleona w 1847 powrócił do Paryża. 23 grudnia 1848 uzyskał od księcia prezydenta godność gubernatora kościoła Inwalidów, 1 stycznia 1850 został mianowany marszałkiem Francji, a 2 grudnia 1851 członkiem Rady Stanu. 23 grudnia 1852 otrzymał wraz z synem Napoleonem Józefem potwierdzenie tytułu księcia francuskiego – odtąd im obu oraz ich potomkom po mieczu przysługiwał tytuł książąt Napoléon. W tym samym roku Hieronim Bonaparte został ponadto wybranym przewodniczącym Senatu Republiki. Zmarł on 24 czerwca 1860 w swoim zamku Vilgénis i spoczął w kaplicy św. Jeremiasza w paryskim kościele Inwalidów.

Małżonki Hieronima Bonapartego:

1. Poślubiona 24 grudnia 1803 w Baltimore (stan Maryland, USA):

ELŻBIETA (BETSY) PATTERSON, córka Wilhelma Pattersona, bankiera i armatora, oraz jego żony Dorcas Spear, córki Wilhelma Speara z Baltimore. Urodziła się 6 lutego 1785 w Baltimore. Jej małżeństwo z Hieronimem zostało unieważnione pod naciskiem rodziny Bonapartych w 1805. Elżbieta zmarła 4 kwietnia 1879 w Baltimore i spoczęła na tamtejszym cmentarzu Green Mount.

2. Poślubiona 12 sierpnia 1807 w Stuttgarcie (ślub *per procura*), 22 sierpnia 1807 w pałacu Tuileries w Paryżu (ślub kościelny), i następnego dnia tamże (ślub cywilny):

FRYDERYKA K A T A R Z Y N A ZOFIA DOROTA WIRTEMBERSKA, córka Fryderyka II, księcia wirtemberskiego, od 1806 z woli Napoleona I króla Wirtembergii pod imieniem Fryderyka I, oraz poślubionej mu Augusty Karoliny, córki Karola II, księcia Brunzswiku. Urodziła się ona 21 lutego 1783 w Sankt Petersburgu, a zmarła 28 listopada 1835 w willi Mon Repos opodal Lozanny. Została pochowana w kościele zamkowym w Ludwigslust w Wirtembergii, skąd jej szczątki przeniesiono później do paryskiego kościoła Inwalidów.

3. (Morganatyczna) poślubiona w 1840 (ślub kościelny) i 19 stycznia 1853 (cywilny) w Paryżu:

JUSTYNA PECORI-SUÁREZ (PECORI GIRALDI), wdowa po markizie Ludwiku Bartolini-Baldelli (zm. 1837), córka Bernarda Pecori Giraldi oraz jego żony Julii, córki Józefa Niccolini. Urodziła się 27 listopada

1811 we Florencji. Owdowiawszy po śmierci Bonapartego wyszła za mąż po raz trzeci za Ludwika Foschi. Zmarła bezdzietnie 30 stycznia 1903 w mieście swoich narodzin.

Dzieci Hieronima Bonapartego:

LINIA HIERONIMA

Syn z pierwszego małżeństwa:

A HIERONIM NAPOLEON BONAPARTE. Urodził się 7 lipca 1805 w Camberwell w Wielkiej Brytanii. Osiadł w Stanach Zjednoczonych i posługiwał się nazwiskiem BONAPARTE-PATTERSON. Zmarł 17 czerwca 1870 w Baltimore i został pochowany na tamtejszym cmentarzu Loudon Park.

Jego żoną została 3 listopada 1829 w Baltimore (Maryland, USA):

ZUZANNA MAY WILLIAMS, córka Benjamina Williamsa i poślubionej mu Sary Copeland Morton. Urodzona 2 kwietnia 1812 w Baltimore, zmarła tamże 15 września 1881 i spoczęła u boku męża na cmentarzu Loudon Park w Baltimore.

Synowie Hieronima Napoleona Bonaparte-Patterson (I–II):

GAŁĄŻ AMERYKAŃSKA (BONAPARTE-PATTERSON)

I HIERONIM NAPOLEON BONAPARTE-PATTERSON. Urodził się on 5 listopada 1830 w Baltimore. Po studiach w West Point służył w armii amerykańskiej, a w 1854 przeniósł się do Francji i wstąpił do oddziałów kawalerii cesarskiej. Upadek Napoleona III (1870) zakończył jego karierę we Francji i w 1871 powrócił do USA. Zmarł 4 września 1893 w Pride's Crossing w Massachusetts.

Jego żoną została 7 września 1871:

KAROLINA LEROY APPELTON, córka Samuela Appeltona, urodzona 4 października 1841 w Bostonie, zmarła 19 listopada 1911 w Waszyngtonie.

Dzieci Hieronima Napoleona Bonaparte-Patterson (a–b):

a LUDWIKA EUGENIA BONAPARTE-PATTERSON. Urodziła się ona 7 lutego 1873 w Baltimore, a 29 grudnia 1896 w Waszyngtonie wyszła za ADAMA GOTTLÖBA KAROLA, hrabiego Moltke-Hvitfeld (Moltke-Huitfeld) (ur. Paryż 31.07.1864, zm. Kopenhaga 9.10.1944), syna Gebharda Leona, hrabiego Moltke-Hvitfeld, i poślubionej mu Marii von Seebach; mieli liczne dzieci. Zmarła 22 stycznia 1923 w Bajonnie.

b HIERONIM NAPOLEON KAROL BONAPARTE-PATTERSON. Urodził się 26 lutego 1878 w Paryżu, a 8 kwietnia 1914 w Nowym Jorku ożenił się z BLANKĄ PIERCE (ur. Newtonville, Massachusetts 6.09. 1872, zm. Blythewood, Connecticut 28.07.1950); nie dochowali się dzieci. Zmarł 10 listopada 1945 w szwajcarskim Biarritz jako ostatni z amerykańskiej gałęzi rodu.

II KAROL JÓZEF BONAPARTE-PATTERSON. Urodził się 9 czerwca 1851 w Baltimore. Po studiach na Uniwersytecie Harvarda poświęcił się karierze politycznej. W latach 1905–06 był sekretarzem marynarki Teodora Roosevelta, zaś między 1906 a 1908 prokuratorem generalnym. W 1908 utworzył Biuro Śledcze (BOI) – które przekształciło się później w Federalne Biuro Śledcze (FBI). Zmarł 28 czerwca 1921 w Baltimore.

W małżeństwie z ELLEN CHANNING DAY (ur. Harford 24.09. 1852, zm. Waszyngton 23.06.1924), córką Tomasza Millsa Channinga i Anny Jones Day, poślubioną 1 września 1875 w Newport, nie dochowal się dzieci.

Dzieci z drugiego małżeństwa (A–C):

GAŁĄŻ CESARSKA (KSIĄŻĘTA NAPOLEÓN)

A H I E R O N I M N A P O L E O N KAROL. Urodził się 24 sierpnia 1814 w Trieście. Przysługiwał mu tytuł księcia francuskiego, zaś w okresie pobytu rodziny w Wirtembergii używał tytułu księcia Montfort, przyznanego jemu ojcu przez tamtejszego króla. Po ukończeniu Akademii Wojskowej w Ludwigsburgu wstąpił w szeregi wirtemberskiej armii, osiągając rangę pułkownika. Zmarł 12 maja 1847 we Florencji. Nie założył rodziny.

B M A T Y L D A LETYCJA WILHELMINA. Na świat przyszła 27 maja 1820 w Trieście. Przysługiwał jej tytuł księżniczki francuskiej. 1 listopada 1840 we Florencji poślubiła hrabiego ANATOLA MIKOŁAJEWICZA DEMIDOWA, hrabiego San Donato od 1837, w 1840 kreowanego księciem San Donato, szlachcica Komnaty imperatora Rosji, rosyjskiego radcę stanu, przemysłowca i mecenasa sztuki (ur. Moskwa 5.04.1813, zm. Paryż 29.04.1870), syna hrabiego Mikołaja Nikitycza Demidowa, hrabiego San Donato, i jego żony Elżbiety Aleksandrownej Stroganowej, córki księcia Aleksandra Mikołajewicza Stroganowa; ich bezdzietne małżeństwo zakończył w 1847 rozwód. W czasach Drugiego Cesarstwa Matylda prowadziła w Paryżu sławny salon literacki, skupiający najzna-

komitszych artystów epoki. Jej tytuł księżniczki francuskiej potwierdził Napoleon III 21 lutego 1853. Po detronizacji cesarza w 1870 wyemigrowała do Belgii, lecz po pewnym czasie władze Trzeciej Republiki zezwoliły jej na powrót. Zmarła 2 stycznia 1904 w swoim pałacu w Paryżu i spoczęła w kościele parafialnym w Saint-Gratien.

C N A P O L E O N J Ó Z E F KAROL PAWEŁ zwany NAPOLEONEM HIERONIMEM oraz PLON-PLON. Urodził się on 9 września 1822 w Trieście. Książę francuski, do chwili powrotu Bonapartych z wygnania w 1847 używał przeważnie tytułu księcia Montfort, przyznanego mu przez króla Wirtembergii. 23 grudnia 1852 uzyskał z ojcem potwierdzenie tytułu książąt francuskich – od-tąd im obu oraz ich potomkom, pochodzącym z dynastycznych związków, przysługiwał tytuł książąt Napoléon. Do czasu przy-jścia na świat jedynego syna cesarza (1856) Napoleon Józef był następcą francuskiego tronu. Poświęcił się karierze politycznej – jeszcze w 1849 uzyskał mandat poselski (lewicowym poglądom zawdzięczał przydomek CZERWONEGO KSIĘCIA), zaś w 1852 zo-stał z woli cesarza senatorem. Brał udział w wojnie krymskiej w 1854 i dowodził jedną z dywizji, lecz skłócony z głównodowo-dzącym bez jego zezwolenia powrócił do Francji. 24 czerwca 1858 objął nowo utworzone ministerstwo Algierii i kolonii, jed-nak w wyniku sporu kompetencyjnego 8 marca 1859 złożył ów urząd. Od śmierci ojca w 1860 tytułował się księciem Montfort, przejął także pretensje do tronu Westfalii. Po upadku cesarstwa w 1870 wraz z rodziną wyjechał do Włoch, gdzie posługiwał się tytułem hrabiego Meudon; 1 listopada 1870 teść kreował go hra-bią Moncalileri. W 1874 powrócił do Francji i kontynuował karie-rę polityczną w parlamencie Trzeciej Republiki, co zaostrzyło konflikt z wygnaną rodziną cesarską. Wysunięta przezeń po śmierci Napoleona III propozycja objęcia opieki nad bratan-kiem, księciem cesarskim (Napoleonem IV), została zdecydownie odrzucona przez cesarzową Eugenię, zaś testament księcia cesarskiego pozbawił go miejsca w sukcesji na rzecz starszego syna, Napoleona Wiktora. Nieoczekiwana śmierć Napoleona IV w 1879 doprowadziła do rozłamu – Napoleon Józef wbrew jego testamentowi ogłosił się głową dynastii jako NAPOLEON V, lecz poparła go mniejszość bonapartystów, tzw. hieronimiści, pod-czas gdy ich zdecydowana większość – tzw. wiktorianie – uznała głową Domu Cesarskiego Ludwika Wiktora. W odpowiedzi Na-

napoleon Józef w 1883 ogłosił manifest, w którym domagał się referendum w sprawie przyznania mu godności pierwszego konsula, za co został ukarany trzema miesiącami aresztu. Na mocy uchwalonego w 1886 prawa o wygnaniu, Francję musiały opuścić głowy rodów w przeszłości rządzących tym krajem – w rezultacie rodzina pretendenta (za wyjątkiem jego starszej siostry Matyldy) z nim samym na czele udała się na emigrację. Napoleon Józef zmarł 17 marca 1891 w Rzymie i spoczął w bazylice Superga w Turynie, nekropolii włoskiej rodziny królewskiej.

Małżonka Napoleona Józefa (Napoleona V):

Poślubiona 13 stycznia 1859 w Turynie:

LUDWIKA TERESA MARIA KLOTYLD A SABAUDZKA, córka Wiktora Emanuela II, króla Włoch z dynastii sabaudzkiej, oraz jego żony (a zarazem ciotecznej siostry) Adelajdy, córki Rajnera, arcyksięcia austriackiego. Urodzona 2 marca 1843 w pałacu królewskim w Turynie, zmarła 25 czerwca 1911 w zamku Moncalieri i spoczęła u boku męża w turyńskiej bazylice Superga.

Dzieci małżeńskie Napoleona Józefa (Napoleona V) (I–III):

I N A P O L E O N W I K T O R H I E R O N I M F R Y D E R Y K. Na świat przyszedł 18 lipca 1862 w paryskim Palais-Royal, oddanym jego ojcu na rezydencję przez Napoleona III. Po upadku Drugiego Cesarstwa w 1870 wraz z rodziną wyjechał z Francji; powrócili do ojczyzny w 1874. Zgodnie z testamentem księcia cesarskiego (→ biogr. Napoleona III), został po jego bezpotomnej śmierci w 1879 i z pominięciem ojca głową Domu Cesarskiego, tytularnym cesarzem NAPOLEONEM V – doprowadziło to do rozdziału bonapartystów na hieronimistów oraz wiktorian. Od 1882 służył w oddziałach artylerii armii francuskiej, lecz na mocy uchwały rządowej (prawo o wygnaniu) w 1886 pretendenci do tronu Francji, zarówno potomkowie dynastii Bonaparte (Napoléon) jak i Burbonów, zostali skazani na banicję; Napoleon Wiktor osiadł u rodziny małżonki w Belgii. Po śmierci ojca w 1891 został księciem Montfort, hrabią Moncalieri, pretendencem do tronu Westfalii oraz niekwestionowanym liderem partii bonapartystycznej. Zmarł dnia 3 maja 1926 w Brukseli i znalazł spoczynek u boku rodziców w bazylice Superga w Turynie. W 1955 jego szczątki przeniesiono do kolebki rodu na Korsykę i złożono w kaplicy cesarskiej w katedrze w Ajaccio.

Małżonka Napoleona Wiktora (Napoleona V):

Poślubiona 14 listopada 1910 w zamku Moncalieri:

K L E M E N T Y N A ALBERTYNA MARIA LEOPOLDYNA BELGIJSKA, córka Leopolda II, króla Belgów z dynastii Koburgów (Sachsen-Coburg-Gotha), oraz jego pierwszej żony Marii Henryki, córki Józefa, arcyksięcia austriackiego, palatyna Węgier. Urodziła się 30 lipca 1872 w zamku Laeken koło Brukseli, zmarła zaś 8 marca 1955 w Nicei i została pochowana w klasztorze Cimiez w Nicei, a później u boku męża.

Potomstwo Napoleona Wiktora (Napoleona V) (a–b):

a M A R I A K L O T Y L D A EUGENIA ALBERTA LETYCJA GENOWEFA. Urodziła się 20 marca 1912 w Brukseli, a 17 października 1938 w Londynie poślubiła SERGIUSZA OSKAREWICZA DE WITT, kapitana kawalerii rosyjskiej, architekta (ur. Moskwa 30.12.1891, zm. Cendrieux 21.07.1990), syna Oskara Juliusza Aleksandra de Witt, rosyjskiego radcy stanu, i jego żony Lydii von Fidler; mieli liczne dzieci. Klotylda zmarła 14 kwietnia 1996 w zamku la Pommerie w Cendrieux i spoczęła w Cendrieux.

b L U D W I K HIERONIM WIKTOR EMANUEL LEOPOLD MARIA. Urodził się 14 stycznia 1914 w Brukseli. Studiował nauki polityczne oraz prawo. Śmierć ojca w 1926 uczyniła go głową Domu Cesarskiego, tytularnym NAPOLEONEM VI, a także tytularnym królem Westfalii, księciem Montfort i hrabią Moncalieri. Po wybuchu II wojny zaciągnął się incognito pod imieniem LUDWIK BLANCHARD do Legii Cudzoziemskiej, ponieważ zgodnie z uchwałą z 1886 (tzw. prawem o wygnaniu), będąc pretendentem do tronu Francji nie mógł przebywać na jej terenie, ani służyć w szeregach jej armii; walczył w Afryce Północnej. Zdemobilizowany po zawieszeniu broni w 1941, przez kilka miesięcy był więziony przez Niemców w okolicach Bordeaux. Dołączył następnie do ruchu oporu, przybierając imię LUDWIK MONNIER. Po wojnie zamieszkał we Francji jako hrabia Montfort i dopiero po zniesieniu 24 czerwca 1950 prawa o wygnaniu mógł oficjalnie przyjąć prawdziwe nazwisko. Zmarł 3 marca 1997 w pałacyku Villa Prangins i znalazł spoczynek w cesarskiej kaplicy w katedrze Ajaccio.

Małżonka Ludwika (Napoleona VI):

Poślubiona 16 sierpnia 1949 w zamku Linières-Bouton:

A L I C J A MARIA JÓZEFA TERESA HENRYKA DE FORESTA, córka Alberyka de Foresta i poślubionej mu Genowefy Frédet. Urodziła się 4 kwietnia 1926 w Marsylii.

Potomstwo Ludwika (Napoleona VI) (i–iv):

- i K A R O L MARIA HIERONIM WIKTOR. Urodził się on 19 października 1950 w Boulogne-sur-Seine jako jedno z bliźnięt. Ukończył studia prawnicze i obronił doktorat z ekonomii na Sorbonie. Poróżniony z ojcem, który nie uznał jego drugiego małżeństwa, został w 1997 wydziedziczony na korzyść syna, niemniej zakwestionował wolę ojca i po jego śmierci w 1997 przybrał tytuły cesarza Francuzów (NAPOLEON VII), króla Westfalii, księcia Montfort oraz hrabiego Moncalieri.

Małżonki Karola (Napoleona VII):

1. Poślubiona 19 grudnia 1978 w Paryżu:

B E A T R Y C Z E MARIA KAROLINA LUDWIKA FRANCISZKA SYCYLIJSKA, córka księcia Ferdynanda Sycylijskiego, księcia Castro i pretendenta do tytułu głowy Królewskiego Domu Obojga Sycylii, potomka sycylijskiej linii Burbonów (odnogi hiszpańskiej linii tej dynastii → aneks IV), oraz poślubionej mu Chantal, córki Józefa Piotra de Chevron-Villette. Urodziła się ona 16 czerwca 1950 w Saint-Raphaël. Małżeństwo to zakończyło się rozwodem, orzecznym 2 maja 1989.

2. Poślubiona dnia 28 września 1996 w Boulogne-
-Billancourt:

JOANNA FRANCISZKA VALLICIONI, urodzona 26 marca 1958 w Ortiporio na Korsyce, wcześniej zamężna z Erykiem Langrais (rozwieźni).

Dzieci Karola (Napoleona VII):

Potomstwo z pierwszego małżeństwa ((1)–(3)):

- (1) K A R O L I N A MARIA KONSTANCJA. Urodziła się 24 października 1980 w Paryżu, a 27 czerwca 2009 w Neuilly-sur-Seine (ślub cywilny) oraz 19

września tego roku w Castellabate nel Cilento (ślub kościelny) poślubiła ERYKA ALAINA MARIĘ QUÉRÉNT-ON-FROY DE BRÉVILLE (ur. Neuilly-sur-Seine 20.06.1971), syna Franciszka Quérént-On-froy de Bréville i jego żony Chrystiany Vincent de Vaugelas; dochowali się dwojga dzieci.

(2) J A N K R Z Y S Z T O F LUDWIK FERDYNAND ALBERYK. Urodził się 11 lipca 1986 w Saint-Raphaël i jest od śmierci dziada w 1997, zgodnie z jego testamentem i z pominięciem ojca, głową Domu Cesarskiego, tytularnym cesarzem NAPOLEONEM VII i tytularnym królem Westfalii, księciem Montfort i hrabią Moncalieri.

Córka z drugiego małżeństwa:

(3) ZOFIA KATARZYNA. Urodziła się 18 kwietnia 1992 w Paryżu.

ii K A T A R Z Y N A ELŻBIETA ALBERYKA MARIA. Urodziła się 19 października 1950 w Boulogne-sur-Seine jako młodsza bliźniaczka Karola. 4 czerwca 1974 w Noyon (Szwajcaria) zawarła ślub cywilny, a następnego dnia w Prangins (Szwajcaria) – ślub kościelny z MIKOŁAJEM SAN MARTINO D'AGLIÈ DEI MARCHESI DI FONTANETTO (wg innych danych MARCHESI CON SAN GERMANO) (ur. Campiglione 3.07.1948), z którym rozwiodła się w 1982 (nie mieli dzieci). 13 października 1982 w Paryżu wyszła za JANA KLAUDIUSZA DUALÉ (ur. Medjez-el-Bab, Tunezja 3.11.1936), z którym ma dwie córki.

iii L A U R A KLEMENTYNA GENOWEFA. Urodziła się ona 8 października 1952 w Paryżu, a 23 grudnia 1982 w Grenoble poślubiła JANA KLAUDIUSZA LECOMTE (ur. Ax-les-Thermes 15.03.1948, zm. 09.2009), z którym dochowała się syna.

iv H I E R O N I M KSAWERY MARIA JÓZEF WIKTOR. Urodził się 14 stycznia 1957 w Boulogne-sur-Seine, a 2 września 2013 w Vandoeuvres ożenił się z ŁUCJĄ INNOCENTI (ur. Baden 1965).

II N A P O L E O N LUDWIK JÓZEF HIERONIM. Urodził się 16 lipca 1864 w pałacu Meudon pod Paryżem. W 1886 towa-

rzyszył ojcu i starszemu bratu, zmuszonym do emigracji z Francji na mocy wydanego latem tzw. prawa o wygnaniu; osiadł u rodziny matki we Włoszech. Poświęcił się służbie wojskowej, początkowo w armii włoskiej, a po śmierci ojca w 1891 (po którym odziedziczył włości Prangins w Szwajcarii) przeniósł się do Rosji, gdzie został mianowany pułkownikiem dragonów oraz gubernatorem Erewania. Wybuch rewolucji w 1917 położył kres jego karierze w armii rosyjskiej; po tym czasie osiadł w swoich szwajcarskich dobrach. Zmarł bezżennie i bezpotomnie 14 października 1932 w pałacu Villa Prangins i został pochowany obok rodziców i rodzeństwa w bazylice Superga w Turynie.

- III M A R I A L E T Y C J A EUGENIA KATARZYNA ADELAJDA. Urodziła się 20 grudnia 1866 w Paryżu. Po upadku Drugiego Cesarstwa w 1870 wyjechała do Włoch, gdzie panował jej dziad. 11 września 1888 w Turynie poślubiła swojego wuja A M A D E U S Z A FERDYNANDA MARIĘ SABAUDZKIEGO, księcia Aosty od 1845, w latach 1870–73 króla Hiszpanii pod imieniem AMADEUSZA I (ur. Turyn 30.05.1845, zm. tamże 18.01.1890), syna Wiktora Emanuela II, króla Włoch z dynastii sabaudzkiej, oraz jego żony Adelajdy, córki Rajnera, arcyksięcia austriackiego; był on wcześniej żonaty z Marią Wiktoria del Pozzo, kreowaną księżną della Cisterna, z którą miał troje dzieci, natomiast z księżniczką Marią Letycją dochował się syna. Zmarła 25 października 1926 w zamku Moncalieri i została pochowana u boku rodziców i starszego brata w bazylice Superga w Turynie.

Dzieci pozamałżeńskie Napoleona Józefa (Napoleona V) (I–II):

ze związku z M A R I A FRANCISZKĄ HENRYKĄ SCHEPPERS (ur. Louvaine 3.07.1847, zm. Neuilly-sur-Seine 8.10.1903) córką Franciszka Juliusza Scheppers oraz Anny Amelii Michaux, zamężną z HERWEUSZEM MARIĄ DE CARBONNEL DE CANISY, markizem Canisy od 1899, oficerem kawalerii cesarskiej (ur. 1837, zm. 1901):

- I N A P O L E O N L U C J A N HIERONIM ROBERT BONAPARTE. Urodzony 22 listopada 1874 w Paryżu, był dwukrotnie żonaty i dochował się potomków.
- II K A T A R Z Y N A N A P O L E O N A M A R I A B O N A P A R T E. Urodziła się 7 lipca 1877 w Paryżu. Zamężna, matka kilkorga dzieci, zmarła w 1965.

Dzieci pozamałżeńskie Hieronima Bonapartego (A–E):

z DIANĄ DE WALDNER DE FREUDENSTEIN (ur. 27.01.1788, zm. 1844), córką Gotfryda de Waldener, hrabiego Waldner de Freundestein, radcy stanu i deputowany departamentu Górny Ren do Zgromadzenia Narodowego, oraz poślubionej mu Fryderyki, córki Chrystiana Fryderyka de Stein; od 1806 zamężną z WILHELMEM MAKSYMILIANEM, baronem Pappenheim, wielkim mistrzem ceremonii Hieronima Bonapartego, a od 1817 z ERNESTEM CHRYSYTIANEM AUGUSTEM, baronem Gersdorff, ministrem wielkiego księcia Weimaru (syn):

A JENNY ZU PAPPENHEIM. Urodziła się 7 września 1811. Była żoną WERNERA VON GUSTEDT, deputowanego do pruskiego landtagu (ur. Brunszwik 14.10.1813, zm. Halberstadt 1.10.1864), syna Joachima Filipa von Gustedt oraz Fryderyki Elżbiety Marianny, córki Dytryka von Spiegel zu Peckelsheim; mieli czworo dzieci. Zmarła w 1890 w zamku Nikitówka koło Królewca.

B PAULINA ZU PAPPENHEIM. Urodzona 11 lipca 1813, zmarła w 1873. z ERNESTYNĄ LUDWIKĄ VON PÜCKLER UND LIMPURG (ur. Stuttgart 24.06.1784, zm. Wertheim 26.06.1824), córką Fryderyka, hrabiego Pückler von Limpurg, i poślubionej mu Ernestyny Ludwiki, córki Eberharda Ludwika, barona Gaisberg-Helfenberg, od 26 października 1800 żoną J E R Z E G O WILHELMA LUDWIKA, księcia Löwenstein-Wertheim-Freudenberg (ur. Wertheim 15.11.1775, zm. tamże 26.07.1855), syna Jana Karola Ludwika, księcia Löwenstein-Wertheim-Freudenberg, potomka bocznej (nieprawej) linii dynastii Wittelsbachów, i jego żony Doroty Marii, córki Wilhelma, landgrafa heskiego na Philippsthal-Barchfeld (mieli pięcioro dzieci):

C KAROL FILIP HENRYK BACH. Urodził się w 1811 i został zarejestrowany jako syn Karola Filipa Henryka Bacha, notariusza, oraz jego żony Zofii Karoliny Schölderle, córki burmistrza Grossingersheim. Był kapitanem armii wirtemburskiej oraz uznanym geologiem, autorem *Atlasu geologicznego Wirtembergii*. Zmarł 15 grudnia 1870.

17 listopada 1840 w Stuttgarcie ożenił się on z LUDWIKĄ OTYLIĄ BEZING, a po rozwodzie z nią 18 listopada 1849 poślubił SABINĘ LUDWIKĘ VON STETTEN, córkę Zygmunta Ferdynanda von Stetten, która urodziła mu dwóch synów:

I ALFRED BACH (ur. 1850, zm.?), pracownik naukowy.

II FERDYNAND ZYGMUNT BACH *vel* FERDYNAND BAC (ur. 1859, zm. 1952), malarz i grafik, członek Akademii Francuskiej.

D ACHILLES BACH. Urodził się w 1813 i został zarejestrowany jako syn Karola Filipa Henryka Bacha, notariusza. Zmarł w 1819.

Z MARIĄ CAPINAKI (zm. 4.03.1879), żoną KAROLA LUDWIKA JULIUSZA DAVIDA, barona David, dyplomaty, archeologa i filologa (ur. Paryż 15.02.1783, zm. tamże 25.01.1854), syna Jakuba Ludwika Davida „obywatela Davida”, wybitnego malarza i grafika, oraz jego pierwszej żony Małgorzaty Szarlotty Pecoul:

E H I E R O N I M FRYDERYK PAWEŁ DAVID. Urodził się 30 kwietnia 1823 w Rzymie i został uznany przez małżonka matki, po którym odziedziczył tytuł barona David. Oficer, polityk, deputowany departamentu Żyrondy, minister robót publicznych w 1870. Zmarł 27 stycznia 1882 w Langon.

Z poślubioną w styczniu 1853 E L I Z Ą JOANNĄ CECYLIĄ MERLE dochował się dwojga dzieci:

I HIERONIM DAVID (ur. 1854, zginął w pojedynku 1874).

II MARIA TERESA DAVID (ur. 1856, zm. 1872), niezamężna.

✧

Na świat przyszedł 15 sierpnia 1769 w domu rodzinnym w Ajaccio na Korsyce jako drugi syn Karola Marii Buonaparte i Letycji Ramolino. Od wczesnej młodości przeznaczony był do kariery wojskowej, którą rozpoczął w 1785 w stopniu podporucznika artylerii. W 1793 wraz z rodziną musiał uciekać z Korsyki, gdzie władzę objęła proangielska partia paolistów. Schronili się we Francji i tam Napoleon kontynuował karierę wojskową. Po zdobyciu Tulonu, w grudniu 1793 został awansowany na generała (nominację tę zatwierdzono 6.02.1794). W 1795 stłumił powstanie rojalistów w Paryżu, a w marcu 1796 otrzymał od Zgromadzenia Dyrektorialnego dowództwo armii francuskiej walczącej z wojskami tzw. pierwszej koalicji we Włoszech – wówczas zmienił pisownię nazwiska na BONAPARTE (w ślad za nim poszli bracia i siostry). Zwycięska kampania Napoleona doprowadziła do podpisania w dniu 8 października 1797 korzystnego dla Republiki pokoju w Campo Formio. Powróciwszy z zakończonej klęską kampanii egipskiej, 9 listopada (18 brumaire’a wedle kalendarza rewolucyjnego) 1799 zainicjował pucz wojskowy, zakończony 10

listopada obaleniem Dyrektoriatu i powołaniem do życia Konsulatu, po czym objął rządy jako pierwszy konsul (początkowo na okres dziesięciu lat, a następnie dożywotnio). 18 maja 1804 w Senacie ogłoszono wprowadzenie we Francji dziedzicznej monarchii w formie cesarstwa, koronę powierzając pierwszemu konsulowi, co 6 listopada potwierdził plebiscyt ludowy. Sakra Napoleona I miała miejsce 2 grudnia 1804 w paryskiej Notre-Dame w asyście papieża Piusa VII; wzorem starożytnych cesarów cesarz sam nałożył sobie koronę. 26 maja 1805 w katedrze w Mediolanie koronował się na króla Włoch, a w 1806 przyjął dzierzony przez jego burbońskich poprzedników tytuł księcia Andory. 2 grudnia 1805 pod Austerlitz pokonał zjednoczone armie austriacką i rosyjską, a następnie zadał Prusakom trzy klęski: pod Jeną, Auersted i Iławą i w październiku 1806 powołał do życia Związek Reński, stanowiący w istocie francuski protektorat. Na mocy zawartego w lipcu 1807 z Prusami i Rosją pokoju w Tylży powołał do życia Księstwo Warszawskie. 5/6 lipca 1809 pod Wagram zadał decydującą klęskę Austriakom. Niepowodzenie przyniosła natomiast wyprawa cesarza na Rosję, mimo zajęcia Moskwy we wrześniu 1812 zakończona odwrotem Wielkiej Armii. Rozstrzygająca dla losów Pierwszego Cesarstwa okazała się Bitwa Narodów pod Lipskiem (16/18.10.1813), przegrana przez Francuzów m.in. wskutek zdrady sprzymierzonych z nimi wojsk saskich i wirtemburskich. Od tej chwili Napoleon I musiał toczyć wojnę na terenie własnego państwa; po serii błyskotliwych zwycięstw, został pokonany pod Laon, Rothière i Arcis-sur-Aube. Nie zdążył dotrzeć na odsiecz Paryżowi, który 31 marca 1814 zajęły wojska koalicji.

4 kwietnia 1814 w pałacu w Fontainebleau abdykował na rzecz jedyne go prawowitego syna, zaś 6 kwietnia podpisał akt bezwarunkowej kapitulacji, otrzymując w zamian wyspę Elba na Morzu Śródziemnym wraz z tytułem jej suwerennego księcia. Licząc na niezadowolenie w kraju z rządów Burbonów, 1 marca 1815 wyładował na południowym wybrzeżu Francji w okolicach Cannes i po błyskawicznym marszu („lot orła”) 20 marca 1815 wkroczył do stolicy. 16 czerwca 1815 pobił wojska brytyjskie i pruskie pod Ligny, lecz dwa dni później doznał druzgocącej porażki pod Wa-

terloo. 22 czerwca 1815 w Paryżu ponownie abdykował na rzecz syna, po czym poprosił o azyl w Wielkiej Brytanii, którego jednak mu odmówiono. Został zesłany na stanowiącą brytyjskie terytorium zamorskie Wyspę Świętej Heleny na Atlantyku, blisko dwa tysiące kilometrów od południowo-zachodnich wybrzeży Afryki. Zamieszkał tam pod strażą w wybudowanym dla niego domu zwanym Longwood, gdzie zmarł 5 maja 1821 na raka żołądka (być może otruty). Ciało cesarza spoczęło na Wyspie Świętej Heleny, skąd w grudniu 1840 zostało przewiezione do Francji i w lutym następnego roku złożone w kaplicy św. Jeremiasza w paryskim kościele Inwalidów. W 1861 w obecności Napoleona III prochy jego stryja uroczysto złożono w specjalnie wybudowanej kaplicy-rotundzie w kościele Inwalidów, gdzie spoczywają do dziś.

Małżonki Napoleona I:

1. Poślubiona w trakcie ceremonii cywilnej 9 marca 1796 w Paryżu i podczas prywatnej ceremonii kościelnej 30 października 1804 w pałacu Tuileries w Paryżu:

JÓZEFINA TASCHER DE LA PAGERIE

Była córką Józefa Kaspra Tascher de la Pagerie, pana La Pagerie, oficera artylerii francuskiej, i jego żony Róży Klary, córki Józefa Franciszka des Verges, pana Sanois. Urodziła się 23 czerwca 1763 w Les Trois-Îlets na Martynice i podczas chrztu otrzymała imiona MARIA JÓZEFA RÓŻA. 13 grudnia 1779 w Noisy-le-Grand pod Paryżem poślubiła A L E K S A N D R A FRANCISZKA MARIĘ DE BEAUHARNAIS, wicehrabiego Beauharnais, generała dywizji, od 1793 głównodowodzącego Armii Renu (odwołany ze stanowiska jeszcze w tym samym roku) (ur. Port Royal, Martynika 28.05.1760, zgilotynowany w Paryżu 23.07.1794), syna Aleksandra Franciszka Marii de Beauharnais, markiza La Ferté-Beauharnais, barona Beauville i pana Villechauve, oraz poślubionej mu Marii Anny Henryki, córki Franciszka Ludwika de Pyvart de Chastullé, pana na Chastullé. Mieli dwoje dzieci, w 1806 adoptowanych przez Napoleona (↓); owo małżeństwo zakończyła separacja. 18 maja 1804 została cesarzową Francuzów i 2 grudnia tego roku w paryskiej Notre-Dame otrzymała koronę z rąk drugiego męża. Jej bezdzietne małżeństwo z Napoleonem I zakończył rozwód, orze-

czony 16 grudnia 1809. Zmarła na zapalenie płuc 29 maja 1814 w swoim pałacu La Malmaison i spoczęła w kościele pw. św. Piotra i Pawła w pobliskim Rueil.

2. Poślubiona *per procura* 11 marca 1810 w kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu, osobiście 1 kwietnia 1810 w pałacu w Saint-Cloud pod Paryżem (ślub cywilny) oraz dnia następnego w paryskim Luwrze (ślub cywilny) i ponownie 11 kwietnia 1810 w paryskiej Notre-Dame:

MARIA LUDWIKA AUSTRIACKA

Była córką Franciszka I, cesarza Austrii, króla Czech i Węgier, potomka dynastii habsbursko-lotaryńskiej, i jego drugiej żony Marii Teresy, córki Ferdynanda I, króla Obojga Sycylii. Urodziła się 12 grudnia 1791 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem i na chrzcie otrzymała imiona MARIA LUDWIKA LEOPOLDYNA FRANCISZKA TERESA JÓZEFA ŁUCJA. Jej koronacja na cesarzową Francuzów miała miejsce 11 kwietnia 1810 w paryskiej Notre-Dame. Po upadku Napoleona I w 1815 powróciła z synem na dwór wiedeński. 9 czerwca 1815 otrzymała dziedziczny tytuł księżnej Parmy, Piacenzy i Guastalli (od 1817 miał on charakter dożywotni). Jej drugim (morganatycznym) mężem został 7 września 1821 w Parmie ADAM ADALBERT, hrabia Neipperg, feldmarszałek-lejtnant armii austriackiej (ur. Wiedeń 8.04.1775, zm. Parma 22.02.1829), syn Leopolda, hrabiego Neipperg, i jego żony Wilhelminy, córki Karola Ferdynanda, hrabiego Hatzfeld zu Wildenburg. Był on wdowcem po Teresie, hrabiance Pola (zm. 23.04.1815), z którą miał czterech synów. Z Marią Ludwiką Austriacką dochował się dalszych czworga dzieci, noszących z nadania cesarza austriackiego tytuł hrabiów Montenuovo. Trzecim (morganatycznym) mężem Marii Ludwiki został zaślubiony potajemnie 17 lutego 1834 w Parmie KAROL RENÉ, hrabia Bombelles, ambasador Francji na dworze parmeńskim (ur. Wersal 6.11.1784 lub 1785, zm. tamże 30.05.1856), syn Marka Marii Antoniego, markiza Bombelles, marszałka polnego królewskiej armii, oraz poślubionej mu Angeliki Szarlotty, córki Ludwika Eleonora de Mackau, barona Mackau oraz pana Hurtigheim; był on wdowcem po Karolinie Sabinie Wiktorii de Poulhariez-Cavanac (zm. Parma 14.02.1834), córce Jana

Baptysty Andrzeja de Poulhariez de Saint-André de Foucaud, markiza Cavanac, która urodziła mu kilkoro dzieci; z Marią Ludwiką dzieci nie miał. Wdowa po Napoleonie zmarła 17 grudnia 1847 w swojej rezydencji w Parmie i została pochowana w Nowej Krypcie (Neue Gruft) w stanowiącym nekropolię austriackich Habsburgów kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku.

Potomstwo Napoleona I:

Syn z drugiego małżeństwa:

NAPOLEON II (→ s. 501).

Dzieci adoptowane (dzieci Józefiny z pierwszego mariażu) (1–2):

- 1 EUGENIUSZ RÓŻA DE BEAUHARNAIS. Na świat przyszedł 3 września 1781 w Paryżu. Był adiutantem Napoleona podczas kampanii włoskiej i egipskiej, a po objęciu przez ojczyzna konsulatu w 1799 został kapitanem gwardii konsularnej. 14 czerwca 1804 wraz z siostrą otrzymał rangę księcia francuskiego, a 17 października został awansowany na generała brygady. 7 czerwca 1805 uzyskał tytuł wicekróla Włoch (Italii), zaś 12 stycznia 1806 został adoptowany przez cesarza (jednak bez miejsca w sukcesji tronu). Z nominacji Napoleona I nosił godność cesarskiego archikanclerza, 17 grudnia 1807 otrzymał tytuł księcia Wenecji, a 1 marca 1810 został mianowany dziedzicznym wielkim księciem Frankfurtu. Podczas wojny z piątą koalicją dowodził od 1 kwietnia 1812 czwartym korpusem (Armia Italii) i brał udział w bitwach pod Sacile, Aspern i Wagram. Uczestniczył w kampanii rosyjskiej, gdzie walczył pod Borodino, a następnie – 24 stycznia 1813 awansowany na generała porucznika Wielkiej Armii – prowadził jej niedobitki do Niemiec. Brał udział w dalszych walkach z koalicją antynapoleońską, początkowo na terenie Niemiec (m.in. pod Lützen), a następnie we Włoszech, gdzie jako głównodowodzący tamtejszej armii (mianowany 16.05.1813) organizował obronę przeciw Austriakom. Po upadku cesarza znalazł azyl u teścia w Bawarii i 14 listopada 1817 uzyskał od niego dziedziczny tytuł księcia Leuchtenberg i Eichstädt. Zmarł dnia 21 lutego 1824 w pałacu Leuchtenbergów w Monachium, gdzie również został pochowany w kościele pw. św. Michała.

Żoną Eugeniusza de Beauharnais została poślubiona 14 stycznia 1806 w Monachium:

AUGUSTA AMELIA LUDWIKA GEORGIA BAWARSKA, córka Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii z dynastii Wittelsbachów (linia palatyńska, gałąź Zweibrücken), oraz jego żony Augusty, córki Jerzego Wilhelma, landgraфа heskiego na Darmstadtzie. Urodziła się 21 stycznia 1788 w Strasburgu, zmarła zaś 13 maja 1851 w pałacu Leuchtenbergów w Monachium i została pochowana u boku męża.

Potomkowie Eugeniusza, od 1817 KSIĄŻĘTA LEUCHTENBERG (tytuł bawarski; później potwierdzony w Rosji), od 1852 KSIĄŻĘTA ROMANOWSCY (tytuł rosyjski), wygaśli po mieczu w XX w.

- 2 HORTENSJA EUGENIA CECYLIA DE BEAUHARNAIS. Poślubiła ona brata swego cesarskiego ojczyma, LUDWIKA BONAPARTEGO, późniejszego króla Holandii pod imieniem LUDWIK I (→ biogr. Napoleona III).

Nieślubne potomstwo Napoleona I (1–11):

z aktorką ANNA ROZALIĄ DESPÉRIEZ (ur. Meulles 4.09.1767, zm. Paryż 29.04.1849), w styczniu 1797 w Brukseli poślubioną przez JÓZEFA SOUHAM, generała dywizji armii cesarskiej, w 1804 kreowanego przez Napoleona I hrabią Souham (ur. Lubersac 30.04.1760, zm. Wersal 28.04.1837), syna Józefa Souham i Marii Dandaleix de Frémont, któremu urodziła pięcioro dzieci; druga córka była w istocie dzieckiem przyszłego cesarza:

- 1 MARIA JÓZEFINA SOUHAM. Urodziła się 20 grudnia 1801 w majątku Souhamów w Lubersac. Dnia 23 września 1823 w Saint-Germain-les-Belles poślubiła Barbe AMADEUSZA HENRYKA LUDWIKA DE BOUDRON, barona Vatry, oficera francuskiej marynarki (ur. Paryż 9.03.1790, zm. tamże 8.02.1831), syna Marka Antoniego de Boudron, barona Vatry, i jego pierwszej żony Joanny Mathieu. Z małżeństwa tego przyszedł na świat syn. Drugim mężem owdowiałej Marii Józefiny został poślubiony dnia 15 stycznia 1833 w Paryżu MICHAŁ LUDWIK FELIKS NEY D'ELCHINGEN, książę Elchingen od 1815, generał brygady armii francuskiej, w latach 1846–88 deputowany departamentu Pas-de-Calais (ur. Paryż 24.08.1804, zm. na cholere, Galipoli 14.07.1854), syn Michała Neya zwanego Dzielnym, księcia Elchingen i Moskowa, marszałka Francji, i jego żony Aglaé

Ludwiki Auguié, damy dworu cesarzowej Józefiny, córki Piotra Cezara Auguié; mieli troje dzieci. Zmarła 1 lipca 1889 w Paryżu i spoczęła obok Ney na cmentarzu św. Ludwika w Wersalu.

z nieznaną kobietą:

- 2 (?) JULIUSZ BARTHÉLEMY-SAINT-HILAIRE. Urodził się 19 sierpnia 1805 w Paryżu. Ceniony badacz filozofii greckiej, rzymskiej i indyjskiej, wykładowca akademicki, autor licznych publikacji. Jego rodzice nie są znani, pewne jest tylko, że był dzieckiem nieślubnym. W spisanych u schyłku życia wspomnieniach dawał jednak do zrozumienia, że jego prawdziwym ojcem był Napoleon I. W 1848 został wybrany deputowanym departamentu Seine-et-Oise, lecz po zamachu stanu Ludwika Napoleona i powołaniu Drugiego Cesarstwa w 1852 musiał wycofać się z polityki. W 1870 przyczynił się do wyboru Ludwika Adolfa Thiersa na fotel prezydenta Trzeciej Republiki i w latach 1871–73 pełnił urząd jego sekretarza. W 1875 uzyskał dożywotnie stanowisko senatora, a między 23 września 1880 a 14 listopada 1881 był ministrem spraw zagranicznych w rządzie Juliusza Ferry'ego. Zmarł 24 listopada 1895 w Paryżu i spoczął na Père-Lachaise.

z FRANCISZKĄ MARIĄ LEROY, córką księgarza z Lyonu, małżonką HENRYKA (DE) PELLAPRA, finansisty:

- 3 (?) E M I L I A LUDWIKA MARIA FRANCISZKA JÓZEFINA PELLAPRA. Urodziła się ona 11 listopada 1806 w Lyonie. Ojcostwo Napoleona I jest w tym przypadku wysoce wątpliwe. Sama Emilia twierdziła, że cesarz miał romans z jej matką w kwietniu 1805, co pozostaje w rozbieżności ze znaną datą jej przyjścia na świat. Ponieważ brak jest dowodów na pobyt cesarza w Lyonie zimą 1805/06, większość badaczy wyklucza Emilię z grona potomków Napoleona; uważa się, że cesarz i Franciszka LeRoy spotkali się dopiero w 1810. Emilia Pellapra była dwukrotnie zamężna: z hrabią LUDWIKIEM MARIĄ BRIGODE, któremu urodziła dwóch synów, i z poślubionym 30 sierpnia 1830 JÓZEFEM DE RIQUET DE CARAMAN, księciem Chimay (ur. 1808, zm. 1886), z którym dochowała się czterech córek. Zmarła 22 maja 1871 w zamku Menars do końca życia utrzymując, że jest cesarską córką.

z LUDWIKĄ KATARZYŃĄ E L E O N O R Ą DENUELLE DE LA PLAIGNE, lektorką księżniczki Karoliny Bonaparte; kochanką cesarza w latach 1805–06 (ur. Paryż 13.09.1787, zm. tamże 30.01.1868, pochowana na cmentarzu Père Lachaise), córką Dominika Denuelle i Franciszki Karoliny Couprie; 13 stycznia 1805 w Saint-Germain-

-en-Laye poślubioną przez JANA FRANCISZKA HONORIUSZA REVEL, kapitana dragonów (ur. Mougins 11.09.1773, zm. Paryż 1835), syna Jana Revela i poślubionej mu Angeliki Achard, owdowiałego po śmierci Joanny Szarloty Ruzot, z którym rozwiodła się 29 kwietnia 1806 po osadzeniu Revela w więzieniu za fałszowanie dokumentów; 4 lutego 1808 w Paryżu wydaną za PIOTRA FILIPA AUGIER DE LA SAUZAYE, kapitana kirasjerów, adiutanta marszałka Soulta (ur. Tonnay-Charente 30.09.1784, poległ pod Berezyną (28.)11.1812), syna Filipa Augier de La Sauzaye i jego żony Marii Anny Felicyty, córki Piotra Andrzeja Hèbre, pana na Boudière; 23 marca 1814 w Seckenheim zaślubioną przez KAROLA AUGUSTA EMILA, hrabiego Luxburg, ambasadora Bawarii na dworze króla Ludwika Filipa I (ur. Zweibrücken 20.06.1783, zm. 1.09.1849; mieli córkę):

- 4 KAROL LÉON. Urodzony 15 grudnia 1806 w Paryżu, został zarejestrowany „z ojca nieznanego” pod panińskim nazwiskiem matki jako LEON DENUELLE. Podejrzewano, że jego ojcem był szwagier Napoleona I, Joachim Murat, z wiekiem zaczął jednak zdradzać fizyczne podobieństwo do cesarza. Bonaparte wprawdzie nigdy nie uznał go oficjalnie za syna, lecz nadał imię Karola oraz tytuł hrabiego Léon. Hazardzista i sławny awanturnik, bawiąc w 1832 w Londynie zabił w pojedynku kapitana Karola Hesse, domniemanego bastarda księcia Walii. Nie powiodły się próby zrobienia przezeń kariery ani w armii, skąd został zwolniony za niesubordynację, ani na scenie politycznej; zamierzał nawet zostać księdzem. W krótkim czasie stracił zapisaną fortunę, dwa lata był więziony za długi i przez pewien czas mieszkał w przytułku. Na koniec osiadł w Pontoise, gdzie umarł 15 kwietnia 1881 i został pochowany w kwaterze dla ubogich tamtejszego cmentarza.

Żoną hrabiego Karola Léon została 2 czerwca 1861 w Paryżu:

FRANCISZKA FANNY JONET, córka ogrodnika Maksymiliana Joneta i jego żony Marii Wivin-Jacquemau. Urodziła się 14 stycznia 1831 w Brukseli, a zmarła 12 marca 1899 w Witz-sur-Authie i została pochowana na tamtejszym cmentarzu.

Potomstwo hrabiego Karola Léon (A–F):

HRABIOWIE LEÓN

- A KAROL (CHARLÉLIE) JONET. Urodził się 20 maja 1854 w Ile-Saint-Denis i jako dziecko nieślubne nosił panińskie nazwisko matki. Zmarł 12 kwietnia 1855 w Ile-Saint-Denis.

B KAROL LÉON. Urodzony 24 października 1855 w Ile-Saint-Denis, nosił początkowo panieńskie nazwisko matki, JONET. Nazwisko Léon otrzymał po ślubie rodziców w 1861, a w 1881 odziedziczył tytuł hrabiego Léon. Był podoficerem francuskiej kawalerii, później przeniósł się do Wenezueli, gdzie pracował jako przedsiębiorca. Zmarł 4 sierpnia 1894 w Carupano.

27 grudnia 1888 w Saint-Germain-en-Laye pojął za żonę JOANNĘ MARIĘ ELEGERT (ur. Gandawa 2.02.1847, zm. Metz 22.10.1925); nie mieli dzieci.

C GASTON LÉON. Na świat przyszedł 1 czerwca 1857 w Paryżu i został zarejestrowany pod nazwiskiem panieńskim matki JONET; nazwisko Léon przyjął po ślubie rodziców w 1861. Od bezpotomnej śmierci starszego brata w 1894 był hrabią Léon. Trudnił się handlem. Zmarł 3 stycznia 1937 w Montaut.

8 grudnia 1883 w Villeneuve-Saint-Georges poślubił MARIĘ ERNESTYNĘ FIOT (ur. Ruffec 18.04.1862, zm. La Rochelle 11.07.1909), zaś jego drugą żoną została 5 stycznia 1911 w Paryżu MARIA IRMA GERMAIN (ur. Saulxures-sur-Moselotte 4.04.1879, zm. Montaut 11.11.1969).

Dzieci hrabiego Gastona Léon z pierwszego małżeństwa (I-V):

I FERDYNAND LÉON. Urodził się 5 października 1884 w Juvisy-sur-Orge, Zrezygnował z posługiwania się tytułem hrabiego Léon, a jego dzieci używały panieńskiego nazwiska matki. Zmarł 10 listopada 1966 w Bordeaux.

9 stycznia 1912 w Paryżu poślubił RENATĘ BRISART (ur. Valenciennes 4.08.1888, zm. Tulon 5.09.1981).

Dzieci Ferdynanda Léon (a-c):

a ANDRZEJ BRISART. Urodził się 7 listopada 1912 w Paryżu, a zmarł 30 stycznia 1992 w Carces. Bezzenny.

b JAN JAKUB BRISART. Urodził się 16 lutego 1915 w Paryżu, 12 listopada 1938 w Bordeaux poślubił PAULETTE MOGA (ur. Pessac 7.04.1918, zm. 2004). Zmarł 11 stycznia 1990 w Pessac.

Córka:

i HUGUETTE NICOLE BRISART (ur. Bordeaux 17.04.1940). Trzykrotnie zamężna: z LUCJANEM SANTACREU (mają dwoje dzieci), z JANEM PIOTREM HOSCHTETTLEREM i z SERGIUSZEM DALLET-BOY

c GWIDON BRISART. Urodził się 4 grudnia 1918 w Villiers-sur-Marne, a 4 czerwca 1938 w Merignac poślubił PETRONEŁĘ CAMUS (ur. Moulins-en-Médoc 16.03.1915, zm. 1996). Zmarł w 1996.

Dzieci (i–ii):

i JAN KLAUDIUSZ BRISART. Urodził się 21 listopada 1938 w Bordeaux. Bezzenny.

ii MONIKA BRISART. Na świat przyszła 25 czerwca 1945 w Moulins-en-Médoc. Poślubiła BERNARDA JANA PAWŁA PAGÈS i ma z nim córkę.

II GASTON LÉON. Urodzony 21 listopada 1886 w Savonnières, po śmierci ojca w 1937 został hrabią Léon. Z zawartego 15 grudnia 1910 w Montreuil-sous-Bois mariażu z RAJMUNDĄ VIÉNOT (ur. Montreuil-sous-Bois 14.03.1887, zm. Montfermeil 20.08.1879) nie dochował się dzieci. Zmarł 17 stycznia 1976 w Raincy.

III HENRYK ALBERT LÉON. Urodził się on 7 maja 1889 w Tours i zmarł 18 lipca tego roku w La-Croix-en-Touraine.

IV RENATA LÉON. Na świat przyszła 15 grudnia 1890 w Paryżu, zmarła zaś 12 lipca 1891 w Tours.

V JOANNA GERMANA LÉON. Urodzona 23 marca 1892 w Paryżu, zmarła 1 kwietnia tego roku tamże.

Syn hrabiego Gastona Léon z drugiego małżeństwa:

I KAROL LÉON. Urodził się 15 stycznia 1911 w Paryżu i w 1976, po śmierci starszego przyrodniego brata Gastona, został hrabią Léon. Zmarł 23 maja 1994 w Bry-sur-Marne.

W zawartym 13 sierpnia 1932 w Villiers-sur-Marne mariażu z IWONĄ HAQUIN (ur. Bussy-Saint-Georges 2.04.1909, zm. Ferolles-Attily 1.02.1991) dochował się córki:

a MONIKA LÉON. Urodziła się 4 września 1934 w Villiers-sur-Marne. Jej mężem został 21 października 1961 (ślub cywilny) i dwa dni później (ślub kościelny) w Paryżu JAN KLAUDIUSZ CHARASSE (ur. Paryż 23.01.1936), z którym ma córkę.

D FERDYNAND LÉON. Urodził się 26 listopada 1861 w Ile-Saint-Denis i był pierwszym dzieckiem Karola Léon i Franciszki Jonet, urodzonym po zawarciu przez nich małżeństwa. 14 kwietnia 1892 w Paryżu poślubił JOANNĘ LOREAU (ur. Rethel 17.07.1866, zm.?)

ich bezdzietne małżeństwo zakończył rozwód. Ferdynand zmarł 9 grudnia 1918 w Paryżu.

- E SZARLOTTA LÉON. Na świat przyszła 17 stycznia 1867 w Ile-Saint-Denis, a 3 sierpnia 1895 w Carnot w Algierii poślubiła ARMANDA MESNARDA (ur. Lupsault 24.06.1867, zm. Aigre 12.09.1938), z którym miała dwoje dzieci. Zmarła 25 kwietnia 1946 w Plessis-Robinson we Francji.
- F FANNY LÉON. Urodziła się ona 25 listopada 1867 w Ile-Saint-Denis i tam również umarła 3 lutego następnego roku.

z MARIĄ ŁĄCZYŃSKĄ herbu Nałęcz, kochanką cesarza od 1809 (ur. Kiernozia 7.12.1786, zm. Paryż 11.12.1817, pochowana na cmentarzu Père Lachaise), córką Macieja Łączyńskiego, starosty gostyńskiego, i jego żony Ewy Zaborowskiej; 17 czerwca 1804 w Kiernozi poślubioną przez ANASTAZEGO WALEWSKIEGO z Walewic herbu Pierzchała (Kolumna), szambelana królewskiego, konsyliarza Rady Nieustającej (ur. ok. 1733, zm. Walewice 18.01.1815), syna Józefa Walewskiego, kasztelana brzezińskiego, i poślubionej mu Ludwiki Colonna-Walewskiej; mieli dwóch synów, z których młodszy był w istocie synem cesarza (↓); jej drugim mężem został 7 września 1816 w Brukseli FILIP ANTONI D'ORNANO, marszałek Francji, w 1808 kreowany hrabią Ornano (ur. Ajaccio 17.01. 1784, zm. Paryż 13.10.1863), syn Ludwika d'Ornano i jego żony Izabeli Marii, córki Napoleona Buonapartego z Ajaccio, kuzyna cesarza (owocem tego mariażu był syn):

- 5 A L E K S A N D E R FLORIAN JÓZEF COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 4 maja 1810 w pałacu w Walewicach i został oficjalnie uznany przez męża matki. Dnia 5 maja (dyplom nosi datę 15.06) 1812 otrzymał od Napoleona dziedziczny tytuł hrabiego Cesarstwa jako hrabia Colonna-Walewski; tytuł ten został potwierdzony 25 marca 1823 przez Deputację Senatu Królestwa Polskiego. W trakcie powstania listopadowego był podporucznikiem WP, lecz wobec klęski powstania został wysłany za granicę. Osiadł we Francji, otrzymał obywatelstwo i poświęcił się karierze politycznej i dyplomatycznej. Podczas rządów księcia prezydenta Ludwika Napoleona Bonapartego oraz za Drugiego Cesarstwa był ambasadorem w Toskanii (1849), w Hiszpanii i w Wielkiej Brytanii (1851). W latach 1850–55 pełnił urząd ministra spraw zagranicznych Francji, a w 1860 uzyskał godność senatora. Był także przewodniczącym Izby Deputowanych, a od

1868 członkiem francuskiej Akademii Sztuk Pięknych. Zmarł wskutek wylewu 27 września 1868 podczas pobytu w Strasburgu, skąd jego ciało sprowadzono do Paryża i pochowano w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Père Lachaise.

Małżonki hrabiego Aleksandra Colonna-Walewskiego:

1. Poślubiona 1 grudnia 1831 w Londynie:

KATARZYNA KAROLINA MONTAGU, córka Jerzego Jana Montagu, earla Sandwich, i jego żony Marii Anny Julii Ludwiki, córki Armara Lowry-Corry, earla Belmore. Urodziła się 1 grudnia 1808 w Londynie, zmarła 30 kwietnia 1834 w Paryżu i spoczęła na Père Lachaise.

2. Poślubiona 4 czerwca 1846 we Florencji:

M A R I A A N N A ALEKSANDRYNA KATARZYNA KLARYSA KASANDRA (DE) RICCI, córka Karola Zenobiusza (de) Ricci i jego żony Izabeli, naturalnej córki księcia Stanisława Poniatowskiego, bratanek ostatniego króla Polski. Urodziła się 18 lipca 1823 w Ricci i była damą dworu cesarzowej Eugeniei, małżonki Napoleona III. Zmarła 18 listopada 1912 w Paryżu i spoczęła u boku męża na Père Lachaise.

Potomstwo hrabiego Aleksandra Colonna-Walewskiego:

HRABIEWIE COLONNA-WALEWSKI

Dzieci z pierwszego małżeństwa (A–B):

A LUDWIKA MARIA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 14 grudnia 1832, a zmarła rok później.

B J E R Z Y EDWARD AUGUST COLONNA-WALEWSKI. Na świat przyszedł 7 marca 1834 w Paryżu, gdzie zmarł 9 maja 1835. Spoczął w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Père Lachaise.

Dzieci z drugiego małżeństwa (A–D):

A IZABELA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 12 maja 1847 w Buenos-Aires, gdzie zmarła tragicznie 2 lipca tego roku. Została pochowana w grobowcu rodzinnym na paryskim Père Lachaise.

B K A R O L RUDOLF ZENOBI COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 4 czerwca 1848 we Florencji. Po śmierci ojca w 1868 odziedziczył tytuł hrabiego Colonna-Walewskiego. Był podpułkownikiem piechoty wojsk francuskich, poległ 2 października 1916 pod Villers-Cotterêts. Ciało hrabiego przewieziono do Paryża i złożono w grobowcu rodzinnym na Père Lachaise. Na nim wygasła legalna linia rodu Colonna-Walewski.

Żoną hrabiego Karola Colonna-Walewskiego została 11 czerwca 1885 w Orleanie:

F E L I C J A MARIA ELIZA DOUAY, córka Feliksa Karola Douay, generała armii francuskiej, i poślubionej mu Elizy Le Breton. Urodziła się ona 29 listopada 1860 w Paryżu, a zmarła 10 sierpnia 1952 w Wersalu i została pochowana w grobowcu Walewskich na Père Lachaise. Mariaż ten nie zaowocował dziećmi.

C KATARZYNA IZABELA E L I Z A COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 15 grudnia 1849 we Florencji. 10 października 1871 w Paryżu wyszła za MARIĘ WIKTORA F E L I K S A , hrabiego Bourqueney, ministra pełnomocnego oraz szefa protokołu dyplomatycznego (ur. Konstantynopol 25.04.1847, zm. La Chartre-sur-le-Loir 17.06.1912); mieli czworo dzieci. Zmarła 10 marca 1927 w Paryżu.

D E U G E N I A LUDWIKA IRENA MARIA COLONNA-WALEWSKI. Być może jej ojcem był w istocie cesarz Napoleon III. Urodziła się ona 30 marca 1856 w Paryżu, gdzie 15 lipca 1875 poślubiła AUGUSTA FRYDERYKA, hrabiego Mathéus, cesarskiego audytora w Radzie Państwa (ur. Ecouis 20.07.1846, zm. Paryż 25.02.1929), z którym miała syna. Zmarła 22 listopada 1884 w Arcachon spoczęła na paryskim Père Lachaise.

Pozamałżeński syn hrabiego Aleksandra Colonna-Walewskiego:

z ELŻBIETĄ RACHELĄ FÉLIX, aktorką (ur. Munf, Szwajcaria 28.02.1820, zm. Le Cannet 4.01.1858), córką Jakuba Félix i poślubionej mu Estery Hayer:

A A L E K S A N D E R ANTONI JAN COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 3 listopada 1844 w Marly-le-Roi i został prawnie uznany przez hrabiego Aleksandra, który dał mu swoje nazwisko, jako dziecko nieślubne nie odziedziczył jednak hrabiowskiego tytułu. Tak jak ojciec poświęcił się karierze dyplomatycznej, był francuskim konsulem w Salonikach, Walencji, Kartaginie i Palermo, a także konsulem generalnym w Neapolu i Turynie. Zmarł tragicznie dnia 20 sierpnia 1898 w Turynie i po przewiezieniu do Paryża został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Père Lachaise.

Jego żoną była poślubiona 17 listopada 1868 w Paryżu:

JOANNA KLARA SALA, córka Adolfa Sala, podporucznika armii francuskiej, i jego żony Wiktoryny Amelii Finot. Urodziła się 26 maja 1845 w Paryżu, zmarła zaś 22 stycznia 1881 w Palermo, gdzie jej małżonek pełnił urząd francuskiego konsula. Została pochowana w grobowcu rodzinnym Colonna-Walewskich na cmentarzu Père Lachaise.

Potomstwo Aleksandra Colonna-Walewskiego (I–III):

I SZARLOTTA ELŻBIETA MARIA M A G D A L E N A COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 30 września 1869 w Paryżu, zaś 18 kwietnia 1898 w Neapolu wyszła za JÓZEFA ROSSI DEL BARBAZZALE, patrycjusza i radnego miasta Neapol (ur. Neapol 13.01.1868, zm. tamże 6.01.1924), z którym miała dwoje dzieci. Zmarła 18 kwietnia 1955 w Neapolu.

II A N D R Z E J ALEKSANDER MAURYCY COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 15 stycznia 1871 w Walencji. Służył we francuskiej piechocie, gdzie osiągnął rangę pułkownika. Był wynalazcą, mechanikiem samochodowym oraz założycielem i pierwszym przewodniczącym paryskiego związku taksówkarzy. Zmarł 5 lutego 1954 w Paryżu i został pochowany na cmentarzu Montparnasse.

Jego żoną została 28 czerwca 1901 w Paryżu:

MARIA BENJAMINA MOLINOS, córka Leona Molinos, przemysłowca i inżyniera, i Marii Eugonii Hingray. Urodziła się 8 czerwca 1877 w Paryżu, gdzie zmarła 16 sierpnia 1976.

Synowie Andrzeja Colonna-Walewskiego (a–b):

a ANTONI COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 25 października 1904 w Paryżu. Z wykształcenia inżynier elektryk, od 1953 był dyrektorem generalnym, a od 1966 prezesem Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego, Transportu i Administracji Sitram. Zmarł 7 grudnia 1990 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem (według innych danych w grudniu 1992 w Paryżu) i spoczął w grobowcu rodzinnym na paryskim Père Lachaise.

Żenił się dwukrotnie: 21 lutego 1933 w Amiens poślubił CECYLIĘ DUVETTE (ur. Amiens 14.08.1911, zm. Paryż 16.02.1952, pochowana na cmentarzu Montparnasse), córkę Abla Duvette, bankiera, i Teresy Faton de Favernay; 6 maja 1960 w Paryżu poślubił S O L A N G E ODETTE GENOWEFĘ BERNARDE DE MEURIN (ur. Melun 9.08.1930, zm. Paryż 26.12.1975, pochowana na cmentarzu Montparnasse), córkę Stefana de Meurin, chirurga, i jego żony Solange Odetty Virmont.

Dzieci Antoniego Colonna-Walewskiego z pierwszego małżeństwa (i–iii):

i ALEKSANDER COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 22 stycznia 1934 w Paryżu. 23 kwietnia 1963 w podparyskim Neuilly-sur-Seine zawarł ślub cywilny, zaś następnego dnia w Paryżu miały miejsce jego zaślubiny kościelne z MAŁGORZATĄ LE DUC DE LILLERS (ur. Boulogne-Billancourt 16.01.1942).

Dochowali się trzech synów ((1)–(3)):

(1) ANDRZEJ COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 31 marca 1964 w Paryżu. Poślubił (ślub cywilny 26 lutego 2000 w Paryżu, ślub kościelny 4 marca tego roku w Marly-le-Roi) HELENĘ DESMOUSSE-AUX DE GIVRÉ (ur. Londyn 31.03.1969), z którą ma troje dzieci:

(A) H O R T E N S J A MARIA AGNIESZKA LAURENCJA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 29 maja 2002 w Neuilly-sur-Seine.

(B) A R M A N D FRANCISZEK ALEKSANDER JÓZEF COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 24 lutego 2004 w Neuilly-sur-Seine.

(C) A L E K S J A MARIA MAŁGORZATA ZOFIA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 13 listopada 2007 w Neuilly-sur-Seine.

(2) R A F A E L JERZY COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 22 października 1966 w Neuilly-sur-Seine, a 6 stycznia 1996 w Paryżu (ślub cywilny) i 12 stycznia 1996 w Neuilly (ślub kościelny) pojął za żonę ALEKSANDRĘ EMANUEŁĘ DENJOY (ur. Neuilly-sur-Seine 28.08.1971); mają czworo dzieci:

(A) ADRIAN COLONNA-WALEWSKI. Urodził się w 1997.

(B) ANNABELLA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się w 2000.

(C) DORIANNA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się w 2004.

(D) MATYLDA LUDWIKA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się w 2009.

(3) F A B R Y C Y MICHAŁ ROGER COLONNA-WALEWSKI. Na świat przyszedł 14 października 1968

- w Neuilly-sur-Seine. Jego żoną została 5 lipca 1991 w Hé-rauly (ślub cywilny) i dnia następnego tamże (ślub kościelny) MAGUELONNA REDIER (ur. Paryż 4.03.1971); owocem tego małżeństwa jest czworo dzieci:
- (A) L E T Y C J A ANNA MARIA MAŁGORZATA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 2 czerwca 1993 w Paryżu.
 - (B) P A U L I N A KAMILA MARIA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 5 października 1995 w Paryżu.
 - (C) F L O R A KLARA MARIA RAFAELA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 23 listopada 1998 w Boulogne-Billancourt.
 - (D) A L E K S A N D E R MARIA FLORIAN WINCENTY COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 26 kwietnia 2004 w Neuilly-sur-Seine.
- ii FLORIAN COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 1 listopada 1935 w Paryżu, zmarł zaś 14 września 2003. Z poślubioną 1 lipca 1963 (ślub cywilny) i następnego dnia (ślub kościelny) w Paryżu PATRYCJĄ DE VOGÜE (ur. Paryż 7.05.1939) miał czworo dzieci:
- (1) N A T A L I A ANNA CECYLIA MARIA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 10 grudnia 1964 w Neuilly-sur-Seine, a 6 lutego 1993 w Paryżu poślubiła JANA MIKOŁAJA MÉO (ur. Paryż 10.03.1964), z którym ma troje dzieci.
 - (2) M A R I A KAROLINA JAKOBINA IZABELA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się ona 22 sierpnia 1967 w Neuilly-sur-Seine. Jej mężem został 4 października 2003 w Nazareth w Belgii (ślub cywilny) i 25 października tego roku w Paryżu (ślub kościelny) PATRYK KERVYN DE VOLKAERSBEKE (ur. Gandawa 1969); nie mają dzieci.
 - (3) F R A N C I S Z E K YVES GHISLAIN COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 23 marca 1972 w Neuilly-sur-Seine, zaś 17 lutego 2004 w Condes w Chile pojął za żonę KAREN SORENSEN (ur. Buenos Aires 17.12. 1970); mają dwoje dzieci:

- (A) FILIP COLONNA-WALEWSKI. Urodził się on 8 października 2009 w Santiago (Chile).
- (B) ARTUR COLONNA-WALEWSKI. Na świat przyszedł 5 lipca 2012 w Santiago (Chile).
- (4) KRZYSZTOF RAJNER MAREK ANTONI MARIA COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 5 lipca 1979 w Paryżu, a 2 września 2006 poślubił LUDWIKĘ DE LA ROCHEFOUCAULD (ur. Paryż 26.06.1982), z którą ma troje dzieci:
- (A) GABRIEL COLONNA-WALEWSKI. Urodził się w 2011.
- (B) KAROLINA AUDE MARIA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się w 2013 w Londynie.
- (C) IZABELA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się w 2014 w Londynie.
- iii IZABELA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 6 kwietnia 1942 w Paryżu. Jej mężem jest poślubiony 17 czerwca 1963 w Paryżu (ślub cywilny) i dnia następnego tamże (ślub kościelny) hrabia ROBERT DE LA GUICHE (ur. Bazylea 23.04.1931), z którym dochowała się córki.
- b ROGER ALEKSANDER GWIDO COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 15 maja 1907 w Paryżu. Z wykształcenia był inżynierem elektrykiem. Zginął 27 stycznia 1968 w katastrofie lotniczej na Moroni w Komorach. Został pochowany na paryskim Père Lachaise.
- Jego żoną została 9 listopada 1931 w Nancy:
- MICHALINA MAŁGORZATA PAULINA CAVALLIER, córka Marcela Cavallier oraz jego żony Joanny. Urodzona 3 marca 1914 w Pont-à-Mousson, zginęła wraz z mężem 27 stycznia 1968 i spoczęła wraz z nim na Père Lachaise.
- Potomstwo Rogera Colonna-Walewskiego (i–iii):
- i KAROL ANDRZEJ COLONNA-WALEWSKI. Urodził się 9 października 1948 w Paryżu. Dnia 11 grudnia 1987 w Paryżu zawarł ślub cywilny, a następnego dnia poślubił podczas ceremonii kościelnej BERTĘ GOMEZ DE LA VEGA (ur. Cartagena de Indias, Kolumbia 12.04.1952); nie mają dzieci.

- ii MARIA KRYSZYNA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 29 lipca 1933 w Nancy. Jej mężem został 12 marca 1964 w Paryżu wicehrabia ALFREDE DE ROUGÉ (ur. Chenillé-Changé 24.12.1921, zm. tamże 20.04.1993), z którym dochowała się syna; rozwiedli się w 1979.
- iii FLORENCJA COLONNA-WALEWSKI. Urodziła się 5 kwietnia 1936 w Nancy, a 3 lipca 1957 w Paryżu poślubiła DIDIERA RIAANT (ur. Paryż 26.06.1926), z którym dochowała się syna.

III HENRYK ALEKSANDER KAROL COLONNA-WALEWSKI. Urodził się w 1881 (może w 1871) i zmarł w 1882.

z EWĄ ŁUCJĄ CECYLIĄ WIKTORIĄ KRAUS znaną jako EMILIA KRAUS, kreowaną baronową Wolfsberg, kochanką cesarza od 1805 (ur. Idria 17.10.1785, zm. Gniń 15.04.1845), córką Józefa Krausa, górnika, i jego żony Rozalii Schlibar, córki nauczyciela, adoptowaną przez austriackiego oficera Filipa (von) Mainoni; w latach 1815–20 małżonką wiedeńskiego adwokata JANA MICHAŁA SCHÖNAUER:

- 6 EUGENIUSZ ALEKSANDER MEGERLE VON MÜHLFELD. Urodził się 3 lub 8 maja 1810 albo w pałacu Grand Trianon w Wersalu, albo w Wiedniu. Oficjalnie został zarejestrowany jako syn Jana Jerzego Megerle, edlera Mühlfeld, urzędnika administracyjnego i archiwisty, po którym przejął szlachecki tytuł edler. Był jednym z najbardziej cenionych prawników w Wiedniu, w latach 1850–55 przewodniczącym nowo utworzonej wiedeńskiej Izby Adwokackiej. Od 1861 sprawował urząd posła landtagu Dolnej Austrii; w tymże roku i ponownie w 1867 był delegowanym do austriackiej Rady Cesarskiej. Zmarł 25 maja 1868 w swojej willi w Hietzing pod Wiedniem i został pochowany na wiedeńskim Cmentarzu Centralnym.

Żoną Eugeniusza Megerle von Mühlfeld została AMALIA CODELLI VON FAHNENFELD, córka Franciszka Filipa Codelli von Fahnenfeld i poślubionej mu Anny Weinstock.

Dzieci (A–B):

- A EUGENIUSZ VON MÜHLFELD. Urodzony w 1837, umarł w 1867.
- B EMILIA VON MÜHLFELD. Na świat przyszła w 1839. Jej mężem został ALOJZY MARIA WURM VON ARNKREUZ (ur. 26.01.1843, zm. 3.02.1920), któremu urodziła kilkoro dzieci. Zmarła w 1874.

Eugeniusz Megerle von Mühlfeld miał także troje dzieci ze związków pozamałżeńskich.

z EMILIANĄ KATARZYŃĄ BACHMIŃSKĄ herbu Jastrzębiec (ur. ok. 1768, zm. Druskienniki 27.09.1844, pochowana w Małej Brzostownicy), córką Ignacego Jakuba Bachmińskiego, starosty potumskiego, oraz jego małżonki Ludwiki Józefy Jórskiej z Jurzca herbu Ślepowron; ok. 1780 poślubioną przez DYZMĘ SZYMANOWSKIEGO herbu Jezierza, podczaszego mazowieckiego (ur. 1719, zm. Warszawa 3.04.1784), syna Michała Szymanowskiego i Krystyny Katarzyny Wolczyńskiej herbu Ciołek (nie mieli dzieci, małżeństwo zakończone rozwodem), od ok. 1790 żoną MICHAŁA MIKOŁAJA CICHOCKIEGO, generała brygady armii Królestwa Polskiego (ur. Warszawa, wrzesień 1770, zm. tamże 5.05.1828), naturalnego syna Stanisława Augusta Poniatowskiego, króla Polski i wielkiego księcia litewskiego, oraz Agnieszki Magdaleny Anny, córki księcia Antoniego Benedykta Lubomirskiego (mieli córkę); 8 grudnia 1810 w Warszawie poślubioną przez MIKOŁAJA ABRAMOWICZA herbu Jastrzębiec, dziedzica Womian (ur. 1788, powiesił się 15.10.1835), syna Joachima Abramowicza i Marcjanny Dernałowicz herbu Lubicz (nie mieli dzieci); alternatywnie ojcem opisanego niżej syna był kochanek Emilianny, KAROL TRISTAN DE MONTHOLON-SÉMONVILLE, małżonek innej kochanki Napoleona I, Albiny de Vassal (↓), względnie dziecko owo było owocem związku cesarza i tejsze Albiny de Vassal:

- 7 (?) N A P O L E O N KAROL TRISTAN DE MONTHOLON-SÉMONVILLE. Urodził się zapewne 3 października 1810 w Saint-Marc-Jaumegarde i został uznany za syna Karola Tristana de Montholon-Sémonville, który dał chłopcu własne nazwisko. W 1830 wstąpił do armii aby wziąć udział w kampanii w Algierii. Podczas potyczki w górach Atlas odniósł poważne rany i zmarł w 1831 w algierskim lazarecie.

z nieznaną kobietą:

- 8 (?) EUGENIA MAYER. Urodziła się w 1814, a 3 kwietnia 1850 poślubiła WILHELMA BALIOL BRETT, wicehrabiego Esher (ur. 13.08.1815, zm. 24.05.1899), z którym miała dwoje dzieci. Zmarła 4 czerwca 1904.

z LUCILE DE BOUHÉLIER, żoną niejakiego LE PELLETIERA (LEPELLETIERA):

- 9 (?) AUGUST ALFRED DE BOUHÉLIER-LEPELLETIER (LE PELLETIER DE BOUHÉLIER). Urodził się w 1816. Urzędnik. Z zawartego 3 listopada 1848 małżeństwa z KATARZYŃĄ KAROLINĄ MARIE (ur. Paryż 1816, zm.

Arcueil 28.09.1871), córką Antoniego Marie, oficera piechoty, i jego żony Józefiny, córki Chrystiana Kalinski (Kalinski) dochował się dwojga dzieci; ich syn EDMUND ADOLF (ur. 26.06.1846, zm. Vittel 22.07.1913) był znanym adwokatem i dziennikarzem, linia jego potomków istnieje do dziś. August Alfred zmarł 15 października 1868 w swoim apartamencie na rue des Martyrs w Paryżu.

z ALBINĄ HELENĄ DE VASSAL, kochanką cesarza od 1810 (ur. Paryż 19.12.1779, zm. Montpellier 26.03.1848, pochowana tamże), córką Jana Andrzeja de Vassal, markiza Vassal, i jego żony Anny Pas de Beaulieu, córki Franciszka Pas, barona Beaulieu; od grudnia 1796 małżonką JANA PIOTRA BINGONA, z którym rozwiodła się 22 lutego 1799; 18 lub 24 sierpnia 1800 w Noisy-le-Sec poślubioną przez DANIELA ROGERA, w 1809 kreowanego baronem Roger, pana zamku Chesnay-à-Gagny, przewodniczącego szwajcarskiego kantonu Gonesse (ur. Genewa 2.11.1769, zm. Paryż 24.03.1829), syna Urbana Rogera oraz jego żony Olimpii Buffe (z nim syn); 2 lipca 1812 w Draveil poślubioną przez KAROLA TRISTANA DE MONTHOLON-SÉMONVILLE, generała brygady armii francuskiej od 1814, szambelana cesarskiego, od 1809 hrabiego Montholon-Sémonville (ur. Paryż 21.07.1783, zm. tam 20.08.1853), syna Mateusza de Montholon-Sémonville, markiza Montholon-Sémonville, i jego żony Angeliki Aimée de Rostaing:

10 (?) N A P O L E O N A MARIA HELENA SZARLOTTA DE MONTHOLON-SÉMONVILLE. Urodziła się 18 czerwca 1816 w rezydencji Longwood na Wyspie Świętej Heleny, terytorium brytyjskim na Atlantyku, gdzie przebywał wygnany z Francji Napoleon oraz towarzyszące mu osoby, w tym hrabia Karol Tristan de Montholon z żoną Albiną. Nie jest pewne, czy to cesarz był ojcem jej córki, która została oficjalnie uznana przez hrabiego. 5 sierpnia 1837 w Paryżu wyszła za mąż za KAROLA RAULA DU COUËDIC DE KERGOUALER, kapitana marynarki francuskiej (ur. Nantes 25.08.1806, zm. tamże 11.01.1844), syna wicehrabiego Karola Ludwika Couëdic de Kergoualer, oficera Armii Kondeusza, oraz Adelajdy Eufrazji Jacquelot, córki Jana Baptysty Karola Jacquelot; z małżeństwa tego przyszło na świat troje dzieci. Drugim mężem owdowiałej Napoleony został 24 lutego 1846 w Paryżu LEONCJUSZ LEONARD DE BONFILS (DE) LA BLÉNIE-ROCHON LAPEYROUSE, hrabia Rochon Lapeyrouse i baron Wormselle (ur. Vicq 10.03.1808, zm. Marsylia 30.05.1895), syn Franciszka Józefa de

Bonfils de La Blénie oraz poślubionej mu Katarzyny Adelajdy de Rochon de La Peyrouse; owocem tego mariażu było liczne potomstwo. Napoleona zmarła 16 stycznia 1907 w Aix-en-Provence.

- II (?) MARIA KAROLINA JULIA ELŻBIETA JÓZEFINA NAPOLEONA DE MONTHOLON-SÉMONVILLE. Urodziła się 26 stycznia 1818 w rezydencji Longwood na Wyspie Świętej Heleny. Tak jak w przypadku jej starszej siostry Napoleony nie jest pewne, czy ojcem dziewczynki był małżonek jej matki, czy też cesarz. Zmarła ona 30 września 1819 w Brukseli i tam również spoczęła.

U W A G A : Prawdopodobne wydaje się ojcostwo cesarza w przypadku jego bratanka, najstarszego syna króla Holandii Ludwika I (→ biogr. Napoleona III).

NAPOLEON II

(1814, 1815)

Ojciec: Napoleon I (← s. 454)

Matka: Maria Ludwika Austriacka (← s. 481)

Rodzeństwo przyrodnie: (← biogr. Napoleona I)

*

U bonapartystów zyskał przydomek ORLĄTKA. Urodził się 20 marca 1811 w pałacu Tuileries w Paryżu i na chrzcie w dniu 9 czerwca w katedrze Notre-Dame w Paryżu otrzymał imiona NAPOLEON FRANCISZEK JÓZEF KAROL, tytuły księcia cesarskiego (*prince impérial*) i króla Rzymu. W dniach 4–6 kwietnia 1814 był tytularnym cesarzem Francuzów. Po upadku Napoleona I został przez matkę wywieziony do Austrii. Od 9 czerwca 1815 był wraz z nią księciem Parmy, Piacenzy i Gustalii. 22 czerwca 1815 ojciec powtórnie abdykował na jego rzecz, lecz powołana 23 czerwca tego roku Komisja Rządowa nie uznała jego praw i 3 lipca 1815 Napoleon II został ponownie pozbawiony tytułu; po utracie przez matkę dziedzicznych praw do księstw włoskich (1817) pozbawiono go także tytułu księcia parmeńskiego. 22 lipca 1818 otrzymał od cesarza Austrii tytuł księcia Reichstadt (*Herzog von Reichstadt*), skreślono także pierwsze z listy jego imion. Po wybuchu rewolucji lipcowej w 1830 i strąceniu Karola X z tronu Francji zwolennicy księcia wysunęli propozycję oddania mu korony cesarskiej, co spotkało się z odmową dworu wiedeńskiego.

Młody książę Reichstadt nigdy się nie ożenił i nie pozostawił dzieci. Zmarł na gruźlicę 22 lipca 1832 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem i został pochowany w krypcie Franciszkańskiej w kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku, a jego serce złożono w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) kościoła augustia-

nów przy zamku Hofburg. W 1940 Adolf Hitler przekazał prochy księcia Francuzom, po czym spoczęły one w kaplicy św. Jeremia-sza w kościele Inwalidów w Paryżu. W 1970 przeniesiono je do osobnej kaplicy.

Po odsunięciu od władzy Bonapartego na tron Francji powrócili Burbonowie w osobie młodszego brata zgilotynowanego Ludwika XVI a zarazem stryja zmarłego w niewoli Ludwika XVII – dawnego hrabiego Prowansji, obecnie Ludwika XVIII.

LUDWIK XVIII

1814-1815

1815-1824

Ojciec: DELFIN LUDWIK (← rozdział IV, biogr. Ludwika XV)

Matka: MARIA JÓZEFA SASKA (← tamże)

Rodzeństwo: (← tamże)

✧

Urodził się 17 listopada 1755 w pałacu w Wersalu i nosił odąd tytuł hrabiego Prowansji. W trakcie chrztu w kaplicy pałacowej w Wersalu 18 października 1761 otrzymał imiona LUDWIK STANISŁAW KSAWERY. W kwietniu 1771 został kreowany księciem Andegawenii (Anjou), hrabią Maine, Perche i Senonches. Od wstąpienia na tron Ludwika XVI w 1774 nosił przynależny młodszemu bratu króla Francji tytuł MONSIEUR, w październiku tegoż roku zakupił Brunoy, a w grudniu otrzymał tytuł księcia Alençon. Latem 1791 zbiegł z ogarniętej rewolucją Francji; następne lata spędził jako emigrant w różnych miastach Europy, m.in. Warszawie. Po egzekucji brata 23 stycznia 1793 w Hamm ogłosił królem syna straconego, Ludwika XVII, podczas gdy sam przybrał tytuł regenta. Po rychłym zgonie więzionego bratanka, w czerwcu 1795 w Weronie przybrał tytuł królewski jako LUDWIK XVIII król Francji i LUDWIK VII król Nawarry. Po abdykacji Napoleona I 6 kwietnia 1814 legitymiści powołali go na tron; 3 maja uroczyście wjechał do Paryża. Odrzucił ofiarowany mu przez Senat tytuł króla Francuzów i, uważając się za kontynuatora przedrewolucyjnej monarchii, przyjął pełną tytulaturę Burbonów: król Francji i Nawarry, współksiążę Andory. 4 czerwca 1814 podpisał kartę konstytucyjną. Na wieść o nadciągających wojskach Bonapartego 19 marca 1815 zbiegł ze stolicy, do której następnego dnia wkroczył Napoleon, rozpoczynając Sto Dni; klęska cesarza pod Waterloo i jego

ponowna abdykacja (22.06.1815) pozwoliły Ludwikowi XVIII wrócić do Paryża (8.07.1815). Zrezygnował z ceremonii koronacyjnej.

Zmarł na skutek gangreny 16 września 1824 w pałacu Tuileries w Paryżu i został pochowany w królewskiej nekropolii w bazylice opactwa benedyktyńskiego w podparyskim Saint-Denis. Okazał się ostatnim francuskim monarchą, który zakończył życie sprawując urząd.

Małżonka Ludwika XVIII:

Poślubiona *per procura* 16 (wedle innych danych 21) kwietnia 1771 w Turynie i osobiście 14 maja tegoż roku w kaplicy pałacowej w Wersalu:

MARIA JÓZEFINA SABAUDZKA

Była ona córką Wiktora Amadeusza III, króla Sardynii z dynastii sabaudzkiej, i jego żony Marii Antonii Ferdynandy, infantki hiszpańskiej, córki Filipa V, króla Hiszpanii (→ aneks IV). Urodziła się 2 września 1753 w pałacu książęcym w Turynie i na chrzcie otrzymała imiona MARIA JÓZEFINA LUDWIKA. Od 1774 nosiła tytuł MADAME. Podczas rewolucji w czerwcu 1791 wraz z mężem zbiegła za granicę, od czerwca 1795 była *de iure* królową Francji i Nawarry. Jej małżeństwo pozostało bezdzietne (obie ciężce ówczesnej hrabiny Prowansji zakończyły się poronieniami: w styczniu 1774 i w 1781). Zmarła na puchlinę 13 listopada 1810 w Hartwell House, stanowiącym rezydencję wygnanej francuskiej rodziny królewskiej w Wielkiej Brytanii. Spoczęła w opactwie Westminsterskim, skąd po roku na polecenie owdowiałego męża jej ciało przeniesiono do katedry w Cagliari (Sardynia).

KAROL X

1824-1830

Ojciec: DELFIN LUDWIK (← rozdział IV, biogr. Ludwika XV)

Matka: MARIA JÓZEFA SASKA (← tamże)

Rodzeństwo: (← tamże)

✧

Urodził się 9 października 1757 w pałacu w Wersalu i był odtąd tytułowany hrabią Artois; na chrzcie 19 października 1761 w kaplicy pałacowej otrzymał imiona KAROL FILIP. Od 1772 był generałem pułkownikiem gwardii szwajcarskiej. W 1773 został desygnowany księciem Owernii, Angoulême i Mercœur oraz wicehrabią Limoges, w 1774 markizem Pompadour i wicehrabią Turenii, a w 1776 księciem Berry i Châteauroux, hrabią Argenton i seniorem Henrichemont, zrzekając się jednocześnie Limoges, Pompadour oraz Turenii. W 1778 wymienił Owernię i Mercœur na hrabstwo Poitou. Po wybuchu rewolucji, jeszcze w lipcu 1789, wspólnie z żoną i dziećmi opuścił Francję. Po śmierci bratanka i akcesji *de iure* starszego brata w czerwcu 1795 przyjął tytuł MONSIEUR (był ostatnim dzierżącym go oficjalnie potomkiem panującej dynastii). Od 1799 przebywał wraz z rodziną w Wielkiej Brytanii. Po abdykacji Napoleona I w 1814 powrócił do Francji i 6 kwietnia jako porucznik generalny królestwa objął w imieniu Ludwika XVIII kierownictwo rządu tymczasowego; złożył godność po przybyciu króla do Paryża w dniu 2 maja 1814. 5 grudnia 1815 odzyskał skonfiskowane podczas rewolucji apanaże. 16 września 1824 został królem Francji (KAROL X) i Nawarry (KAROL V), współksięciem Andory; 29 maja 1825 w katedrze Notre-Dame w Reims otrzymał koronę z rąk arcybiskupa Reims, kardynała Jana Baptystę de Latil – była to ostatnia sakra w dziejach francuskiej monarchii, jako że obaj

sukcesorzy Karola, Ludwik Filip I oraz Napoleon III, zostali jedynie proklamowani.

Po wybuchu zamieszek w stolicy 27 lipca 1830 zbiegł do podparyskiego pałacu Rambouillet, gdzie 2 sierpnia 1830 abdykował na rzecz starszego syna, ten zaś natychmiast abdykował na rzecz bratanka, wnuka Karola X. Jednocześnie ustępujący monarcha powierzył urząd porucznika generalnego (regenta) i opiekę nad małoletnim wnukiem księciu Orleanu Ludwikowi Filipowi, ten jednak odrzucił jego warunki, uznając się za regenta z woli ludu. Obalony król wraz z rodziną udał się na emigrację; osiedli z początku w Wielkiej Brytanii, jesienią 1832 na zaproszenie cesarza austriackiego przenieśli się do zamku Hradczańskiego w Pradze, aby na koniec osiąść w zamku Graffenberg w Göritz (włoska Gorizia, obecnie Nova Gorica na Słowenii). Karol zmarł tam podczas epidemii cholery 3 lipca 1844 i spoczął w pobliskim klasztorze franciszkańskim Castagnavizza (dziś Kostanjevica na Słowenii).

Małżonka Karola X:

Poślubiona *per procura* 24 października 1773 w Moncalieri i obojście 16 listopada 1773 w kaplicy pałacowej w Wersalu:

MARIA TERESA SABAUDZKA

Była młodszą siostrą Marii Józefiny, żony Ludwika XVIII, córką Wiktora Amadeusza III, króla Sardynii z dynastii sabaudzkiej, i jego żony Marii Antonii Ferdynandy, infantki hiszpańskiej, córki Filipa V, króla Hiszpanii (→ aneks IV). Urodziła się 13 stycznia 1756 w pałacu książęcym w Turynie. Latem 1789 wraz z mężem i dziećmi udała się na emigrację. Od 1795 tytułowana MADAME, zmarła 2 czerwca 1805 w Grazu i spoczęła w cesarskim mauzoleum Habsburgów przy tamtejszej katedrze.

Potomstwo Karola X:

Dzieci małżeńskie (1–4):

- 1 LUDWIK ANTONI. Urodził się 6 sierpnia 1775 w pałacu w Wersalu i był odtąd tytułowany księciem Angoulême. W lipcu 1789 z rodzicami i rodzeństwem udał się na emigrację. W 1792 wstąpił do Armii Kondeusza, później walczył u boku księcia Wellingtona w Hiszpanii. Do ojczyzny powrócił po Restauracji

Burbonów w 1814. Wiosną 1815 dowodząc wiernymi królowi wojskami próbował bezskutecznie zatrzymać marsz armii Napoleona na Paryż. Okres Stu Dni spędził w Anglii, skąd wrócił po abdykacji cesarza latem tego roku. W 1823 został generalisimusem francuskich oddziałów (*Sto Tysięcy Synów Świętego Ludwika*), wysłanych do Hiszpanii by przywróciły absolutne rządy Ferdynanda VII (→ aneks IV) – w nagrodę kuzyn nadał mu tytuł księcia Trocadero. Po wstąpieniu ojca na tron w 1824 został delfinem Viennois. Był także wielkim przeorem francuskich joannitów. 2 sierpnia 1830 w pałacu Rambouillet opodal Paryżem jego ojciec podpisał akt abdykacji, czyniący księcia Angoulême LUDWIKIEM XIX królem Francji i LUDWIKIEM VIII królem Nawarry, lecz pół godziny później sam zrzekł się tronu na rzecz bratanka, księcia Bordeaux; od tej chwili posługiwał się tytułem hrabiego Marnes. Wygnani z Francji Burbonowie osiedli początkowo w Wielkiej Brytanii, a w 1832 na zaproszenie cesarza Franciszka I przenieśli się do Austrii. Po śmierci ojca Ludwik został głową Domu Francji, mimo abdykacji przez część legitymistów (w tym i bratanka) nadał tytułowanym Ludwikiem XIX. Zmarł na raka 3 czerwca 1844 w swojej rezydencji w Göritz (włoska Gorizia, obecnie Nova Gorica na Słowenii) i został pochowany w pobliskim klasztorze franciszkańskim Castagnavizza (dziś słoweńska Kostanjevica).

Żoną Ludwika Antoniego Francuskiego, księcia Angoulême (Ludwika XIX), została 10 czerwca 1799 na zamku w Mitawie (obecnie Jeļgawa, Łotwa):

M A R I A T E R E S A SZARLOTTA FRANCUSKA, MADAME ROYALE (← rozdział IV, biogr. Ludwika XVI). Dzieci nie mieli.

- 2 ZOFIA, MADEMOISELLE, MADEMOISELLE D'ARTOIS, MADEMOISELLE D'ANGOULÊME. Urodziła się 5 sierpnia 1776 w pałacu w Wersalu. Delikatnego zdrowia, umarła 5 grudnia 1783 w pałacu Wersalskim i została pochowana w królewskiej nekropolii w Saint-Denis, podczas gdy jej serce złożono tradycyjnie w paryskim klasztorze Val-de-Grâce.
- 3 KAROL FERDYNAND. Na świat przyszedł 24 stycznia 1778 w pałacu w Wersalu i nosił od tej chwili tytuł księcia Berry. Po wy-

buchu rewolucji w 1789 wraz z rodzicami wyjechał z Francji. W 1792 wstąpił do Armii Kondeusza, od 1797 rezydował w Anglii. Powrócił do ojczyzny po upadku Napoleona I w 1814, lecz w okresie Stu Dni wiosną 1815 zbiegł za granicę, skąd wrócił po ponownej abdykacji cesarza latem tego roku. Z nominacji Ludwika XVIII był generałem pułkownikiem francuskiej kawalerii. Został śmiertelnie raniony nożem przez rymarza Ludwika Piotra Louvela 14 lutego 1820 pod gmachem Opery paryskiej (w późniejszym czasie zburzonym). Jego ciało znalazło spoczynek w Saint-Denis, trzewia złożono w kościele św. Maurycego w Lille, a serce w kaplicy zamkowej w Rosny-sur-Seine (podczas II wojny, w obawie przed zbezczeszczeniem, urnę z sercem pochowano pod dębem w Coux; w 1966 spoczęła w Saint-Denis. Żoną Karola Ferdynanda Francuskiego, księcia Berry, została 17 czerwca 1816 w katedrze Notre-Dame w Paryżu:

MARIA KAROLINA FERDYNANDA LUDWIKA SYCYLIJSKA, córka Franciszka I, króla Obojga Sycylii, potomka neapolitańsko-sycylijskiej linii Burbonów (odgałęzienia linii hiszpańskiej → aneks IV), i jego pierwszej żony Marii Klementyny, arcyksiężniczki austriackiej, córki Leopolda II, cesarza rzymsko-niemieckiego, króla Czech i Węgier oraz arcyksięcia Austrii. Urodziła się 5 listopada 1798 w pałacu królewskim w Neapolu. Po obaleniu rządów Karola X w 1830 udała się na emigrację do Wielkiej Brytanii. W 1831 podjęła próbę wprowadzenia syna na tron i latem potajemnie przedostała się na kontynent. 14 grudnia 1831 w Rzymie (akt ślubu być może antydatowano) zawarła morganatyczny mariaż z HEKTOREM KAROLEM LUCCHESI PALLI, księciem della Grazia, dyplomatą (ur. Palermo 2.08.1806, zm. zamek Brünnesee 1.04.1864), synem Antoniego Lucchesi Palli, księcia Campofranco i della Grazia, oraz jego żony Marii Franciszki, córki Hektora Pignatello, księcia Noia, Monteleone i Terranova, który od dawna był jej faworytem. 7 listopada 1832 została aresztowana w Wandei i osadzona w Blaye. Odzyskała wolność latem 1833 po czym dołączyła do drugiego męża; mieli pięcioro dzieci, m.in. Franciszkę, żonę księcia Kamila Arsoli i matkę księcia Fabrycego, który pojął za żonę córkę legitymistycznego króla Francji i Nawarry Karola XI, infantkę hi-

szpańską Marię Beatrycze (→ aneks IV). Po pozbawieniu jej rodziny sycylijskiej korony, Maria Karolina schroniła się w granicach monarchii austro-węgierskiej. Zmarła 17 kwietnia 1870 na zamku Brünnesee w Styrii i spoczęła u boku drugiego męża w mauzoleum rodzinnym na cmentarzu w Mureck.

Dzieci małżeńskie Karola Ferdynanda Francuskiego, księcia Berry (A–D):

- A LUDWIKA IZABELA. Urodziła się 13 lipca 1817 w pałacu Burbońskim (Palais de l'Élysée-Bourbon) w Paryżu i tam zmarła dzień później. Została pochowana w Saint-Denis.
- B LUDWIK. Urodził się i zmarł 13 września 1818 w pałacu Burbońskim w Paryżu i znalazł spoczynek w Saint-Denis.
- C L U D W I K A MARIA TERESA. Urodziła się 21 września 1819 w pałacu Burbońskim (Palais de l'Élysée-Bourbon) w Paryżu. W 1830 wraz z rodziną obalonego Karola X znalazła się na emigracji w Wielkiej Brytanii, a następnie w Austrii. Tam 10 listopada 1845 w zamku Frohsdorf koło Wiednia wyszła za mąż za swojego kuzyna z parmeńskiej linii Burbonów, FERDYNANDA K A R O L A JÓZEFA MARIĘ WIKTORA BALTAZARA, księcia Parmy i Piacenzy pod imieniem KAROLA III od 1848 (ur. Lukka 14.01.1823, zm. Parma 27.03.1854), syna Karola Ludwika, króla Etrurii jako Ludwik II oraz księcia parmeńskiego pod imieniem Karola II, i poślubionej mu Marii Teresy, córki Wiktora Emanuela I, króla Sardynii. Ich małżeństwo zaowocowało czworgiem dzieci; najstarsza córka Małgorzata poślubiła infanta hiszpańskiego Karola, księcia Madrytu, legitymistycznego króla Francji i Nawarry Karola XI (→ aneks IV). Ludwika zmarła dnia 1 lutego 1864 w pałacu Giustinianich w Wenecji i spoczęła u boku dziada, stryja i stryjenki w klasztorze franciszkańskim w Castagnavizza (dziś słoweńska Kostanjevica).
- D H E N R Y K KAROL FERDYNAND MARIA BOŻYDAR zwany DZIECIĘCIEM CUDU. Urodził się jako pogrobowiec 29 września 1820 w Pawilonie de Marsan w paryskich Tuileryach i był odtąd tytułowany księciem Bordeaux. W 1824 został mianowany generałem pułkownikiem gwardii szwajcarskiej. Po

abdykacji dziada i stryja 2 sierpnia 1830 w podparyskim pałacu Rambouillet został tytularnym królem Francji i Nawarry HENRYKIEM V. Na emigracji przyjął tytuł hrabiego Chambord i do końca życia stryja tytułował go królem. Realna szansa na objęcie przez niego tronu pojawiła się po upadku Napoleona III; w 1873 prezydent Patryk Mac Mahon, z przekonania legitymista, planował proklamację Henryka królem przez Senat, lecz hrabia Chambord stanowczo odmówił panowania pod trójkolorową flagą (nie wyraził też zgody na kapetyńskie lilie na trójbarwnym tle) i ostatecznie projekt upadł. Zmarł bezdzietnie 6 listopada 1883 w zamku Frohsdorf pod Wiedniem i został pochowany w grobach rodzinnych w klasztorze franciszkańskim w Castagnavizza (obecnie Kostanjevica na Słowenii). Na nim wygasła męska linia zstępnych Małego Delfina (← rozdział IV, biogr. Ludwika XIV); roszczenia do tytułu królewskiego przejął wówczas infant hiszpański Jan, pochodzący w linii prostej od młodszego brata Małego Delfina, Filipa V Hiszpańskiego (← rozdział IV, biogr. Ludwika XIV oraz → aneks IV), którego Chambord oficjalnie wyznaczył swoim sukcesorem.

Żoną Henryka Francuskiego, hrabiego Chambord (Henryka V), była zaślubiona *per procura* 7 listopada 1846 w Modenie i osobiście 16 listopada tego roku w Brück nad rzeką Mur w Austrii:

M A R I A T E R E S A BEATRYCZE KAJETANA MODEŃSKA. Pochodziła z bocznej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej (d'Austria-Este), była córką Franciszka IV, księcia Modeny, Reggio i Mirandoli oraz księcia Massa i Carrara, i poślubionej mu Marii Beatrycze, córki Wiktora Emanuela I, króla Sardynii. Urodzona 14 lipca 1819 w pałacu książęcym w Modenie, zmarła 25 marca 1886 w Göritz (Gorizia, obecnie Nova Gorica, Słowenia) i została pochowana u boku małżonka u franciszkanów w pobliskim Castagnavizza.

Dzieci pozamałżeńskie Karola Ferdynanda Francuskiego, księcia Berry (A–L):

z MARIĄ BULLHORN, szkocką aktorką:

- A MARIA DE LA BOULAYE. Urodziła się w 1807, lecz data jej śmierci nie jest znana. Poślubiła HENRYKA LUDWIKA BÉRARDA; dzieci nie mieli.
- z AMY BROWN, metresą księcia od 1804 (ur. Maidstone, Kent, krótko przed 8.04.1783, zm. pałac La Contrie koło Couffé 7.05.1876, pochowana w Couffé), córką pastora Józefa Browna i jego żony Marii Anny Deacon; być może żoną MR FREEMANA:
- B (?) JERZY BROWN. Urodził się 20 lutego 1805. Nie jest znana osoba jego ojca, lecz mógł nim być książę Berry, który poznał Amy na wygnaniu w Wielkiej Brytanii. Nie wiadomo czy założył rodzinę i kiedy umarł.
- C (?) JAN FREEMAN. Na świat przyszedł 25 grudnia 1805. Kwestia jego ojca nie jest pewna – podobnie jak w przypadku młodszego Roberta mógł nim być niejaki Mr Freeman, mąż Amy Brown, wydaje się jednak, że była to postać fikcyjna, stworzona aby zatuszować ojcostwo księcia Berry. Osiadł w Szwajcarii, gdzie 19 maja 1841 poślubił *Juliettę Z O F I Ę* FRYDERYKĘ DE BLONAY (ur. 1823, zm. 1897), córkę Jana Henryka de Blonay i jego żony Julietty Polier, która urodziła mu liczne dzieci. Zmarł 26 sierpnia 1866 w Zurichu.
- D (?) ROBERT FREEMAN. Urodził się z końcem 1806 lub na początku następnego roku. Wstąpił do brytyjskiej marynarki ze stopniem midszypmena, lecz zmarł wkrótce potem w 1823.
- E SZARLOTTA MARIA AUGUSTYNA DE BOURBON. Na świat przysłała 13 lipca 1808 w Londynie i została uznana przez ojca. 9 czerwca 1820 naturalizowano ją we Francji, a dzień później otrzymała tytuł hrabiny Issoudun. 30 września 1823 w Paryżu zawarła ślub cywilny, a 1 października w kościele św. Ludwika z Antin w Paryżu miała miejsce ceremonia religijna jej zaślubin z FERDYNANDEM DE FAUCIGNY-LUCINGE, podpułkownikiem kawalerii od 1824, księciem Lucinge i Cistria od 1829 (ur. Wersal 8.09.1789, zm. Paryż 18.03.1866), syna Amadeusza de Faucigny-Lucinge, markiza Coligny i hrabiego Lucinge, i jego żony Judyty Bernard de Sassenay, córki Franciszka Marii Bernard, pana Sassenay, damy dworu Madame Wiktorii, córki Ludwika XV. Z ich małżeństwa przyszło na świat pięcioro dzieci. Szarlotta zmarła 13 lipca 1886 w Turynie.
- F SZARLOTTA MARIA LUDWIKA DE BOURBON. Urodziła się 19 grudnia 1809 w Londynie i została uznana przez księcia Berry. 9 czerwca 1820 otrzymała obywatelstwo francuskie, a dnia następnego tytuł hrabiny Vierzon. 16 czerwca 1827 w Paryżu odbył się jej ślub cywilny, a 18 czerwca w kościele św. Ludwika z Antin –

zaślubiny kościelne z K A R O L E M ATANAZYM MARIĄ DE CHA-
RETTE DE LA CONTRIE, pułkownikiem kirasjerów, w 1824 kreowanym
baronem La Contrie (ur. Nantes 11.08.1796, zm. pałac La Contrie
16.03.1848), synem Ludwika Marcina de Charette, pana La Con-
trie, oraz jego żony Marii Joanny Loisel, pani La Tourmissinière;
dochowali się dziesięciorga dzieci. Zmarła 26 grudnia 1891 w pa-
łacu La Contrie koło Couffé.

z EUGENIĄ WIRGINIĄ OREILLE (VEL WIRGINIĄ LETELLIER), baleri-
ną Opery paryskiej (ur. Paryż 8.08.1795, zm. tamże 10.1875),
pochodzącą ze związku Jana Oreille, fryzjera Opery paryskiej,
i Marii Ludwiki *ve*/Marii Magdaleny, córki Jana Bourguignon;
29 czerwca 1843 w Paryżu poślubioną przez FRANCISZKA TOU-
CHARDA, dyrektora Przewozów Królewskich (ur. Paryż 8.12.1795,
zm. 12.1880), syna Filipa Franciszka Toucharda, administratora
Głównego Przedsiębiorstwa Przewozowego, mera Sevan, i jego
pierwszej żony Marii Anny Genowefy Clausse (z nim córka):

G K A R O L LUDWIK AUGUST OREILLE DE CARRIÈRE zwany KAWALE-
REM DE CARRIÈRE. Urodził się 4 marca 1815 w Paryżu. Wstąpił do
armii austriackiej, gdzie dosłużył się stopnia pułkownika. 26 paź-
dziernika 1846 w Hinterbruhl pod Wiedniem pojął za żonę ELŻ-
BIETĘ JUGAN (ur. Tarnopol, Ukraina 1821, zm. Paryż 11.01.1890),
córkę Walentego Jugan, dragona armii austriackiej, oraz poślu-
bionej mu Franciszki Drobotowic. Dochowali się syna, na którego
z kolei synu linia ta wygasła w początkach XX w. Karol Oreille de
Carrière zmarł 30 sierpnia 1858 w Passy.

H F E R D Y N A N D OREILLE DE CARRIÈRE. Na świat przyszedł jako
pogrobowiec 10 października 1820 w Paryżu. Służył w kawalerii
francuskiej, gdzie w 1854 uzyskał rangę kapitana. 10 stycznia 1860
w podparyskim Neuilly-sur-Seine poślubił LUDWIKĘ EUGENIĘ AN-
CELLE (ur. Neuilly-sur-Seine 24.06.1833, zm. Paryż 14.04.1900), córkę
Narcyza Dezyderiusza Ancelle, mera Neuilly-sur-Seine, oraz jego
żony Ludwiki Julii Blondel; mieli córkę. W 1866 przeszedł na eme-
ryturę, zmarł zaś 27 grudnia 1876 w Neuilly-sur-Seine.

z MARIĄ ZOFIĄ DE LA ROCHE, koronczarką (ur. Bruksela 27.06.
1795, zm. w klasztorze augustianek w Wersalu 19.08.1883), cór-
ką Jana Józefa de La Roche, kotlarza, i poślubionej mu Marii
Karoliny Michiels; 19 września 1829 w Paryżu wydaną za mąż
za LUDWIKĄ MARIĘ THOMASA, pracownika ministerstwa wojny

(ur. Josselin 9.01.1805, zm. Paryż 10.05.1836), syna Raula Jana Franciszka Thomasa, stolarza, i poślubionej mu Marii Franciszki Joanny Roussin (miała z nim czworo dzieci):

I KAROL FERDYNAND JÓZEF DE LA ROCHE. Urodził się 24 sierpnia 1817 w Brukseli. Tytułował się hrabią La Roche. Służył w armii francuskiej, a później austriackiej, gdzie otrzymał stopień porucznika kawalerii. Z poślubioną dnia 24 maja 1849 w Grazu KLAUDYNĄ GABRIELĄ KLARĄ DE BACHET DE MÉZIRIAC (ur. 1814, zm. Graz 17.04.1870), córką Aleksandra Jana de Bachet de Méziriac oraz Joanny Martelle, nie dochował się dzieci. Zmarł 24 grudnia 1908 w Grazu i spoczął na tamtejszym cmentarzu św. Piotra.

J KAROL FERDYNAND DE LA ROCHE. Urodził się jako pogrobowiec 30 marca 1820 w Paryżu. Był architektem, artystą malarzem, urzędnikiem w ministerstwie wojny, a w późniejszym wieku handlarzem osobliwości. 2 kwietnia 1840 w Limeil-Brévannes pojął za żonę ZOFIĘ JULIĘ FIDELIĘ DOLÉ (ur. Oulchy-le-Château 20.04.1817, zm. Paryż 7.03.1904), córkę Pawła Prospera Dolé i poślubionej mu Zofii Wirginii Fontaine; urodziła mu czworo dzieci. Zmarł 12 stycznia 1901 w Paryżu i tam również znalazł spoczynek.

Z LUDWIKĄ MELANIĄ THIRYFOQ (ur. Paryż 19.09.1802, zm. tam 29.10.1887), nieślubną córką Joanny Franciszki Thiryfoq:

K LUDWIKA SZARLOTTA (KAROLINA) ANTONINA AGLAÉ THIRYFOQ. Urodziła się 15 października 1819 w Paryżu, gdzie 24 kwietnia 1839 wyszła za JANA KAROLA GASTONA DU CHARRON DU PORTAIL, hrabiego Portail, kapitana kawalerii (ur. Malmédy 28.08.1805, zm. Wersal 10.06.1855), syna Piotra Karola Kazimierza du Charron du Portail i poślubionej mu Klaudyny de Launay. Zmarła rodząc ich drugie dziecko 15 maja 1843 w Paryżu i tam również została pochowana.

z aktorką LUDWIKĄ ŁUCJĄ COSNEFROY DE SAINT-ANGE (ur. Paryż 2.01.1797, zm. Sarron 30.06.1870), córką Gabriela Franciszka Cosnefroy de Saint-Ange i jego kochanki Adeli de Romance *vel* Romany *vel* Romanée *vel* Mercier, malarki (właśc. Marii Joanny de Romace), córki Gotfryda de Romance, pana Mesmon:

L ALICJA MELANIA COSNEFROY DE SAINT-ANGE. Urodziła się 16 września 1820 w Paryżu i była dzieckiem pogrobowym. Właścicielka włości i pałacu Villette-par-Sarron, zmarła tam 11 czerwca 1902 i spoczęła na tamtejszym cmentarzu. Niezamężna.

- 4 MARIA TERESA, MADEMOISELLE D'ANGOULÊME. Urodzona 6 stycznia 1783 w pałacu Wersalskim, zmarła 22 czerwca tego roku w pałacu Choisy-le-Roi i spoczęła w Saint-Denis, natomiast serce jej spoczęło tradycyjnie w Val-de-Grâce.

Pozamałżeńskie dzieci Karola X (1–2):

z MARIĄ KATARZYŃĄ ROZALIĄ DE BEAUCHAMP, lektorką królowej Marii Antoniny, córką porucznika Karola de Beauchamp i jego nieznaney z imienia żony z domu de Rey; 2 lutego 1775 w kościele św. Eustachego w Paryżu poślubioną przez JANA FRANCISZKA ANDRZEJA DE BRUNET DE NEUILLY, hrabiego Neuilly, pierwszego marszałka dworu hrabiego Artois (ochrzczony 6.11.1723 w Neuilly-en-Vexin, zm. 01.1788), syna Jana Franciszka de Brunet de Neuilly, pana Neuilly, i jego żony Angeliki Eufemii, córki Wilhelma Andrzeja Héberta (mieli syna i córkę, lecz chłopiec był najpewniej dzieckiem ówczesnego hrabiego Artois):

- 1 ANGE ACHILLES KAROL DE BRUNET DE NEUILLY. Urodził się 15 września 1777 w domu na rue Satory w Wersalu i został oficjalnie uznany przez małżonka matki. Był koniuszym (Écuyer Cavalcadour) Ludwika XVIII oraz Karola X. W 1788 odziedziczył tytuł hrabiego Neuilly. Jego żoną została MARIA ANNA JÓZEFINA LE BLOIS (LEBLOIS) (ur. zamek Javarzay 1787, zm. zamek Laudairie koło Rigné, rok nieznaney), córka Michała Józefa Le Blois (Leblois), pana na Javarzay, oskarżyciela publicznego paryskiego Trybunału Karnego, oraz jego żony Marii Anny Pressac des Planches; mieli troje dzieci. Zmarł w 1863.

z LUDWIKĄ FRANCISZKĄ CONTAT, aktorką (ur. Paryż 17.06.1760, zm. tamże 9.03.1813, pochowana na Père Lachaise), córką Jana Franciszka Contata, mieszczanina paryskiego, żołnierza i dworzani-na, oraz jego żony Franciszki Magdaleny Leroy; 26 czerwca 1809 w Paryżu poślubioną przez PAWŁA MARIĘ KLAUDIUSZA DE FORGES DE PARNY, hrabiego Parny, w 1786 kreowanego markizem Parny (ur. Saint-Paul 7.01.1767, zm. zamek Rivault 7.03.1833), syna Pawła de Forges de Parny, hrabiego Parny, gwardzisty królewskiego, i jego żony Ludwiki Franciszki, córki Klaudiusza de La Roche du Ronzet (z małżeństwa tego przyszedł na świat syn):

- 2 KAROL LUDWIK FILIP CONTAT. Urodził się w grudniu 1780 i otrzymał z matką spory zapis pieniężny ze szkatuły królewskiej, co pośrednio dowodzi ojcostwa hrabiego Artois. Jego dalsze losy nie są znane.

LUDWIK FILIP I

1830-1848

Ojciec: LUDWIK FILIP JÓZEF ORLEAŃSKI (FILIP ÉGALITE)

Był on synem Ludwika Filipa I, księcia Orleanu (← rozdział IV, biogr. Ludwika XIII). Urodził się 13 kwietnia 1747 w pałacu w podparyskim Saint-Cloud i od tej chwili był tytułowany księciem Montpensier, zaś od śmierci dziada w lutym 1752, jako spadkobierca mitry orleańskiej, nosił tytuł księcia Chartres. 5 kwietnia 1769 w kościele Notre-Dame w Wersalu poślubił prawnuczkę Ludwika XIV, ADELAJDĘ DE BOURBON-PENTHIÈVRE (↓). Od młodości służył w marynarce i w 1776 otrzymał promocję na generała porucznika (kontradmirała). Walczył w eskadrze hrabiego Orvilliers i brał udział w stoczonej z Brytyjczykami 27 lipca 1778 bitwie pod Ushant. W 1779 uzyskał na własną prośbę zwolnienie z marynarki, po czym został przez Ludwika XVI mianowany generałem pułkownikiem lekkiej kawalerii (huzarów). Śmierć ojca 18 listopada 1785 uczyniła go księciem Orleanu (LUDWIK FILIP II), Chartres, Valois, Nemours, Joinville, Montpensier, La Roche-sur-Yon, Châtellerauld i Saint-Fergau, suwerennym księciem Dombes, delfinem Owernii, markizem Coucy i Folembay, hrabią Soissons, Mortain, Bar-sur-Seine, Domfront, Dourdan oraz Romorantin, wicehrabią Auge i Brosse, a także baronem Beaujolais, Montagu i Combrailles oraz panem Montargis, Champigny, Argenton, Saint-Sever, La Fère, Marle, Ham i Saint-Gobain, pierwszym księciem krwi, MONSIEUR LE PRINCE. Od 1789 był deputowanym szlachty do Stanów Generalnych, lecz w czerwcu tego roku przeszedł z izby szlacheckiej do izby Stanu Trzeciego, czym zyskał ogromną popularność w stolicy. Wstąpił do klubu jakobinów, 26 czerwca 1791 zrzekł się wszystkich tytułów, zaparł pochodzenia z linii orleańskiej, twierdząc, że matka spłodziła go z koniuszym z Saint-

-Cloud i ogłosił, że jako „syn ludu” przyjmuje nazwisko ÉGALITE (RÓWNOŚĆ), które nosić też będą jego dzieci. Został wybrany do Konwentu z listy paryskiej i w 1793 głosował za ścięciem Ludwika XVI.

Skompromitowany ucieczką najstarszego syna, 6 kwietnia 1793 został aresztowany i osadzony w forcie św. Jana w Marsylii, skąd sprowadzono go do Paryża i uwięziono w Conciergerie. 6 listopada 1793 został postawiony przed Trybunałem Rewolucyjnym, po krótkim procesie skazany na śmierć za zdradę i tego samego dnia zgilotynowany na placu Rewolucji (dzisiejszy plac Zgody) w Paryżu; jego ciało złożono tak jak zwłoki wielu ofiar terroru (w tym Ludwika XVI) na cmentarzu parafii Madeleine (św. Magdaleny); w okresie Restauracji próbowano je z rozkazu Ludwika XVIII bezskutecznie odnaleźć. Po likwidacji cmentarza w 1844 wszystkie szczątki z Madeleine trafiły do paryskiego Ossuarium Zachodniego, a po jego zamknięciu przeniesiono je do katakumb.

Matka: LUDWIKA MARIA A D E L A J D A DE BOURBON

Był córką Ludwika Jana de Bourbon, księcia Penthièvre, syna jednego z bastardów Ludwika XIV (← rozdział IV), na świat przyszła 13 marca 1753 w pałacu hôtel de Toulouse w Paryżu i była odtąd tytułowana MADEMOISELLE D'IVOY, a od śmierci starszej siostry we wrześniu tego roku do zamążpójścia – MADEMOISELLE DE PENTHIÈVRE. Po śmierci starszego brata w 1768 stała się spadkobierczynią największej fortuny we Francji, którą odziedziczyła po ojcu 4 marca 1793 (z uwagi na rewolucję nominalnie; dopiero po Restauracji Burbonów przeszła na własność Orleanów). Po straceniu męża była więziona w paryskim pałacu Luksemburskim; zwano ją wówczas WDOWĄ ÉGALITÉ. Odzyskała wolność w lipcu 1794, a w 1797 na mocy uchwały Dyrektoriatu jako potomek dynastii Burbonów musiała opuścić ojczyznę. W okresie Restauracji w 1814 powróciła do Francji. Zmarła na raka 23 czerwca 1821 w zamku Ivry-sur-Seine i została pochowana we wzniesionej z jej inicjatywy kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux, stanowiącej odtąd nową nekropolię linii orleańskiej.

Rodzeństwo Ludwika Filipa I:

Dzieci małżeńskie Ludwika Filipa Józefa Orleańskiego (1–5):

BURBONOWIE, LINIA ORLEAŃSKA MŁODSZA (cd.)

- 1 MADEMOISELLE DE CHARTRES, urodzona i zmarła 10 października 1771.
- 2 ANTONI LUDWIK FILIP. Urodził się on 3 lipca 1775 w Palais-Royal w Paryżu i był odtąd tytułowany księciem Montpensier. Latem 1791 wraz z pozostałym rodzeństwem przyjął nazwisko ÉGALITE, został także adiutantem starszego brata w randze podporucznika. W 1792 objął stanowisko generalnego adiutanta rewolucyjnej armii Var. Po egzekucji ojca w 1793 z rozkazu rewolucyjnego rządu wraz z młodszym bratem Ludwikiem Karolem został osadzony w marsylskim forcie św. Jana. Zwolniono ich z więzienia w 1796, po czym wyjechali do Ameryki Północnej, gdzie dołączyli do Ludwika Filipa; w 1800 wszyscy osiedli w Wielkiej Brytanii. Antoni Orleański zmarł na gruźlicę 18 maja 1807 w zajeździe w Salthill pod Windsorem i został pochowany w opactwie Westminsterskim. Jego cenotaf znajduje się w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Był ojcem syna FRANCISZKI BARBAROUX zwanej MIETTE, praczki (ur. 1.01.1761, zm. 3.11.1822), zapewne nieślubnej córki Franciszka Barbaroux, podkomorzego Ludwika XVIII, żony MICHAŁA DENTENDA, złotnika i zegarmistrza:

- A FILIP DENTEND. Urodził się 6 lipca 1797 w Marsylii i został uznany przez męża matki. Był notariuszem w Paryżu. W 1846 poślubił MARIĘ ADRIANNĘ *vel* MARIĘ ANTONINĘ PAULINĘ DE FRICOURT (ur. ok. 1819, zm. 17.12.1889), z którą miał dwie córki. Zmarł 5 marca 1858 w Paryżu i został pochowany na Père Lachaise.
- 3 MADEMOISELLE D'ORLÉANS. Urodziła się 23 sierpnia 1777 w Palais-Royal w Paryżu jako starsza z bliźniaczek. Zmarła przed oficjalnym chrztem 6 lutego 1782 w Palais-Royal i została pochowana w klasztorze Val-de-Grâce w Paryżu.
- 4 EUGENIA ADELAJDA LUDWIKI, MADEMOISELLE DE CHARTRES, MADEMOISELLE D'ORLÉANS (1782), MADEMOISELLE (1783). Urodziła się 23 sierpnia 1777 w Palais-Royal w Paryżu jako młodszą z bliźniaczek. Po egzekucji ojca i uwięzieniu braci w 1793 uciekła za granicę – przebywała początkowo w Szwajcarii, później w Austrii i Hiszpanii. Do Francji powróciła w 1814. Od wstąpienia brata na tron w 1830 tytułowana była MADAME. Zmarła niezamężnie 31 grudnia 1847 w pałacu Tuileries w Paryżu i spoczęła w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

5 LUDWIK KAROL. Urodził się 7 października 1779 w Palais-Royal w Paryżu i był tytułowany hrabią Beaujolais. Z początku przeznaczono go do kariery kościelnej, lecz zrezygnował z niej w 1786. W 1789 został wicegubernatorem Lebrun. Podczas rewolucji przybrał w 1791 nazwisko ÉGALITE, a od 1792 zwał się ALFONS LÉODGARD. Po straceniu ojca wspólnie ze starszym bratem Antonim został aresztowany i osadzony w Marsylii, skąd zwolniono ich latem 1796. Przez kolejne lata obaj bracia mieszkali w Stanach Zjednoczonych, gdzie dołączyli do najstarszego, Ludwika Filipa; ostatecznie w 1800 wszyscy trzej osiedlili się w Anglii. W 1804 Ludwik Karol wstąpił do brytyjskiej marynarki, lecz z uwagi na zaawansowaną gruźlicę nie był już w stanie kontynuować służby. Zmarł po przybyciu do Vallety na Malcie, gdzie udał się na kurację, w dniu 10 kwietnia 1818. Został pochowany w tamtejszej katedrze św. Jana.

Pozamałżeńskie dzieci Ludwika Filipa Józefa Orleańskiego (1–2):
ze STEFANIĄ FELICYTĄ DU CREST DE SAINT-AUBIN zwaną MADAME GENLIS, damą do towarzystwa i lektorką listów Adelajdy, księżnej Chartres (później Orleanu), a w latach 1779–89 guwernantką jej dzieci, znaną pisarką i harfistką (ur. Issy-l'Évêque 25.01.1746, zm. Paryż 31.12.1830, pochowana na cmentarzu Père Lachaise), córką Piotra Cezara du Crest, markiza Saint-Aubin, barona Bourbon-Lancy, pana na Chancery i Perrigny-la-Plaine, oraz jego żony Marii Franciszki Felicyty, córki Krzysztofa Klaudiusza Atanazego Mauget de Mézières; 8 listopada 1763 w Paryżu poślubioną przez KAROLA ALEKSEGO BRÛLART, markiza Genlis od 1745, pułkownika królewskich grenadierów (ur. Paryż 20.01.1737, zgilotynowany tamże 31.10.1793), syna Karola Brûlart, markiza Genlis, i jego żony Ludwiki Szarloty Franciszki de Hallencourt de Dromesnil, córki Emanuela Józefa de Hallencourt, pana Dromesnil (dochowała się z nim trojga dzieci):

1 FORTUNATA ELŻBIETA H E R M I N A (DE) COMPTON. Urodziła się ona w 1776, a w 1796 wyszła za JAKUBA COLLARD DE MONTJOUY, barona Collard (ur. Montigny-les-Metz 20.02.1758, zm. Villiers-Hélon 11.1838), syna Klaudiusza Collarda i poślubionej mu Magdaleny Dudot; mieli kilkoro dzieci. Zmarła 3 września 1822 w Villiers-Hélon.

z M A Ł G O R Z A T Ą FRANCISZKĄ MARIĄ *vel* AGNIESZKĄ BOUVIER (DE) LAMOTHE (ur. Paryż 1767, zm. tamże 15.05.1808), córką Wilhelma Franciszka Bouvier de Lamothe de Cepoy, markiza Cepoy,

gubernatora Montargis, i poślubionej mu Elżbiety Amaranty Jogues de Martinville, córki Izaaka Joguesa, pana Martinville; 21 września 1752 w Fontaines-en-Duesmois poślubioną przez MARIĘ JERZEGO LUDWIKĄ LECLERC DE BUFFON, hrabiego Buffon od 1788 (ur. Montbard krótko przed 22.05.1764, zgilotynowany w Paryżu 10.07.1794), syna Jerzego Ludwika Leclerc de Buffon, hrabiego Buffon, pana Quincy-le-Vicomte i Rougemont, biologa i matematyka, oraz poślubionej mu Marii Franciszki, córki Franciszka Henryka de Saint-Belin; rozwiedli się 14 stycznia 1793, a w dniu 2 października 1799 Małgorzata wyszła za JULIANA RAFAELA RENOÛARD DE BUSSIERRE, pana Senans, oficera Armii Kondeusza (ur. 14.05.1774, zm. 17.09.1804), syna Stefana Cypriana Renoüard, markiza Roche i pana Bussierre, oraz Marii Zuzanny Doucet de Surigny (mieli syna):

- 2 WIKTOR LECLERC DE BUFFON zwany KAWALEREM DE SAINT-PAUL. Urodził się 5 września 1791 i został oficjalnie uznany przez pierwszego męża matki. Zaciągnął się w szeregi brytyjskiej armii i dosłużył się stopnia porucznika (kapitana?) fizyliarów. Brał udział w antynapoleońskiej kampanii w Hiszpanii i 6 kwietnia 1812 pod Badajoz odniósł śmiertelną ranę. Zmarł w tym samym miesiącu.

*

Zwany KRÓLEM OBYWATELEM oraz KRÓLEM MIESZCZANINEM, na świat przyszedł 6 października 1773 w Palais-Royal w Paryżu jako najstarszy syn i drugie dziecko Ludwika Filipa Józefa, ówczesnego księcia Chartres. Od chwili narodzin nosił tytuł księcia Valois, zaś po objęciu przez ojca apanaży orleańskich 18 listopada 1785 otrzymał tytuł księcia Chartres; w tym samym roku uzyskał nominację na porucznika dragonów. Po wybuchu rewolucji wstąpił do klubu jakobinów i w czerwcu 1791 decyzją ojca, jak wszystkie jego dzieci, przyjął nazwisko ÉGALITE. W tym samym miesiącu uzyskał stopień pułkownika. Podczas wojny z koalicją antyrewolucyjną służył pod rozkazami księcia Birona i dowodził 4. Brygadą Kawalerii pod Valmy, Jemappes i Neerwinden. W 1792 został awansowany do rangi generała porucznika. Po wybuchu rządów terroru w 1793 przeszedł na stronę austriacką, co m.in. poskutkowało aresztowaniem i straceniem jego ojca. Odtąd był *de iure*

jako LUDWIK FILIP III księciem Orleanu, Chartres, Valois, Nemours, Joinville, Montpensier, La Roche-sur-Yon, Châtellerauld oraz Saint-Fergau, suwerennym księciem Dombes, delfinem Owernii, markizem Coucy i Folembray, hrabią Soissons, Mortain, Bar-sur-Seine, Domfront, Dourdan oraz Romorantin, wicehrabią Auge i Brosse, baronem Beaujolais, Montagu i Combrailles, panem na Montargis, Champigny, Argenton, Saint-Sever, La Fère, Marle, Ham i Saint-Gobain, pierwszym księciem krwi, MONSIEUR LE PRINCE. Na emigracji osiadł początkowo w Szwajcarii i był nauczycielem w Reichenau, później wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie niebawem dołączyli do niego bracia; w styczniu 1800 na zaproszenie rządu brytyjskiego Orleanowie osiedlili się w Anglii. Po abdykacji Napoleona I w 1814 Ludwik Filip przybył do Francji i edyktem Ludwika XVIII 20 maja tego roku odzyskał skonfiskowane w czasie rewolucji apanaże. W okresie Stu Dni ponownie wyjechał do Wielkiej Brytanii i pozostał tam aż do 1817. Po śmierci matki w 1821 został księciem Penthièvre, Aumale, Gisors, Châteauvillain, Damville, Anet, Arc, Rambouillet i Lamballe, hrabią Tuluzy, Eu, Dreux i Guincamp, baronem Sceaux. Po wybuchu walk ulicznych w Paryżu w lipcu 1830 i ucieczce króla do Rambouillet, 31 lipca 1830 powierzono mu urząd generalnego porucznika (namiestnika *vel* regenta) królestwa, a tydzień po abdykacji kuzyna, 9 sierpnia 1830 został zaprzysiężony jako król Francuzów.

Wobec wybuchu zamieszek w stolicy, 24 lutego 1848 abdykował na rzecz wnuka, hrabiego Paryża, po czym wraz z rodziną wyjechał ponownie do Anglii; tytułował się tam hrabią Neuilly. Osiadł w rezydencji Claremont House w hrabstwie Surrey, gdzie zmarł 26 sierpnia 1850. Został pochowany w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge. W 1876 prochy króla oraz jego żony przeniesiono do Francji i złożono obok rodziców Ludwika Filipa I w nowej nekropolii rodzinnej Orleanów – królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Ludwik Filip I był ostatnim potomkiem Burbonów panującym we Francji; jego rządy zamknęły tysiącletni okres rządów dynastii Robertyngów-Kapetyngów (← rozdział I, biogr. króla Odon).

Małżonka Ludwika Filipa I:

Poślubiona 25 listopada 1809 w katedrze w Palermo:

MARIA AMALIA SYCYLIJSKA

Wywodziła się z neapolitańsko-sycylijskiej linii Burbonów, była córką Ferdynanda IV, króla Neapolu i Sycylii, od 1816 pod imieniem Ferdynanda I, króla Obojga Sycylii, i jego pierwszej żony Marii Karoliny, córki cesarza rzymsko-niemieckiego Franciszka I (rodzonej siostry Marii Antoniny). Urodziła się 26 kwietnia 1782 w pałacu w Casercie pod Neapolem i na chrzcie otrzymała imiona MARIA AMALIA TERESA. W 1817 wraz z mężem osiadła w jego posiadłościach we Francji. Od 1830 nosiła tytuł królowej Francuzów. Po abdykacji Ludwika Filipa I w marcu 1848 udała się wraz z nim na emigrację do Anglii – jako hrabia i hrabina Neuilly zamieszkali w podarowanym im dożywotnio przez królową Wiktorię pałacu Claremont House w hrabstwie Surrey. Maria Amalia umarła tam 24 marca 1866 i została pochowana obok męża w kaplicy św. Karola Boromeusza w kościele w Weybridge, skąd dziesięć lat później ich prochy przeniesiono do nekropolii orleańskiej linii Burbonów w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Ludwika Filipa I (1–10):

- 1 FERDYNAND FILIP LUDWIK KAROL HENRYK ROSOLIN.
Urodził się 3 września 1810 w pałacu św. Teresy (Palazzo Orlean's) w Palermo i był odtąd tytułowany księciem Chartres. W 1817 osiadł wraz z rodziną we Francji. Poświęcił się służbie wojskowej i w 1824 został mianowany pułkownikiem huzarów. 13 sierpnia 1830 otrzymał na mocy ojcowskiego dekretu tytuł księcia Orleanu, zaś jako następca tronu uzyskał tytuł księcia królewskiego (*prince royal*). Wszedł również w skład Rady, ale na skutek nieporozumień w marcu 1831 utracił stanowisko. W tym samym roku uczestniczył w tłumieniu powstania robotniczego w Lyonie, a w 1835 został na własną prośbę wysłany do Algierii, gdzie walczył z przerwami do 1840, zyskując we Francji wielką popularność. Był mecenasem i kolekcjonerem sztuki, zgromadził znakomity zbiór dzieł współczesnych mu twórców, w tym płótna Delacroix, Corota i Ingres. 13 lipca 1842 uległ śmiertelnemu wypadkowi

w drodze do rodowej rezydencji w Neuilly-sur-Seine i zmarł po przeniesieniu na zaplecze tamtejszego sklepu korzennego. Spoczął w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Ferdynanda Filipa Orleańskiego, księcia królewskiego, została 30 maja 1837 w kaplicy pałacowej w Fontainebleau:

H E L E N A LUDWIKA ELŻBIETA MEKLEMBURSKA, córka Fryderyka Ludwika, księcia następcy meklemburskiego na Schwerinie (Mecklenburg-Schwerin), oraz poślubionej mu Karoliny Ludwiki, córki Karola Augusta, wielkiego księcia saskiego na Weimarze-Eisenach. Urodziła się 24 stycznia 1814 w zamku Ludwigslust. Po upadku monarchii Orleanów w 1848 wyjechała z dziećmi do Niemiec. Do końca życia popierała pretensje najstarszego syna do tronu. Zmarła podczas podróży do Anglii 18 maja 1858 w Richmond na gripę, którą zaraziła się od młodszego syna. Pochowano ją obok teścia w kaplicy św. Karola Boromeusza w Weybridge, zaś w 1876 prochy księżnej przeniesiono wraz z prochami pary królewskiej do nekropolii linii orleańskiej w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Synowie Ferdynanda Filipa Orleańskiego (A–B):

LINIA KSIĘCIA KRÓLEWSKIEGO

A LUDWIK F I L I P ALBERT. Urodził się on 24 sierpnia 1838 w pałacu Tuileries w Paryżu. Wówczas otrzymał tytuł hrabiego Paryża, nawiązujący do Robertyngów (← rozdział I, biogr. Roberta I). Po śmierci ojca w lipcu 1842 przejął po nim tytuł księcia królewskiego, zaś od abdykacji dziada 24 lutego 1848 był *de iure* królem Francuzów LUDWIKIEM FILIPEM II; od tego czasu wraz z rodziną przebywał na emigracji. Śmierć Ludwika Filipa I 26 sierpnia 1850 uczyniła go głową Domu Orleańskiego, księciem Orleanu etc. Następne lata spędził w Anglii i w Stanach Zjednoczonych. Brał udział w wojnie secesyjnej i w latach 1861–62 w randze kapitana walczył po stronie Unii. W 1864 osiadł w Anglii, a po upadku Drugiego Cesarstwa w 1871 uzyskał pozwolenie na powrót do Francji. W 1873 przekazał pretensje do tronu hrabiemu Chambord (← biogr. Karola X); co czynił w nadziei na pogodzenie pretensji obu zwaśnionych linii dyna-

stii Burbonów. Istotnie, po śmierci bezdzietnego Chamborda w 1883 został w oczach większości monarchistów (legitymistów i orleanistów) głową Domu Francji, FILIPEM VII, królem Francji i Nawarry (niemniej odłam legitymistów, tzw. biali hiszpańscy, uznał pretensje infanta hiszpańskiego Jana (Jana III) → aneks IV). Zgodnie z tzw. prawem o wygnaniu, zabraniającym pretendentom do tronu pobytu we Francji, w 1886 zmuszony był ponownie opuścić ojczyznę. Zmarł 8 września 1894 w Stowe House i spoczął w kaplicy pw. św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge. W 1958 jego prochy przeniesiono do nekropolii linii orleańskiej Burbonów we Francji – królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

Żoną Filipa Orleańskiego, hrabiego Paryża (Filipa VII), została 30 maja 1864 w Kingston-upon-Thames:

MARIA IZABELA ORLEAŃSKA, infantka hiszpańska, jego stryjeczna siostra z linii księcia Montpensier (↓).

Dzieci Filipa Orleańskiego, hrabiego Paryża (I–VIII):

GAŁĄŻ HRABIEGO PARYŻA

I M A R I A A M E L I A LUDWIKA HELENA. Urodziła się ona 28 września 1865 w rezydencji York House w Twickenham, a 22 maja 1886 w kościele św. Wincentego de Fora w Lizbonie została poślubiona przez K A R O L A FERDYNANDA LUDWIKA MARIĘ WIKTORA MICHAŁA RAFAELA GABRIELĄ GONZAGĘ KSAWEREGO FRANCISZKA DE ASSIS JÓZEFA SZYMONA, infanta portugalskiego, księcia Bragança, od 1889 króla Portugalii i Algarve pod imieniem KAROLA I (ur. Lizbona 28.09.1863, zastrzelony tamże 1.02.1908), syna Ludwika I, króla Portugalii i Algarve z koburskiej linii dynastii Bragança, i jego żony Marii Pii, córki Wiktora Emanuela II, króla Włoch; w ich małżeństwie przyszło na świat troje dzieci. Po proklamowaniu Portugalii republiką w 1910 Maria Amelia wraz z synem Manuelem II, ostatnim królem portugalskim, udała się na wygnanie do Anglii. W 1913 przeniosła się do Fran-

cji, gdzie zamieszkała na stałe. Zmarła 25 października 1951 w swoim pałacu Bellevue pod Wersalem. Została pochowana u boku męża w nekropolii portugalskiej rodziny królewskiej w kościele św. Wincentego de Fora w Lizbonie.

- II LUDWIK FILIP ROBERT. Urodził się on 6 lutego 1869 w pałacu York House w Twickenham; dwa lata później jego rodzina uzyskała pozwolenie na powrót do Francji. W 1880 ojciec nadał mu tytuł księcia Orleanu, a od momentu przyjęcia przez niego godności królewskiej w 1883 był przez orleanistów tytułowany delfinem Viennois (Francji). Pobierał nauki w szkole oficerskiej w Saint-Cyr, lecz krótko przed jej ukończeniem w 1886 republikański rząd przegłosował uchwałę zakazującą pretendentom do tronu przebywać na terytorium Francji – rodzina Filipa osiadła zatem w Anglii i tam księżę zdał egzaminy. Po śmierci ojca 8 września 1894 został głową Domu Orleańskiego (*Maison d'Orléans*), przez orleanistów uznanym głową Domu Francji), królem Francji i Nawarry FILIPEM VIII. Do 1900 mieszkał w Anglii, później przeniósł się do Belgii. Był znanym w owym czasie podróżnikiem i odkrywcą. Zmarł na zapalenie płuc 28 marca 1926 w pałacu św. Teresy (Palazzo Orléans) w Palermo i spoczął w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge. W 1931 jego prochy przeniesiono do kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

Jego żoną została 5 listopada 1896 w Wiedniu:

MARIA DOROTA AMALIA AUSTRIACKA, córka Józefa, arcyksięcia austriackiego z węgierskiej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej, i jego żony Klotyldy, księżniczki sasko-koburskiej, córki Klementyny Orleańskiej (1). Na świat przyszła 14 czerwca 1867 w Alcsút na Węgrzech. Jej mariaż Filipem zakończył się w 1914 formalną separacją; nie zaowocował po-

tomstwem. Zmarła 6 kwietnia 1932 w węgierskim Alscút i została pochowana w krypcie Palatyńskiej w podziemiach zamku budapesztańskiego.

- III H E L E N A LUDWIKA HENRYKA. Urodzona 13 czerwca 1871 w York House w Twickenham, 25 czerwca 1895 w Kingston-upon-Thames wyszła za mąż za E M A N U E L A F I L I B E R T A WIKTORA EUGENIUSZA GENOWEFA JÓZEFA MARIĘ SABAUDZKIEGO, księcia Aosty, w latach 1870–73 księcia Asturii, Viany i Geronny (ur. Genua 13.01.1869, zm. Turyn 4.07.1931), syna Amadeusza Sabaudzkiego, księcia Aosty, w latach 1870–73 króla Hiszpanii Amadeusza I, i jego pierwszej morganatycznej żony Marii Wiktorii del Pozzo, księżnej della Cisterna (drugą małżonką Amadeusza I była księżniczka francuska Maria Letycja Bonaparte ← biogr. Napoleona I). Dochowali się dwóch synów; starszy z nich, Amadeusz, książę Aosty, późniejszy wicekról Włoskiej Afryki Wschodniej i Etiopii, od 1927 był mężem Anny Orleańskiej z gałęzi księcia Chartres (↓). Drugim mężem Heleny został w październiku 1936 w Capodimonte pułkownik OTTO (ODO) MARIA CAMPINI (ur. Brusasco 2.09.1892, zm. tamże 7.07.1974). Zmarła 21 stycznia 1951 w Castellammare di Stabia opodal Neapolu i spoczęła w bazylice dell'Incoronata Madre del Bun Consiglio w Neapolu.
- IV KAROL FILIP. Urodził się 15 stycznia 1875 w Paryżu, gdzie zmarł 7 czerwca tego roku. Spoczął w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- V I Z A B E L A MARIA LAURA MERCEDES FERDYNANDA. Urodzona 7 maja 1878 w zamku Eu, 30 października 1899 w Twickenham poślubiła swojego brata stryjecznego JANA ORLEAŃSKIEGO, księcia Guise, późniejszą głowę Domu Orleańskiego (↓); mieli potomstwo. Zmarła 21 kwietnia 1961 w Larache w Maroku i została pochowana obok męża w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

- VI J A K U B MARIA ANTONI KLEMENS. Urodził się on 5 kwietnia 1880 w zamku Eu w Normandii, gdzie zmarł 22 stycznia następnego roku. Został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- VII L U D W I K A FERDYNANDA MARIA LAURA. Urodziła się 24 lutego 1882 w Cannes, a od 1886 mieszkała z rodziną w Anglii. 16 listopada 1907 w Wood Norton została żoną K A R O L A MARII FRANCISZKA D'ASSISI PASKALA FERDYNANDA ANTONIEGO DI PADOVA FRANCISZKA DI PAOLA ALFONSA ANDRZEJA EWELINA TANKREDA, księcia sycylijskiego (w 1900 zrzekł się praw sukcesyjnych do tronu Obojga Sycylii), od 1901 infanta hiszpańskiego, generała inspektora armii hiszpańskiej (ur. Gries 10.11.1870, zm. Sewilla 11.11.1949), syna Alfonsa, księcia sycylijskiego, głowy Królewskiego Domu Obojga Sycylii (tytularnego króla sycylijskiego Alfonsa I), potomka neapolitańsko-sycylijskiej linii Burbonów, oraz jego żony i kuzynki Marii Antoniny, córki Franciszka di Paola, księcia sycylijskiego, hrabiego Trapani. Był on wdowcem po infantce hiszpańskiej Marii de las Mercedes, córce Alfonsa XII (→ aneks IV), z którą miał potomstwo. Z Ludwiką Orleańską dochował się czworga dzieci; ich najmłodsza córka Maria poślubiła Piotra Gastona d'Orléans-Bragança, tytularnego cesarza Brazylii Piotra IV, potomka brazylijskiej gałęzi dynastii orleańskiej (↓). Po proklamowaniu Hiszpanii republiką w 1931 Ludwika z mężem wyemigrowała do Włoch, następnie do Szwajcarii. W 1939 generał Franco zezwolił im na powrót do Hiszpanii. Zmarła 19 kwietnia 1958 w Sewilli i spoczęła w kościele kolegium del Divino Salvador tamże.
- VIII F E R D Y N A N D FRANCISZEK FILIP MARIA WAWRZYNIEC. Urodził się 9 września 1884 w zamku Eu i nosił od tamtych tytuł księcia Montpensier. Podobnie jak starszy brat był podróżnikiem i badaczem. W przeddzień

wybuchu I wojny światowej mocarstwa europejskie rozważały wprowadzenie Ferdynanda na tron Albanii, książę odmówił jednak. Zmarł na skutek przedawkowania narkotyków 30 stycznia 1924 w zamku Randan we Francji i spoczął w nekropolii orleańskiej linii dynastii Burbonów w królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

Żoną Ferdynanda Orleańskiego, księcia Montpensier, została 20 sierpnia 1921 w zamku Randan:

M A R I A I Z A B E L A JÓZEFA TEODORA GOZÁLEZ DE OLAÑETA Y DE IBARRETA, córka Ulpiana Gonzáles de Olañeta y Gonzáles de Ocampo, markiza Valdeterrazo i wicehrabiego Antrines, oraz poślubionej mu Izabeli de Ibaretta y Uhagón. Urodzona 22 kwietnia 1895 w Madrycie, tam również zmarła 11 lipca 1958 i została pochowana na cmentarzu św. Izydora. Jej małżeństwo z Montpensierem pozostało bezdzietne.

B R O B E R T F I L I P L U D W I K E U G E N I U S Z F E R D Y N A N D. Urodził się 9 listopada 1840 w pałacu Tuileries w Paryżu i od tej chwili był tytułowany księciem Chartres. W 1848 rodzina orleańska utraciła władzę we Francji i była zmuszona udać się na emigrację; osiedli w Anglii. Od 1859 książę pobierał nauki w szkole wojskowej w Turynie i jako kapitan dragonów brał udział w wojnie domowej, która przyniosła zjednoczenie Włoch pod berłem dynastii sabaudzkiej. W latach 1861–62 w randze kapitana walczył po stronie Unii w amerykańskiej wojnie secesyjnej i służył w sztabie generała McCellana. Po powrocie do Europy osiadł w swych angielskich dobrach. Podczas wojny francusko-pruskiej (1870–71), incognito jako ROBERT LE FORT, walczył w szeregach armii francuskiej, za co otrzymał Legię Honorową i stopień pułkownika. Po ogłoszeniu w 1883 aktu o wykluczeniu przeszedł w stan spoczynku, zaś po wprowadzeniu w życie prawa o wygnaniu z 1886 otrzymał abszyt z armii. Zmarł 5 grudnia 1910 w zamku w Saint-Firmin i został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Roberta Orleańskiego, księcia Chartres, została 11 czerwca 1863 w Kingston-upon-Thames:

FRANCISZKA ORLEAŃSKA z linii księcia Joinville (†).

Dzieci Roberta Orleańskiego, księcia Chartres (I–V):

GAŁĄŻ KSIĘCIA CHARTRES

- I M A R I A A M E L I A FRANCISZKA HELENA. Urodziła się 13 stycznia 1865 w rezydencji Morgan House koło Richmond w hrabstwie Surrey. Jej mężem został 20 października 1885 w Paryżu (ślub cywilny) i 22 października w zamku Eu (ślub kościelny) WALDEMAR, książę duński, oficer duńskiej marynarki wojennej, przewodniczący Duńskiego Czerwonego Krzyża (ur. zamek Bernstorff 27.10.1858, zm. Kopenhaga 14.01.1939), młodszy syn Chrystiana IX, króla Danii z dynastii Glücksburgów (Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg), jednej z bocznych linii dynastii oldenburskiej, oraz jego żony Ludwiki, córki Wilhelma X, landgraфа heskiego na Kassel-Ruppenheim (tytularnego). Małżonkowie dochowali się pięciorga dzieci. Maria Amelia zmarła 4 grudnia 1909 w Kopenhadze i spoczęła w katedrze w Roskilde, stanowiącej nekropolię duńskiej rodziny królewskiej.
- II R O B E R T LUDWIK FILIP FERDYNAND FRANCISZEK MARIA. Urodził się on 10 stycznia 1866 w rezydencji Morgan House koło Richmond, a zmarł 30 maja 1885 w rodzowym zamku Saint-Firmin i został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- III H E N R Y K FILIP MARIA. Urodził się 15 października 1867 w rezydencji Morgan House koło Richmond. Podobnie jak bracia stryjeczni z gałęzi księcia królewskiego, Filip i Ferdynand Orleańscy (†), był podróżnikiem; eksplorował Azję oraz Afrykę Wschodnią. W 1897 głośny był w Europie jego pojedynek z Wiktorem Emanuelem Sabaudzkim, hrabią Turyń, wygrany przez Sabaudczyka – Henryk odniósł wówczas ciężką ranę. Zmarł w trakcie jednej ze swo-

ich ekspedycji 9 sierpnia 1901 w Sajgonie, skąd jego ciało przewieziono do Francji i złożono w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Bezzenny, dochował się naturalnej córki:

a OPAL WHITELEY (ur. 1897, zm. 1992).

III MAŁGORZATA LUDWIKA MARIA FRANCISZKA. Urodziła się 25 stycznia 1869 w Morgan House koło Richmond. 22 kwietnia 1896 w Paryżu miał miejsce jej ślub cywilny, a następnego dnia w pałacu Chantilly odbył się ślub kościelny z MARIĄ ARMANDEM PATRYKIEM DE MAC MAHON (MACMAHON), księciem Magenta oraz hrabią Mac Mahon od 1893, markizem Éguilly od 1894, generałem francuskiej piechoty (ur. Outreau 10.06.1855, zm. Paryż 23.05.1927), synem Patryka de Mac Mahon (MacMahon), księcia Magenta i hrabiego Mac Mahon, marszałka Francji i w latach 1873–79 prezydenta Republiki, oraz poślubionej mu Elżbiety, córki Armanda Karola Henryka de La Croix de Castries; mieli troje dzieci. Małgorzata zmarła 31 stycznia 1940 w zamku la Forest.

V JANA PIOTR KLEMENS MARIA. Urodził się 4 września 1874 w Paryżu. W dniu ślubu otrzymał tytuł księcia Guise (Gwizjusza). 28 marca 1926, po bezpotomnej śmierci brata stryjecznego z gałęzi hrabiego Paryża, Filipa Orleańskiego (†), został głową Domu Orleańskiego (*Maison d'Orléans*), przez orleanistów uznany za głowę Domu Francji, króla Francji i Nawarry JANA III (→ także aneks IV). W 1909 osiadł z rodziną w Maroku. Zmarł 25 sierpnia 1940 w Larache, skąd jego zwłoki sprowadzono do Francji i złożono w rodzinnej nekropolii Orleanów w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Jana Orleańskiego, księcia Guise (Jana III), została 30 października 1899 w Twickenham:

IZABELA ORLEAŃSKA z gałęzi hrabiego Paryża (†).

Dzieci Jana Orleańskiego, księcia Guise (tytularnego Jana III) (a–d):

- a I Z A B E L A FRANCISZKA HELENA MARIA. Urodziła się 27 listopada 1900 w Paryżu. 12 września 1923 w Chesnay miał miejsce jej ślub cywilny, i tam też 15 września odbyła się ceremonia kościelna zaślubin Izabeli z MARIĄ H E R E W U S Z E M JANEM BERNARDEM BRUNEM, hrabią Harcourt, kierowcą wyścigowym (ur. Vevey, Szwajcaria 20.09.1899, zm. Casablanca 19.04.1930), synem Eugeniusza, hrabiego Harcourt, kompozytora i dyrygenta, oraz poślubionej mu Armandy de Pierre de Bernis. Z ich małżeństwa przyszło na świat czworo dzieci. Po śmierci hrabiego Harcourt, który zmarł na skutek obrażeń odniesionych w wypadku na torze, 12 lipca 1934 w Jouy-en-Josas Izabela poślubiła P I O T R A EUGENIUSZA LUDWIKA MICHAŁA JOACHIMA NAPOLEONA, księcia Murat (ur. Paryż 6. 04.1900, zm. Rabat 30.07.1948), syna Eugeniusza, księcia Murat, i jego żony Wioletty, córki Michała Alojzego Ney d'Elchingen, księcia Elchingen; nie mieli dzieci. Zmarła 12 lutego 1983 w Neuilly-sur-Seine i spoczęła na paryskim Montparnasse.
- b F R A N C I S Z K A IZABELA LUDWIKA MARIA. Urodziła się 25 grudnia 1902 w Paryżu, zaś 11 lutego 1929 w katedrze w Palermo wyszła za KRZYSZTOFA, księcia greckiego i duńskiego (ur. Pawłowsk 10.08 (29.07 wedle kalendarza juliańskiego) 1888, zm. Ateny 21.01.1940), syna Jerzego I, króla Greków z dynastii Glücksburgów, i jego żony Olgi Konstantynownej, wielkiej księżniczki rosyjskiej, córki wielkiego księcia Konstantego Mikołajewicza. Był on wcześniej żonaty; z Franciszką Orleańską miał syna. Zmarła ona 25 lutego 1953 w Paryżu i została pochowana w nekropolii greckiej rodziny królewskiej na cmentarzu w podateńskim Tatoi.

c A N N A HELENA MARIA. Urodziła się 5 sierpnia 1906 w zamku Nouvion-en-Thiérache, a 5 listopada 1927 w Neapolu poślubiła A M A D E U S Z A HUMBERTA IZABELĘ LUDWIKĄ FILIPĄ MARIĘ JÓZEFA JANA SABAUDZKIEGO, księcia Aosty, wicekróla Włoskiej Afryki Wschodniej i Etiopii, naczelnego wodza wojsk włoskich w Afryce Wschodniej w latach 1939–41 (ur. Turyn 21.10.1898, zm. Nairobi, w brytyjskim obozie jenieckim 3.03.1942), syna Emanuela Filiberta Sabaudzkiego, księcia Aosty, i poślubionej mu Heleny Orleańskiej z gałęzi hrabiego Paryża (†); mieli dwie córki. Anna zmarła 19 marca 1986 w Sorrento i została pochowana w neapolitańskiej bazylice dell'Incoronata Madre del Buon Consiglio.

d H E N R Y K ROBERT FERDYNAND MARIA LUDWIK FILIP. Urodził się 14 lipca 1908 w zamku Le Nouvion-en-Thiérache. Od śmierci dziada 28 marca 1926 tytułowano go delfinem Viennois (Francji), zaś 5 lipca 1929 przyjął tytuł hrabiego Paryża. Po śmierci ojca 25 sierpnia 1940 został głową Domu Orleańskiego, przez orleanistów ogłoszonym głową Domu Francji, królem Francji i Nawarry HENRYKIEM VI. W trakcie II wojny światowej walczył jako HENRYK ROBERT ORLIAC w szeregach Legii Cudzoziemskiej. Później zamieszkał w Portugalii, a po uchynieniu 24 czerwca 1950 obowiązującego od 1886 prawa o wygnaniu osiadł we Francji. Zmarł na raka 19 czerwca 1999 w Cherisy i został pochowany u boku przodków w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Małżonką Henryka Orleańskiego, hrabiego Paryża (Henryka VI), została 8 kwietnia 1931 w katedrze w Palermo:

IZABELA DE ORLÉANS E BRAGANÇA z gałęzi brazylijskiej (†).

Dzieci Henryka Orleańskiego, hrabiego Paryża (Henryka VI) (i–xi):

i I Z A B E L A MARIA LAURA WIKTORIA. Urodziła się 8 kwietnia 1932 w Woluwé-Saint-Pierre. Jej mężem został poślubiony dnia 5 września 1964 w Louveciennes (ślub cywilny) i 10 września 1964 w Dreux (kościelny) FRYDERYK KAROL, hrabia Schönborn-Buckheim (ur. zamek Schönborn 30.03.1938), syn Jerzego, hrabiego Schönborn-Buckheim, i Elżbiety Orssich de Slavetich; dochowali się pięciorga dzieci.

ii H E N R Y K FILIP PIOTR MARIA. Urodził się 14 czerwca 1933 w Woluwé-Saint-Pierre. Od śmierci dziada w 1940 był przez orleanistów tytułowany delfinem Viennois (Francji). 30 czerwca 1957 otrzymał tytuł hrabiego Clermont, nawiązujący do protoplasty kapetyńskiej linii Burbonów (← rozdział II, biogr. Ludwika IX Świętego). 31 października 1984 decyzją ojca utracił prawa sukcesyjne oraz tytuły, uzyskując w zamian tytuł hrabiego Mortain, niemniej 31 października 1990 hrabia Paryża przywrócił mu status sukcesora wraz z tytułaturą. Po śmierci ojca 19 czerwca 1999 został hrabią Paryża, głową Domu Orleańskiego, przybrał także tytuły księcia Francji, głowy Domu Francji, HENRYKA VII, króla Francji i Nawarry.

Małżonki Henryka Orleańskiego, hrabiego Paryża (Henryka VII):

1. Poślubiona 5 lipca 1957 w Dreux:

M A R I A T E R E S A NADZIEJA ALBERTYNA
RÓŻA FILIPINA MAŁGORZATA KRYSTYNA HELENA
JÓZEFA MARTYNA LEOPOLDYNA WIRTEMBERSKA, córka Filipa, księcia Wirtembergii,

oraz jego drugiej żony Róży, córki Piotra Ferdynanda, arcyksięcia austriackiego z toskańskiej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej. Urodziła się 12 listopada 1934. Mariaż zakończył rozwód, orzeczony 3 lutego 1984.

2. Poślubiona 31 października 1984 w Bordeaux (ślub cywilny) oraz 26 września 2009 w Arcangues (ślub kościelny):

MICHALINA COUSIÑO Y QUIÑONES DE LEÓN, córka Ludwika Maksymiliana Cousiño y Sébire i poślubionej mu Antoni Quiñones de León y Bañuelos, markizy San Carlo. Urodzona w Vichy 30 kwietnia 1938, 31 października 1990 otrzymała od teścia tytuł księżnej Joinville.

Dzieci Henryka Orleańskiego z pierwszego małżeństwa ((1)–(5)):

(1) M A R I A IZABELA MAŁGORZATA ANNA GENOWEFA. Urodziła się 3 stycznia 1959 w Boulogne-sur-Seine. Jej mężem został poślubiony 22 lipca 1989 w Dreux (ślub cywilny) i 29 lipca 1989 w kościele zamkowym w Friedrichshafen G U N D A - K A R ALBERT ALFRED PIOTR, księżę Liechtenstein (ur. Wiedeń 1.04.1949), syn Maurycego, księcia Liechtenstein z bocznej linii dynastii Liechtenstein, i jego żony Klotyldy, księżniczki Thurn und Taxis; mają pięcioro dzieci.

(2) F R A N C I S Z E K HENRYK LUDWIK MARIA. Urodził się 7 lutego 1961 w Boulogne-sur-Seine. Z uwagi na toksoplazmozę, na jaką cierpiała matka Franciszka w trakcie ciąży, był on tak jak młodsza siostra Blanka umysłowo upośledzony i fizycznie zdeformowany. Po

śmierci dziada 19 czerwca 1999 został delfinem Viennois (Francji) oraz hrabią Clermont (pod opieką młodszego brata Jana). Zmarł na skutek nieszczęśliwego wypadku 30 grudnia 2017 i został pochowany w królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

- (3) B L A N K A ELŻBIETA RÓŻA MARIA, MADemoISELLE DE VALOIS. Urodziła się 10 września 1962 w Ravensburgu.
- (4) J A N KAROL PIOTR MARIA. Na świat przyszedł 19 maja 1965 w Boulogne-sur-Seine. 27 września 1987 otrzymał od ojca tytuł księcia Vendôme, a 6 marca 2003 został desygnowany regentem delfina. Po śmierci starszego brata dnia 30 grudnia 2017 został delfinem Viennois (Francji). Na paryskiej Sorbonie ukończył filozofię, prawo i stosunki międzynarodowe.

Jego żoną została 19 marca 2009 w Paryżu (ślub cywilny) i 2 maja tegoż roku w Senlis (kościelny):

MARIA MAGDALENA F I L O M E N A JULIANA JOANNA DE TORNOS Y STEINHART, córka Alfonsa de Tornos y Zubiria i Marii Antoniny Edle von Steinhart. Urodziła się 19 lipca 1977 w Wiedniu.

Dzieci Jana Orleańskiego ((A)–(D)):

- (A) G A S T O N LUDWIK ANTONI MARIA. Na świat przyszedł dnia 19 listopada 2009 w Paryżu.
- (B) A N T O N I N A LEOPOLDYNA JOANNA. Urodziła się w dniu 28 stycznia 2012 w Wiedniu.

(C) L U D W I K A MAŁGORZATA ELEONORA MARIA. Urodziła się 30 lipca 2014 w podparyskim Poissy.

(D) J Ó Z E F GABRIEL DAWID MARIA. Urodził się 2 czerwca 2016 w Dreux.

(5) O D O TYBALD JÓZEF MARIA. Urodził się 18 marca 1968 w Paryżu. 27 września 1987 otrzymał tytuł księcia Angoulême. Ukończył filozofię na Sorbonie i zarządzanie w Institut de Geston Sociale.

Jego żoną jest poślubiona 19 czerwca 1999 w Dreux (ślub cywilny) i 10 lipca 1999 w Antrain (ceremonia kościelna):

M A R I A L I E S S E ANNA ROLANDA DE ROHAN-CHABOT, córka Ludwika Meriadeka, hrabiego Rohan-Chabot, i jego żony Izabeli de Bauffremont-Courtenay. Urodziła się 29 czerwca 1969 w Paryżu.

Dzieci Odon Orleańskiego ((A)–(B)):

(A) T E R E S A IZABELA MARIA ELEONORA. Urodziła się 23 kwietnia 2001 w Cannes.

(B) P I O T R JAN MARIA. Urodził się on 6 sierpnia 2003 w Cannes.

iii H E L E N A ESTRYDA LEOPOLDYNA MARIA. Urodziła się 17 września 1934 w Woluwé-Saint-Pierre. Jej mężem został 16 stycznia 1957 w Louvecinnes (ślub cywilny) i następnego dnia w Dreux (kościelny) E W R A R D LUDWIK FRANCISZEK KSAWERY, hrabia Limburg-Stirum (ur. Huldenberg, Belgia 31.10.1927, zm. Bruksela 5.03.2001), syn Dytryka, hrabiego Limburg-Stirum, i jego żony Marii Immakulaty, córki Karola, księcia Croÿ; dochowali się dwojga dzieci.

- iv FRANCISZEK GASTON MICHAŁ MARIA. Urodził się 15 sierpnia 1935 w Woluwé-Saint-Pierre. Po ukończeniu studiów rolniczych poświęcił się karierze wojskowej. W stopniu podporucznika brał udział w wojnie algierskiej i poległ 11 października 1960 pod Taourirt. Spoczął w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux. Generał de Gaulle uhonorował go pośmiertnie Legią Honorową, a ojciec kreował księciem Orleanu.
- v ANNA MAŁGORZATA BRYGIDA MARIA. Urodziła się 4 grudnia 1938 w Woluwé-Saint-Pierre. 11 maja 1965 w Louveciennes zawarła ślub cywilny, a dnia następnego w Dreux miał miejsce jej ślub kościelny z KAROLEM MARIĄ ALFONSEM MARCELEM, infantem hiszpańskim, księciem Kalabrii (ur. Lozanna 16.01.1938, zm. 5.10.2015), synem Alfonsa, infanta hiszpańskiego z nepolitańsko-sycylijskiej linii Burbonów, i jego żony Alicji, córki Eliasza, księcia Bourbon-Parma z parmeńskiej linii Burbonów; dochowali się pięciorga dzieci.
- vi DIANA FRANCISZKA MARIA DA GLÓRIA. Urodziła się 24 marca 1940 w Petrópolis (stan Rio de Janeiro). Poślubiła (ślub cywilny zawarto 18.07.1960 w zamku Altshausen, a kościelny 21.07.1960 tamże) KAROLĄ MARIĘ PIOTRA FERDYNANDA FILIPA ALBRECHTA JÓZEFA MICHAŁA PIUSA KONRADA ROBERTA ULRYKA, księcia Wirtembergii (ur. Friedrichshafen 1.08.1936), syna Filipa, księcia Wirtembergii, oraz jego drugiej żony Róży, arcyksiężniczki austriackiej (starszą siostrą Karola była Maria Teresa, małżonka hrabiego Paryża †); mają sześcioro dzieci.

vii M I C H A Ł JÓZEF BENEDYKT MARIA. Urodził się 25 czerwca 1941 w Rabat w Maroku jako starsze z bliźnięt. 10 grudnia 1976 został przez ojca wykluczony z sukcesji i otrzymał osobisty tytuł hrabiego Évreux, niemniej po śmierci hrabiego Paryża (1999) starszy brat Henryk przywrócił Michałowi i jego dzieciom prawa dynastyczne.

Żoną Michała Orleańskiego jest poślubiona 17 listopada 1967 w Calabance (ślub cywilny) i następnego dnia w pobliskim Ain-Dieb (ceremonia kościelna):

B E A T R Y C Z E MARIA WILHELMINA HUGONA PASQUIER DE FRANCLIEU, córka Bruna, hrabiego Pasquier de Franclieu, i poślubionej mu Jakobiny Térissette. Urodziła się 24 października 1941 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem. W 1994 orzeczono separację Michała i Beatrycze, natomiast w 2012 nastąpił ich rozwód.

Dzieci Michała Orleańskiego ((1)–(4)):

- (1) K L O T Y L D A JAKOBINA SZARLOTTA MARIA. Urodziła się ona 4 grudnia 1968 w Casablanca. Jej mężem jest poślubiony dnia 26 czerwca 1993 w podparyskim Neuilly-sur-Seine (ślub cywilny) i 18 września 1993 w Villamanrique de la Condesa (ślub kościelny) E D W A R D YVES KORNELIUSZ CRÉPY (ur. Croix 19.01.1969); owocem ich mariażu jest pięcioro dzieci.
- (2) A D E L A J D A JOANNA MARIA. Urodziła się 11 września 1971 w Paryżu. Poślubiła (27 kwietnia 2002 w Fontainebleau miał miejsce ślub cywilny i 1 czerwca 2002 w Villamanrique de la Condesa odbył się ślub kościelny) P I O T R A L U D W I -

K A STEFANA MARCELA ERYKA DAILY (ur. Neuilly-sur-Seine 28.05.1968), z którym ma troje dzieci.

- (3) K A R O L F I L I P M A R I A L U D W I K. Urodził się 3 marca 1973 w Paryżu. 8 grudnia 2004 otrzymał od dziada godność księcia Andegawenii (Anjou), którą posługuje się też legitymistyczny pretendent do francuskiego tronu, Ludwik XX (→ aneks IV).

21 czerwca 2008 w katedrze w Evorze pojął za żonę D I A N Ę M A R I A N N Ę W I K T O R I Ę Á L V A R E S P E R E I R A D E M E L O, księżną Cadavat, córkę Jakuba Ávares Pereira de Melo, księcia Cadavat, i jego drugiej żony Klaudyny Tritz. Na świat przyszła 25 lipca 1978 w Genewie.

Córka Karola Filipa Orleańskiego:

- (A) I Z A B E L A. Urodziła się 22 lutego 2012 w Lizbonie.

- (4) F R A N C I S Z E K K A R O L F R Y D E R Y K B R U N O M A R I A. Urodził się 10 lutego 1982 w Madrycie. W 2004 otrzymał tytuł hrabiego Dreux.

25 lipca 2014 zawarł ślub cywilny, a 26 lub 27 lipca 2014 w bazylice św. Jakuba w Straubing miał miejsce jego ślub kościelny z T E R E S Ą M A R I Ą D O R O T Ą G A B R I E L Ą K A T A R Z Y N Ą V O N E I N S I E D E L, córką Kurta Hildebranda von Einsiedel oraz jego żony Amelii, córki Eberharda, księcia Urach, urodzoną 17 stycznia 1984 w Monachium.

Syn Franciszka Orleańskiego:

- (A) F I L I P. Urodził się 5 maja 2017.

viii J A K U B JAN JAROSŁAW MARIA. Urodził się 25 czerwca 1941 w Rabat w Maroku jako młodszy bliźniak Michała. W młodości służył we francuskiej armii, tak jak starszy brat Franciszek w latach 1960–61 jako podporucznik brał udział w wojnie w Algierii, następnie do 1965 stacjonował w Niemczech. Po przejściu w stan spoczynku zajmował się fotografią oraz dziennikarstwem. 3 sierpnia 1969 został przez ojca kreowany księciem Orleanu.

Jego żoną została 2 sierpnia 1969 w Ansouis (ślub cywilny) i dnia następnego tamże (ślub kościelny):

GERSENDA DE SABRAN-PONTEVÈS, pianistka, córka Fulka de Sabran-Pontevès, księcia Sabran, i poślubionej mu Rosalyne Manca-Amat de Vallombrosa. Urodziła się 29 lipca 1942 w Ansouis.

Dzieci Jakuba Orleańskiego ((1)–(3)):

(1) D I A N A MARIA TERESA AGATA HELENA IZABELA LAURA ROZALINDA. Urodziła się 24 czerwca 1970 w podparyskim Neuilly-sur-Seine, a 6 września 2004 w Paryżu poślubiła ALEKSEGO, wicehrabiego Noailles (ur. Paryż 5.09.1952), któremu urodziła trzy córki.

(2) K A R O L L U D W I K HENRYK FULKO BENEDYKT ELAZAR JAN MARIA. Urodził się 11 lipca 1972 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem. 30 września 1996 uzyskał tytuł księcia Chartres. Poświęcił się karierze w bankowości.

21 czerwca 1997 w Paryżu zawarł ślub cywilny, a 28 czerwca tego roku w Skiatos (Grecja) – ślub kościelny z:

ILONĄ MÁNOS, córką Konstantyna Mánosa i Sybilli Chrissovelon. Urodziła się ona 22 września 1970 w Atenach.

Dzieci ((A)–(E)):

- (A) F I L I P JAKUB MIKOŁAJ. Urodził się 3 listopada 1998 w Buenos Aires.
 - (B) L U D W I K A MARIA IZABELA. Urodziła się 6 grudnia 1999 w Paryżu.
 - (C) H E L E N A SYBILLA IRENA. Urodziła się 24 stycznia 2001 w Paryżu.
 - (D) K O N S T A N T Y FULKO ALEKSANDER. Urodził się on 15 lutego 2003 w Paryżu.
 - (E) I Z A B E L A ROKSANA KRYSZYNA. Urodziła się 12 maja 2005 w Paryżu.
- (3) F U L K O TYBALD ROBERT JAKUB GERAUD JAN MARIA. Urodził się on 9 lipca 1974 w Paryżu. 20 października 1984 dziad nadał mu tytuł hrabiego Eu, a 30 września 1996 kreował księciem Aumale.

- ix K L A U D I A MARIA AGNIESZKA KATARZYNA. Urodziła się 11 grudnia 1943 w Larache (Maroko). Trzykrotnie wstępowała w związki małżeńskie; 22 lipca 1964 w Sintrze poślubiła A M A D E U S Z A HUMBERTA KONSTANTYNA JERZEGO PAWŁA HELENĘ MARIĘ FLORENCJUSZA ZWONIMIRA SABAUDZKIEGO, księcia Aosty od 1948, tytułującego się głową Domu Sabaudzkiego (ur. Florencja 27.09.1943), syna Aimone, księcia Aosty, którego matką była Helena Orleańska z gałęzi hrabiego Paryża (†); mieli troje dzieci. Małżeństwo to zakończyło się rozwodem (1982) i kościelnym unieważnieniem (1987). 27 kwietnia 1982 w Port-au-Prince Klaudia wyszła za ARNAL-

DA LA CAGNINA, wydawcę i dziennikarza (ur. Rzym 26.06.1929); rozwiódła się w 1996, zaś 14 czerwca 2006 w kościele św. Michała Archanioła w Oreno pod Mediolanem poślubiła profesora HENRYKA GANDOLFIEGO (ur. Mediolan 2.10.1941, zm. 27.10.2015).

- x J O A N N A CHANTAL ALICJA KLOTYLDA MARIA. Urodziła się 9 stycznia 1946 w Pamplońie, a 28 lipca 1972 w Dreux została żoną barona FRANCISZKA KSAWEREGO DE SAMBUCY DE SORGUE (ur. Montmajour 20.08.1943); mają troje dzieci.
- xi T Y B A L D LUDWIK DIONIZY HUBERT MARIA. Urodził się 20 stycznia 1948 w Sintrze, 23 września 1972 otrzymał od ojca tytuł hrabiego La Marche. Zmarł w niewyjaśnionych okolicznościach podczas safari w Bamingui w Afryce 23 marca 1982, być może zamordowany. Ciało Tybalda złożono w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- 23 września 1972 w Edynburgu zawarł on, morganatyczne wedle praw sukcesyjnych Domu Orleańskiego, małżeństwo z urodzoną dnia 4 września 1942 w Santiago (Chile) MARION GORDON-ORR; ich synowie to:
- (1) R O B E R T BENEDYKT PAWEŁ HENRYK JAKUB MARIA. Urodził się on 6 września 1976 w Edynburgu i nosi tytuł hrabiego La Marche.
 - (2) L U D W I K F I L I P ALBERT FRANCISZEK MARIA. Urodził się 18 kwietnia 1979 w Edynburgu, zmarł zaś na skutek posocznicy 2 stycznia 1980 w Thoiry (jak jest wyryte na nagrobku, wedle innych danych zmarł w Mantes). Spoczął w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

- 2 L U D W I K A M A R I A TERESA SZARLOTTA IZABELA. Urodziła się 3 kwietnia 1812 w pałacu św. Teresy (Palazzo Orléans) w Palermo, gdzie przebywali wówczas wygnani z Francji Orleanowie. 8 kwietnia 1832 w gabinecie ojca w pałacu w Compiègne (akt cywilny) i tego samego dnia w kaplicy królewskiej tamże (ceremonia religijna) poślubiła ona L E O P O L D A I JERZEGO CHRYSIANA FRYDERYKA, króla Belgii od 1831 (ur. zamek Ehrenburg, Coburg 16.12.1790, zm. zamek Laeken pod Brukselą 10.12.1865), syna Franciszka, księcia saskiego na Koburgu-Saalfeld, potomka dynastii Koburgów, jednej z gałęzi ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, oraz jego drugiej żony Augusty, córki Henryka XXIV, hrabiego Reuss na Ebersdorfie. Był on wcześniej żonaty z księżniczką brytyjską Szarlottą, która w 1817 umarła rodząc martwego syna; z Ludwiką Marią Orleańską miał czworo dzieci. Zmarła ona na gruźlicę 11 października 1850 w posiadłości Luise Marie (zwanej także Małą Rezydencją) w Ostende i została pochowana we wzniesionym przez męża kościele Notre Dame w królewskiej rezydencji w Laeken pod Brukselą.
- 3 M A R I A K R Y S T Y N A KAROLINA ADELAJDA FRANCISZKA LEOPOLDYNA. Urodziła się 12 kwietnia 1813 w pałacu św. Teresy (Palazzo Orléans) w Palermo. Jej mężem został poślubiony 17 października 1837 w pałacu Grand Trianon w Wersalu FRYDERYK WILHELM A L E K S A N D E R , książe wirtemberski (ur. Ryga 20.12.1804, zm. Bayreuth 28.10.1881), syn Aleksandra, księcia wirtemberskiego z bocznej linii dynastii wirtemberskiej, oraz poślubionej mu Antoniny, córki Franciszka, księcia saskiego na Coburgu-Saalfeld; owocem ich małżeństwa był syn. Maria była utalentowaną malarką i rzeźbiarką, studiowała w pracowni słynnego Ary'ego Scheffera. Zmarła na gruźlicę 6 stycznia 1839 w Pizie i została pochowana w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux. Niemal trzydzieści lat po jej śmierci owdowiały Aleksander Wirtemberski ożenił się z Katarzyną Amalią Pfennigkauffer.
- 4 L U D W I K KAROL FILIP RAFAEL. Urodził się 25 października 1814 w Palais-Royal w Paryżu i od tej chwili nosił tytuł księcia

Nemours. W 1825 był jednym z kandydatów do tronu Grecji. 3 lutego 1831 został wybrany królem Belgii, jednak Ludwik Filip I w imieniu syna odmówił przyjęcia korony, obawiając się pogorszenia stosunków z Wielką Brytanią. W 1826 otrzymał awans na pułkownika huzarów, w latach 1836–41 brał udział w wojnie w Algierii, a po powrocie do Francji w 1841 otrzymał komendanturę obozu wojskowego w Compiègne oraz awans do stopnia generała dywizji. Śmierć starszego brata Ferdynanda Filipa w 1842 uczyniła go przewidywanym regentem na wypadek akcesji nieletniego bratanka. Od utraty tronu przez ojca w 1848 wraz z rodziną przebywał na emigracji w Anglii; w 1871 uzyskał od rządu republikańskiego zezwolenie na powrót do ojczyzny. Zmarł 26 czerwca 1896 w Wersalu i został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Ludwika Orleańskiego, księcia Nemours, została poślubiona 27 kwietnia 1840 w pałacu w Saint-Cloud:

W I K T O R I A FRANCISZKA ANTONIA JULIANA LUDWIKA SASKO-KOBURSKA, córka Ferdynanda, księcia saskiego na Coburgu-Saalfeld, potomka katolickiej linii dynastii Koburgów (linia Kohary), oraz poślubionej mu Antonii Koháry, córki Franciszka Józefa, księcia Koháry i Szitnya. Urodziła się 14 lutego 1822 w Wiedniu, a zmarła dwa miesiące po narodzinach córki 10 grudnia 1857 w rezydencji Claremont House w Anglii, gdzie od 1848 mieszkała wygnana rodzina Ludwika Filipa I. Spoczęła w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge, skąd w 1979 jej prochy przeniesiono do Francji i złożono w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Ludwika Orleańskiego, księcia Nemours (A–D):

LINIA KSIĘCIA NEMOURS

A LUDWIK FILIP MARIA FERDYNAND G A S T O N . Urodził się 28 kwietnia 1842 w pałacu w Neuilly-sur-Seine i nosił odtąd tytuł hrabiego Eu. Od 1848 mieszkał z rodziną w Anglii; tam w wieku 13 lat rozpoczął naukę w szkole wojskowej. Później kontynuował szkolenie w hiszpańskiej Segowii, gdzie przybył na zaproszenie stryja, księcia Montpensier;

ukończył je ze stopniem kapitana. Zgodnie z prawami dynastycznymi Domu Orleańskiego, po zaślubinach z cesarską księżniczką Brazylii w 1865 utracił prawa sukcesyjne we Francji. W tym samym roku wyjechał do Brazylii, gdzie został naturalizowany jako książę Orléans e Bragança, uzyskał także rangę marszałka brazylijskiej armii. W latach 1865–70 brał udział w wojnie paragwajskiej, od 1869 jako wódz naczelny armii trójprzymierza. Po proklamowaniu republiki w listopadzie 1889 wraz z teściami, żoną i synami odpłynął do Europy; osiedli w Portugalii, a następnie we Francji. Śmierć teścia 5 grudnia 1891 uczyniła go *de iure* cesarzem małżonkiem Brazylii. Zawarty 26 kwietnia 1909 układ rodzinny postanawiał, iż jego zstępni będą jednak uwzględnieni w sukcesji francuskiej korony, lecz dopiero po potomkach pozostałych linii dynastii orleańskiej. Po śmierci żony uzyskał od brazylijskiego rządu pozwolenie na powrót. Zmarł na pokładzie statku *Massilia* w drodze do Ameryki Południowej 28 sierpnia 1922. Spoczął u boku małżonki w kaplicy św. Ludwika w Dreux, skąd ich szczątki przewieziono do Brazylii i w 1953 złożono w Rio de Janeiro, a w 1971 w mauzoleum w katedrze św. Piotra z Alkantary w Petrópolis (stan Rio de Janeiro).

Żoną Gastona Orleańskiego została 15 października 1865 w kaplicy pałacu cesarskiego w Rio de Janeiro:

I Z A B E L A KRYSZYNA LEOPOLDYNA AUGUSTA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA BRAZYLIJSKA (DE BRAGANÇA), córka Piotra II, cesarza Brazylii z portugalskiej dynastii Bragança, i jego żony Teresy, córki Franciszka I, króla Objoga Sycylii. Urodziła się 29 czerwca 1846 w cesarskim pałacu w Rio de Janeiro. Po śmierci starszego brata w dniu 11 czerwca 1847 została następczynią tronu Brazylii z tytułem księżniczki cesarskiej. Status ów utraciła po narodzinach młodszego brata 19 lipca 1848, lecz jego rychły zgon 9 stycznia 1850 ponownie uczynił ją sukcesorką cesarskiej korony. Pod nieobecność ojca w kraju trzykrotnie sprawowała urząd regentki Brazylii: w latach 1871–72, 1876–77

i 1887–89 – podczas tej kadencji 13 maja 1888 podpisała słynne Złote Prawo (*A Lei Áurea*), znoszące niewolnictwo w Brazylii, co zyskało jej przydomek ODKUPICIELKI (A REDENTORA). 15 listopada 1889 w wyniku wojskowego zamachu stanu jej ojciec utracił tron i 17 listopada tegoż roku rodzina cesarska odpłynęła do Europy. Po śmierci ojca 5 grudnia 1891 została *de iure* cesarzową Brazylii IZABELĄ I. Zmarła 14 listopada 1921 w zamku Eu i spoczęła w kaplicy św. Ludwika w Dreux. W 1953 szczątki Izabeli i jej męża przewieziono do Brazylii i złożono w Rio de Janeiro, a w 1971 złożono w mauzoleum w katedrze w Petrópolis.

Dzieci Gastona Orleańskiego, hrabiego Eu, tytularnego cesarza małżonka Brazylii (I–V):

GAŁĄŻ BRAZYLIJSKA (DE ORLÉANS E BRAGANÇA)

- I PORONIENIE. Miało miejsce w październiku 1872.
- II LUDWIKA. Urodziła się martwa w lipcu 1874 w cesarskim pałacu w Rio de Janeiro i spoczęła w cesarskim mauzoleum w katedrze w Petrópolis.
- III P I O T R D E A L C Â N T A R A LUDWIK FILIP MARIA GASTON MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 15 października 1875 w Palácio Isabel (obecny pałac Guanabara) w Petrópolis i nosił tytuł księcia Grão-Pará. Po detronizacji dziada w 1889 wraz z rodziną opuścił Brazylię; zamieszkali u krewnych w Portugalii, później przenieśli się do Francji. Śmierć dziada dnia 5 grudnia 1891 uczyniła Piotra następcą tronu Brazylii z tytułem księcia cesarskiego. Z uwagi na planowany mariaż z kobietą niedynastycznego pochodzenia, pod naciskiem matki 30 października 1908 zrezygnował z praw sukcesyjnych do Brazylii oraz godności księcia cesarskiego, zachowując tytuł księcia Orléans e Bragança oraz status seniora Cesarskiego Domu Brazylii, co potwierdziła cesarzowa Izabela I w oświadczeniu wydanym 9 listopada 1908. Ponieważ jednak konstytucja brazylijska z 1824, na którą powołano się w akcie zrzeczenia, nie wymagała od członków panującej dy-

nastii zawierania równych małżeństw, Piotr de Alcântara i jego potomkowie uznawali cesję za nieważną. Od śmierci matki w 1921 tytułował się on zatem głową Cesarskiego Domu Brazylii, cesarzem PIOTREM III. W 1920 zostało uchylone prawo zabraniające Bragançom przebywania na terytorium brazylijskim; dziesięć lat później Piotr powrócił do ojczyzny. Zmarł 29 stycznia 1940 w pałacu Grão-Pará w Petrópolis i został pochowany z honorami należnymi głowie państwa na głównym cmentarzu w Rio de Janeiro. W 1990 prochy księcia i jego żony sprowadzono do cesarskiego mauzoleum w katedrze św. Piotra z Alkantary w Petrópolis. Żoną Piotra de Alcântara, księcia Grão-Pará, została 14 listopada 1908 w kościele Notre-Dame w Wersalu:

MARIA E L Ź B I E T A ADELAJDA DOBRZENSKY, córka Jana Dobrzensky'ego, hrabiego Dobrzensky von Dobrzenicz, członka austriackiej Tajnej Rady, szambelana cesarza Austrii oraz genealoga, i poślubionej mu Elżbiety Kottulinsky von Kottulin, damy dworu austriackiego, córki Józefa, hrabiego Kottulinsky von Kottulin. Urodzona 7 grudnia 1875 w Chocieborzu (obecnie w Czechach), zmarła 10 czerwca 1951 w Sinterze i została pochowana obok męża na cmentarzu głównym w Rio de Janeiro, skąd ich szczątki w 1990 przeniesiono do katedry w Petrópolis.

Dzieci Piotra de Alcântara, księcia Grão-Pará (a–e):

- a I Z A B E L A MARIA AMELIA LUDWIKA WIKTORIA TERESA JOANNA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Na świat przyszła 13 sierpnia 1911 w zamku Eu, a 8 kwietnia 1931 w katedrze w Palermo wyszła za mąż za HENRYKA ORLEAŃSKIEGO, tytułarnego króla HENRYKA VI, potomka gałęzi hrabiego Paryża (†). Zmarła 5 lipca 2003 w Paryżu i spoczęła przy mężu w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- b P I O T R DE ALCÂNTARA G A S T O N JAN MARIA FILIP WAWRZYNIEC HUMBERT MICHAŁ GABRIEL RAFAEL

GONZAGA. Urodził się 19 lutego 1913 w zamku Eu. Wychowywał się we Francji. Po śmierci ojca 29 stycznia 1940 zgłosił pretensje do tytułu cesarza Brazylii, podważając ojcowską cesję z 1908. Od tej chwili brazylijscy monarchiści podzielili się na dwa obozy: zwolenników Piotra Gastona, który przyjął imię PIOTRA IV (uwzględniając w numeracji swego ojca jako Piotra III), oraz stronników jego brata stryjecznego, Piotra Henryka – Piotra III (↓). Po zakończeniu II wojny światowej Piotr Gaston zamieszkał na stałe w Brazylii, by u schyłku życia osiąść w hiszpańskim majątku żony. Zmarł on 27 grudnia 2007 w Villamanrique de la Condesa pod Sewillą i znalazł spoczynek w tamtejszej kaplicy.

Żoną Piotra Gastona de Orleans e Bragança, tytularnego Piotra IV, została 18 grudnia 1944 w Sewilli:

MARIA DE LA ESPERANZA AMALIA RAJNERIA MARIA RÓŻA LUDWIKA GONZAGA SYCYLIJSKA, córka Karola, księcia sycylijskiego i infanta hiszpańskiego, oraz jego drugiej żony Ludwiki Orleańskiej z gałęzi hrabiego Paryża (↑). Urodziła się ona 14 czerwca 1914 w Madrycie, zmarła zaś 8 sierpnia 2005 w swojej podsewilskiej posiadłości Villamanrique de la Condesa, gdzie również spoczęła obok małżonka.

Dzieci Piotra Gastona de Orleans e Bragança (tytularnego Piotra IV) (i–vi):

i PIOTR DE ALCÂNTARA KAROL JAN WAWRZYNIEC MICHAŁ RAFAEL GABRIEL GONZAGA. Urodzony 31 października 1945 w Rio de Janeiro, po śmierci ojca w 2007 przejął pretensje do brazylijskiego tronu, tytułując się odtąd głową Cesarskiego Domu Brazylii, cesarzem PIOTREM V.

Żenił się dwukrotnie (oba małżeństwa miały charakter morganatyczny):

z września 1975 w katedrze w Petrópolis poślubił on RONY KUHN DE SOUZA, córkę Alfreda Kuhn de Souza i jego żony Marii das Gravas Mercedes, urodzoną 20 marca 1938 w São Paulo, zmarłą w połogu 14 stycznia 1979 w Petrópolis.

16 lipca 1981 w Fazenda São Geraldo (Brazylia) ożenił się z PATRYCJĄ ALEKSANDRĄ BANSCOMBE, córką Franka Banscombe'a i jego żony Marii Braumeyer, urodzoną 22 listopada 1962 w Petrópolis, zmarłą tamże 20 listopada 2009.

Syn z pierwszego małżeństwa:

(1) P I O T R T I A G O M A R I A M I C H A Ł G A B R I E L R A F A E L G O N Z A G A. Urodził się 12 stycznia 1979 w Petrópolis.

Syn z drugiego małżeństwa:

(2) F I L I P R O D R Y G A L E K S A N D E R F R A N C I S Z E K K R Z Y S Z T O F M I C H A Ł G A B R I E L G O N Z A G A. Urodził się 31 grudnia 1982 w Brasílii.

- ii M A R I A D A G L Ó R I A H E N R Y K A D O L O R E S Ł U C J A M I C H A L I N A R A F A E L A G A B R I E L A G O N Z A G A. Urodziła się ona 13 grudnia 1946 w Petrópolis. 1 lipca 1972 w Villamanrique de la Condesa pod Sewillą wyszła za ALEKSANDRA, jugosłowiańskiego księcia królewskiego (następcę tronu Jugosławii) (ur. Londyn 27.07.1945), syna Piotra II, króla Jugosławii z dynastii Karadjordjevićów i poślubionej mu Aleksandry, córki Aleksandra, króla Greków; mieli trzech synów, rozwiedli się w 1985. 24 października 1985 w Sewilli Maria da Glória poślubiła IGNA-CEGO DE MEDINA Y FERNÁNDEZ DE CÓRDOBA, księcia Segrobe, hrabiego Ampurias, Moriana del Rio, Rivadavia i Ricla (ur. Sewilla 23.02.1947), syn Rafaela de Medina y Villalonga oraz jego żony Marii Wiktorii Eugenii Fernández

de Córdoba, księżnej Medina-Celi, córki Ludwika Fernández de Córoba, księcia Medina-Celi; mieli dwie córki.

- iii A L F O N S EDWARD FRANCISZEK MAREK MICHAŁ RAFAEL GABRIEL GONZAGA. Urodził się on w Petrópolis 25 kwietnia 1948.

Dwukrotnie zawierał morganatyczne związki małżeńskie:

3 stycznia 1973 w Sewilli poślubił MARIĘ PAREJO, córkę Izydora Parejo oraz jego żony Marii Wiktorii Gurruchaga, urodzoną 13 maja 1954 w Sewilli. Rozwiedli się w 1998. 19 listopada 2002 w Petrópolis ożenił się z urodzoną dnia 13 maja 1954 SYLWIĄ AMALIĄ HUNGRIA DE SILVA MACHADO.

Córki z pierwszego małżeństwa ((1)–(2)):

- (1) MARIA, urodzona 14 stycznia 1974 w Sewilli.
- (2) JULIA, urodzona 18 września 1977 w Petrópolis.

- iv M A N U E L ALWAR RAJNER MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 17 czerwca 1949 w Petrópolis.

W grudniu 1977 w Maladze poślubił morganatycznie MAŁGORZATĘ HAFFNER, urodzoną dnia 10 grudnia 1945 w Maladze córkę Oskara Haffnera – małżeństwo to zakończył rozwód, orzeczony w 1995.

Dzieci ((1)–(2)):

- (1) LUDWIKA KRYSZYNA. Urodziła się 25 lipca 1978 w Sewilli.
- (2) MANUEL ALFONS, który urodził się 7 marca 1981 w Sewilli.

- v K R Y S T Y N A MARIA DO ROSARIO LEOPOLDYNA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 16 października 1950 w Petrópolis, gdzie 16 maja 1980 wyszła za mąż za księcia

JANA PAWŁA SAPIEHĘ z linii Różańskiej (ur. Spusza 26.09.1935), syna księcia Jana Andrzeja Sapiehy oraz jego żony Marii, córki Jerzego Zdziechowskiego. Księżę miał syna z pierwszego małżeństwa, zaś z Krystyną Marią dochował się dwojga dalszych dzieci. Małżeństwo to zakończył rozwód, a w październiku 1992 w Rio de Janeiro Krystyna Maria poślubiła JÓZEFA KAROLA CALMON DE BRITO, z którym jednak rozwiodła się już w 1996.

- vi FRANCISZEK HUMBERT MICHAŁ RAFAEL GABRIEL GONZAGA. Urodził się 9 grudnia 1956 w Petrópolis.

Dwukrotnie zawierał morganatyczne związki małżeńskie: 28 stycznia 1978 w Petrópolis poślubił KRYSYNY SCHMIDT PEÇANHA, urodzoną 14 stycznia 1953 w Rio de Janeiro, córkę Gauberta Schmidta i Alicji Peçanha. Po rozwodzie z nią, w 1980 w Petrópolis ożenił się on z RITĄ DE CÁSSIA PIRES (ur. 1961).

Syn z pierwszego małżeństwa:

- (1) FRANCISZEK TEODOR. Urodził się 25 września 1979 w Petrópolis.

Córki z drugiego małżeństwa (noszą nazwisko PIRES D'ORLEANS E BRAGANÇA):

- (2) GABRIELA, urodzona w 1989 w Petrópolis.
 (3) MANUELA, urodzona w 1997 w Petrópolis.

- c M A R I A F R A N C I S Z K A A M E L I A L U D W I K A W I K T O R I A T E R E S A E L Ź B I E T A M I C H A L I N A G A B R I E L A R A F A E L A G O N Z A G A. Na świat przyszła 8 września 1914 w zamku Eu. 13 października 1942 w Rio de Janeiro (ślub cywilny) i dwa dni później w katedrze w Petrópolis (ceremonia kościelna) poślubiła E D W A R D A N U Ñ O F E R D Y N A N D A M A R I Ę M I C H A Ł A G A B R I E L A R A F A E L A F R A N C I S Z K A K S A W E R E G O R A J M U N D A A N T O N I E G O, infanta portugalskiego, od śmierci ojca w 1920

księcia Bragança oraz miguelistowskiego pretendenta do tronu Portugalii i Algarve, od śmierci króla Manuela II w 1932 „konstytucyjnego” pretendenta do tronu Portugalii i Algarve, tytularnego króla EDWARDA I (ur. zamek Seebstein, Austria 23.09.1907, zm. Lizbona 24.12.1976), syna Michała I, króla Portugalii i Algarve z dynastii Bragança, oraz jego żony Adelajdy, córki Konstantyna, erbprinca Löwenstein-Wertheim-Rosenberg; mieli troje dzieci. Maria Franciszka zmarła dnia 15 stycznia 1968 w Lizbonie i została pochowana w klasztorze augustianów Chagas de Christo w Vila Viçosa.

- d JAN MARIA FILIP MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 15 października 1916 w Boulogne-sur-Seine. Major brazylijskich sił powietrznych, po przejściu w stan spoczynku był wiceprezesem linii lotniczych *Pan-Air do Brasil*. Zmarł 26 czerwca 2005 w Rio de Janeiro. Urnę z jego prochami złożono na terenie posiadłości w Paraty.

Żenił się on dwukrotnie:

z FATIMĄ SHERIFA CHIRINE, urodzoną 19 kwietnia 1923 w Kairze, zmarłą 14 marca 1990 w Rio de Janeiro, córką beja Izmaela Chrine i jego żony Nabil Hassan Toussoun, z którą ożenił się 19 kwietnia 1949 w Sintrze i rozwiódł w 1971; 11 maja 1990 w Rio de Janeiro zawarł morganatyczny mariaż z TERESĄ DE JESUS CESAR LEITE, urodzoną 11 stycznia 1929 w Uba w brazylijskim stanie Minas Gerais.

Syn z pierwszego małżeństwa:

- i JAN HENRYK. Urodził się 25 kwietnia 1954 w Rio de Janeiro, gdzie 26 czerwca 1986 poślubił (małżeństwo morganatyczne) STELLĘ KRYSYTNĘ LUTTERBACH, urodzoną 20 czerwca 1958 w Rio de Janeiro córkę Hersiasa Morado Lutterbacha oraz jego żony Stelli Carmen Correa Pinto; rozwiedli się w 2007.

Dzieci ((1)–(2)):

(1) JAN FILIP. Urodził się 27 listopada 1986 w Rio de Janeiro. 20 lipca 2013 (ślub cywilny) i 3 sierpnia 2013 w Paraty (ślub kościelny) ożenił się z JASMINĄ PARANAGUÁ.

Dzieci Jana Filipa ((A)–(B)):

(A) MIA IZABELA, urodzona w 2015.

(B) JAN ANTONI, urodzony w 2017.

(2) MARIA KRYSZYNA. Urodziła się ona 26 grudnia 1989 w Rio de Janeiro.

e T E R E S A MARIA TEODORA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się ona 18 czerwca 1919 w Boulogne-sur-Mer, a 7 października 1957 w Sintrze poślubiła E R N E S T A ANTONIEGO MARIĘ MARTORELL Y CELDERÓ (ur. Lizbona 1921, zm. Madryt 10.01.1985), syna Józefa Martorell y Panyellas i jego żony Marii de la Concepción Calderó y Coronas, z którym dochowała się dwojga dzieci. Zmarła 18 kwietnia 2011 w Estoril i spoczęła w Petrópolis.

IV L U D W I K MARIA FILIP PIOTR DE ALCÂNTARA GASTON MICHAŁ RAFAEL GONZAGA. Urodził się 26 stycznia 1878 w Palácio Isabel (obecnie pałac Guanabara) w Petrópolis. Od zniesienia cesarstwa w 1889 wraz z rodziną przebywał w Europie. Po rezygnacji starszego brata 30 października 1908 (potwierdzonej przez matkę dnia 9.11.1908), został księciem cesarskim (następcą tronu) Brazylii. W trakcie I wojny służył jako oficer w armii brytyjskiej (na mocy prawa o wygnaniu z 1886, będąc potomkiem dynastii panującej wcześniej we Francji, nie mógł wstąpić do armii francuskiej). W 1915 w okopach Flandrii nabawił się choroby kości, która w krótkim czasie uniemożliwiła mu poruszanie się i doprowadziła do śmierci 26 marca 1920 w Cannes. Został pochowany w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Ludwika de Orléans e Bragança, cesarskiego księcia Brazylii, została 4 listopada 1908 w Cannes:

M A R I A P I A KLARA ANNA TERESA IZABELA LUDGARDA APOLONIA AGATA CECYLIA FILOMENA ANTONINA ŁUCJA KRYSZYNA KAROLINA SYCYLIJSKA, córka Alfonsa, księcia sycylijskiego, hrabiego Caserty, głowy Królewskiego Domu Obojga Sycylii, potomka neapolitańsko-sycylijskiej linii Burbonów, oraz jego żony Marii Antoniny, córki Franciszka di Paola, księcia sycylijskiego, hrabiego Trapani. Urodziła się ona 12 sierpnia 1878 w Cannes, zmarła zaś 20 czerwca 1973 w Mandelieu-la-Napoule i znalazła spoczynek w nekropolii Orleánów w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Ludwika de Orléans e Bragança, cesarskiego księcia Brazylii (a–c):

a P I O T R H E N R Y K ALFONS FILIP MARIA MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się on 13 września 1909 w Boulogne-sur-Seine. Od śmierci ojca był księciem cesarskim Brazylii, zaś po śmierci babki 14 listopada 1921 został głową Brazylijskiej Rodziny Cesarskiej, *de iure* cesarzem Brazylii PIOTREM III. Po zakończeniu II wojny osiadł w Petrópolis. Zmarł 5 lipca 1981 w Vassouras (stan Rio de Janeiro) i spoczął na tamtejszym cmentarzu.

Żoną Piotra Henryka de Orléans e Bragança, tytularnego Piotra III, została 19 sierpnia 1937 w kaplicy zamku Nymphenburg w Bawarii:

M A R I A E L Ź B I E T A FRANCISZKA JÓZEFA TERESA BAWARSKA, córka Franciszka, księcia bawarskiego z królewskiej linii Wittelsbachów (linia Zweibrücken-Brikenfeld-Gelnhausen), i jego żony Izabeli, córki Karol Alfreda, księcia Croÿ. Urodzona 9 września 1914 w zamku Nymphenburg, zmarła 13 maja 2011 w Rio de Janeiro i spoczęła u boku męża.

Potomstwo Piotra Henryka de Orléans e Bragança, tytularnego cesarza Piotra III (i–xii):

i L U D W I K G A S T O N MARIA JÓZEF PIUS. Urodził się dnia 6 czerwca 1938 w Mandelieu-

-la-Napoule i od śmierci ojca (1981) jest głową Brazylijskiej Rodziny Cesarskiej, tytularnym cesarzem Brazylii LUDWIKIEM I.

- ii O D O MARIA RAJNER PIOTR JÓZEF. Urodził się 8 czerwca 1939 w Mandelieu-la-Napoule. W 1966 w imieniu swoim i swoich potomków zrzekł się praw sukcesyjnych do brazylijskiego tronu, zachowując tytuł księcia Orléans e Bragança.

Żenił się dwukrotnie (morganatycznie):

8 maja 1967 w São Paulo ożenił się z ANNA MARIĄ DE MORAES E CARMO, córką Ludwika de Moraes e Barros i jego żony Marii do Carmo Cerqueira Cesar, urodzoną w São Paulo 20 listopada 1945. Małżeństwo to zakończyło się rozwodem, orzeczoną w 1976 i w tym samym roku Odo poślubił MERCEDES NEVES DA ROCHA, która na świat przyszła 26 stycznia 1955 w Petrópolis.

Potomstwo Odon z pierwszego małżeństwa (tytułowane księżętami Orléans e Bragança) ((1)–(2)):

- (1) L U D W I K FILIP MARIA JÓZEF MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 3 kwietnia 1969 w Rio de Janeiro, a 8 sierpnia 2008 pojął za żonę FERNANDĘ MIGUITA (ur. 1978).

Syn:

(A) MAKSYMILIAN, urodzony 14 czerwca 2012.

- (2) A N N A LUDWIKA MARIA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się ona 19 czerwca 1971 w Rio de Janeiro, a 18 maja 1996 w São Paulo wyszła za PAWŁA IBRAHIMA MANSOUR (ur. São Paulo 2.02.1962), z którym ma dwoje dzieci.

Dzieci Odon z drugiego małżeństwa (noszą nazwisko Orléans e Bragança) ((1)–(4)):

- (1) O D O MARIA JÓZEF MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 17 grudnia 1977 w Rio de Janeiro, gdzie 15 maja 2008 ożenił się on z PATRYCJĄ ANNECHINO LANDAU.
Dzieci Odon ((A)–(B)):
(A) ODO, urodzony 8 czerwca 2011 w Rio de Janeiro jako starsze z bliźniąt.
(B) WALENTYNA, bliźniaczka Odon.
- (2) M A R I A A N T O N I A JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodzona jako starsza z bliźniaczek 18 sierpnia 1979 w Rio de Janeiro, gdzie 15 czerwca 2007 wyszła za EDWARDA DE CARVALHO MOREIRA; mają potomstwo.
- (3) M A R I A F R A N C I S Z K A JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA; młodsza bliźniaczka Marii Antonii, 7 maja 2005 w Rio de Janeiro poślubiła BERNARDA ALMEIDA BRAGA RATO (mają potomstwo); drugim jej mężem został 15 lipca 2017 MICHAŁ ANTONI WHYTE.
- (4) G W I D O MARIA JÓZEF MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 8 października 1985 (lub 1984) w Rio de Janeiro, gdzie 30 września 2017 poślubił AMANDĘ GABRIEL SÃO CLEMENTE DE AZEVEDO.
- iii B E R T R A N D MARIA JÓZEF PIUS JANUARY. Na świat przyszedł 2 lutego 1941 w Mandelieu-la-Napoule. Od śmierci ojca w 1981 jest tytularnym następcą tronu Brazylii, księciem cesarskim.
- iv I Z A B E L A MARIA JÓZEFA HENRYKA FRANCISZKA. Urodziła się ona 5 kwietnia 1944 w La Bourboule, zmarła zaś 5 listopada 2017 w Rio de Janeiro.
- v P I O T R D E A L C Â N T A R A HENRYK MARIA MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się on 1 grudnia 1945 w Petrópolis. W 1972

w imieniu swoim i swoich potomków zrzekł się praw sukcesyjnych do brazylijskiej korony, zatrzymując jednak tytuł księcia Orléans e Bragança.

4 lipca 1974 w Rio de Janeiro pojął za żonę MARIĘ DE FÁTIMA DE ANDRADA BAPTISTA DE OLIVEIRA DE LACERDA ROCHA (ur. Rio de Janeiro 14.07.1952), córkę Orlanda de Lacerda Rocha i poślubionej mu Sylwii Marii de Andrada Baptista de Oliveira.

Dzieci Piotra de Alcântara ((1)–(5)):

- (1) M A R I A P I A JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 23 sierpnia 1975 w Rio de Janeiro, gdzie 25 sierpnia 2001 została poślubiona przez RODRYGA OKTAWIUSZA BROGLIA MENDES (ur. Rio de Janeiro 7.11.1974 lub 1975).
- (2) M A R I A K A R O L I N A JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 19 września 1978 w Rio de Janeiro, a 2 grudnia 2005 w Outeiro da Glória wyszła za mąż za NUNO DE CARVALHO MOREIRA (ur. Rio de Janeiro 20.09.1974).
- (3) G A B R I E L J Ó Z E F MICHAŁ RAFAEL GONZAGA. Urodził się on 1 grudnia 1980 w Rio de Janeiro i tam również 18 lipca 2009 ożenił się z LUCJANĄ DE SOUSA OLIVEIRA GUASPARI (ur. 14.09.1981).
Syn:
(A) GABRIEL PIOTR, urodzony 12 kwietnia 2013 w Rio de Janeiro.
- (4) M A R I A D E F Á T I M A IZABELA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 13 maja 1988 w Rio de Janeiro.
- (5) M A R I A M A N U E L A JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 26 maja 1989 w Rio de Janeiro.

vi F E R D Y N A N D DIONIZY MARIA JÓZEF MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 2 lutego 1948 w Petrópolis. W 1975 w imieniu swoim i swoich potomków zrzekł się praw sukcesyjnych do tronu Brazylii, zachowując tytuł księcia Orléans e Bragança.

19 marca tego roku w Rio de Janeiro ożenił się z MARIĄ DE GRAÇA BAERE DE ARAUJO (ur. Petrópolis 27.06.1952), córką Waltera de Graça Baere de Araujo i poślubionej mu Marii Magdaleny de Siqueira Carvalho.

Dzieci Ferdynanda ((1)–(5)):

(1) I Z A B E L A MARIA ELEONORA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 30 stycznia 1978 w Rio de Janeiro, gdzie 16 października 2009 poślubiła A L E K S A N D R A HENRYKA MARCINA KRZYSZTOFA ANTONIUSZA FRANCISZKA KSAWEREGO BENEDYKTA HUBERTA MARIĘ, hrabiego Stolberg-Stolberg (ur. Frankfurt nad Menem 26.02.1974), z którym ma dwoje dzieci.

(2) M A R I A D A G L Ó R I A KRYSZYNA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 11 listopada 1982 w Rio de Janeiro.

(3) L U D W I K A KAROLINA MARIA DE FATIMA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 27 października 1984 w Rio de Janeiro.

vii A N T O N I JAN MARIA JÓZEF RASSO MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się on 24 czerwca 1950 w Rio de Janeiro.

Jego żoną została w zamku Beloeil 25 września 1981 (ślub cywilny) i następnego dnia (ślub kościelny) K R Y S T Y N A MARIA ELŻBIETA DE LIGNE, córka Antoniego, księcia Ligne, Amblise i Epinoy, oraz poślubionej mu Alicji, księżniczki luksemburskiej, córki Szar-

lotty, wielkiej księżnej Luksemburga; urodziła się 11 sierpnia 1955 w zamku Beloeil.

Dzieci Antoniego ((1)–(4)):

- (1) P I O T R L U D W I K MARIA JÓZEF MICHAŁ RAFAEL GABRIEL GONZAGA. Urodzony 12 stycznia 1983 w Rio de Janeiro, zginął w katastrofie lotu 447 Air France dnia 1 czerwca 2009 nad Atlantykiem. Ciało księcia, wyłowione następnego dnia, pochowano na cmentarzu w Vassouras (stan Rio de Janeiro).
 - (2) A M E L I A MARIA MARIA DE FÁTIMA JÓZEFA ANTONIA MICHALINA RAFAELA GABRIELA GONZAGA. Urodziła się ona 15 marca 1984 w Rio de Janeiro, gdzie 16 sierpnia 2014 wyszła za ALEKSANDRA JAKUBA SPEARMANA (ur. 1984), syna Lochaina Aleksandra Speramana; mają dwóch synów.
 - (3) R A F A E L MARIA JÓZEF FRANCISZEK MICHAŁ GABRIEL GONZAGA. Urodził się 24 kwietnia 1986 w Rio de Janeiro.
 - (4) M A R I A GABRIELA JÓZEFA FERDYNANDA JOLANTA MICHALINA RAFAELA GONZAGA, urodzona 8 czerwca 1989 w Rio de Janeiro.
- viii E L E O N O R A MARIA JÓZEFA RÓŻA FILIPA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 20 maja 1953 w Jacarèzinho, a 10 marca 1981 w Rio de Janeiro wyszła za mąż za M I C H A Ł A KAROLA EUGENIUSZA MARIĘ LAMORALA, księcia Ligne, Amblise i Epinoy (ur. zamek Beloeil 26.05.1951), syna Antoniego, księcia Ligne, Amblise i Epinoy, oraz poślubionej mu księżniczki luksemburskiej Alicji, córki Szarlotty, wielkiej księżnej Luksemburga; dochowali się dwojga dzieci.

ix F R A N C I S Z E K MARIA JÓZEF RASSO MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się on 6 kwietnia 1955 w Jacarèzinho. W 1980 w imieniu swoim i swoich potomków zrzekł się praw do tronu Brazylii, zachowując jednak tytuł księcia Orléans e Bragança.

28 grudnia 1980 w Rio de Janeiro poślubił KLAUDIĘ REGINĘ BORGES MARINS GODINHO (ur. Rio de Janeiro 11.07.1954), córkę Eryka Borges Godinho oraz Nilzy Leite Martins.

Córki Franciszka ((1)–(3)):

(1) M A R I A E L Ź B I E T A JÓZEFA ANIELA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się ona 1 marca 1982 w Rio de Janeiro, gdzie 6 sierpnia 2011 wyszła za PAWŁA TRINDADE DE SOUZA (ur. 1.05.1980).

(2) M A R I A T E R E S A KRYSZYNA JÓZEFA ALBERTYNA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 1 marca 1982 w Rio de Janeiro i tam również poślubiła (ślub cywilny zawarto 24 sierpnia 2017, a kościelny w dwa dni później) WILHELMA ZANKER.

(3) M A R I A E L E O N O R A JÓZEFA ANTONIA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 31 stycznia 1984 w Rio de Janeiro.

x A L B E R T MARIA JÓZEF JAN MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodzony 23 czerwca 1957 w Jundiá do Sul w Paraná, w 1982 zrzekł się formalnie praw do brazylijskiej korony, zachowując jednak tytuł księcia Orléans e Bragança.

11 stycznia 1983 w Rio de Janeiro ożenił się on z MARTYZĄ RIBAS BOCKEL (ur. Rio de Janeiro 29.04.1961), córką Jaddo Barbosa Bockel oraz Marizii Bulcão Ribas.

Dzieci Alberta ((1)–(4)):

- (1) P I O T R ALBERT MARIA JÓZEF FRANCISZEK MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 31 maja 1988 w Rio de Janeiro.
- (2) M A R I A B E A T R Y C Z E IZABELA WILHELMINA MICHALINA GABRIELA GONZAGA. Urodziła się 27 lipca 1990 w Rio de Janeiro.
- (3) A N N A TERESA MARIA FRANCISZKA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 10/11 lutego 1995 w Rio de Janeiro.
- (4) A N T O N I ALBERT MARIA JÓZEF HENRYK MICHAŁ GABRIEL RAFAEL GONZAGA. Urodził się 29 maja 1997 w Rio de Janeiro.
- xi M A R I A T E R E S A ADELGUNDA LUDWIKA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się pms 14 lipca 1959 w Jundiá do Sul w Paraná jako starsza z bliźniaczek. W 1995 w imieniu swoim i swoich potomków zrezygnowała z praw sukcesyjnych do tronu Brazylii, a 4 listopada tego roku w Rio de Janeiro wyszła za JANA HESSEL DE JONG (ur. Joure, Niderlandy 5.03.1954), syna Korneliusza de Jong oraz poślubionej mu Magdaleny Marii Thole; mają dwoje dzieci.
- xii M A R I A G A B R I E L A DOROTA IZABELA JÓZEFA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA. Urodziła się 14 lipca 1959 w Jundiá do Sul w Paraná jako młodsza z bliźniaczek. W 2003 zrzekła się w imieniu swoim i swoich potomków praw dynastycznych w Brazylii i 20 grudnia w Petrópolis poślubiła TEODORA (DE) HUNGRIA DE SILVA MACHADO (ur. 1952), syna Pawła Edwarda (de) Hungria de Silva Machado oraz jego żony Sylwii Emmy de Melo Franco Sena; rozwiedli się w 2005.
- b L U D W I K G A S T O N ANTONI MARIA FILIP. Urodził się on 19 lutego 1911 w Cannes. Po śmierci babki i przyjęciu przez starszego brata tytułu cesarza

Brazylji w 1921 został przypuszczalnym następcą tronu. Zmarł 8 września 1931 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i został pochowany w kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

c P I A M A R I A R A J N E R I A I Z A B E L A A N T O N I A W I K T O R I A T E R E S A A M E L I A G E R A R D A R A J M U N D A A N N A M I C H A L I N A R A F A E L A G A B R I E L A G O N Z A G A. Urodziła się ona 4 marca 1913 w Boulogne-sur-Seine. Od śmierci w 1931 starszego brata Ludwika Gastona do narodzin w 1938 bratanka noszącego te same imiona (obecnego pretendenta do tronu) była przypuszczalną następczynią tronu Brazylji. W dniu 12 sierpnia 1948 w Paryżu poślubiła R E N É (R E N A T A) J A N A M A R I Ę M I K O Ł A J A, hrabiego Nicolay (ur. Le Lude 17.01.1910, zm. Paryż 25.11.1954), syna Aymarda Marii Jana, markiza Nicolay, oraz jego żony Iwony de Talhouët-Roy; mieli dwóch synów. Zmarła 24 października 2000 w zamku Le Lude i tam także spoczęła.

V A N T O N I G A S T O N L U D W I K F I L I P F R A N C I S Z E K D E A S S I S M A R I A M I C H A Ł R A F A E L G A B R I E L G O N Z A G A. Urodził się 9 sierpnia 1881 w Paryżu. Od 1889 jego wygnana z Brazylji rodzina mieszkała we Francji. Po ukończeniu nauki w Terecjańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt był w latach 1908–14 porucznikiem huzarów armii austro-węgierskiej. Podczas I wojny światowej służył w armii brytyjskiej jako porucznik dragonów (zgodnie z prawem o wygnaniu z 1886, będąc potomkiem dynastii panującej dawniej we Francji, nie mógł służyć w armii francuskiej). Był adiutantem generała Seely'ego, dowódcy Brygady Kawalerii Kanadyjskiej, należał także do Królewskiego Korpusu Lotniczego i w 1918 uzyskał tam awans na kapitana. Zmarł 29 listopada 1918 w Londynie na skutek obrażeń poniesionych w wypadku lotniczym i został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

B F E R D Y N A N D F I L I P M A R I A. Urodził się 12 lipca 1844 w pałacu w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i od tej chwili nosił tytuł księcia Alençon. Po detronizacji ojca (1848) zamieszkał wraz z rodziną w Anglii. W 1861 został wysłany do szkoły wojskowej w Segowii, a następnie służył w hiszpańskiej armii, gdzie uzyskał rangę kapitana. Po obaleniu rządów królowej Izabeli II w 1868 musiał wyjechać z Hiszpanii. Osiadł z żoną we Włoszech, a następnie w Austro-Węgrzech. Upadek Napoleona III w 1870 umożliwił mu powrót do ojczyzny, gdzie poświęcił się karierze wojskowej. Po wprowadzeniu w życie aktu o wykluczeniu w 1883 przeszedł w stan spoczynku, a zgodnie z prawem o wygnaniu z 1886 otrzymał absztyt. Zmarł dnia 29 czerwca 1910 w swojej rezydencji Belmont w Wimbledonie, skąd ciało księcia przewieziono do Dreux i złożono w rodzinnej nekropolii Orleanów w królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika. Żoną Ferdynanda Orleańskiego, księcia Alençon, została 28 września 1868 w zamku Possenhofen koło Starnbergu:

Z O F I A S Z A R L O T T A A U G U S T Y N A B A W A R S K A, córka Maksymiliana (Maksa) Józefa, księcia w Bawarii z dynastii Wittelsbachów, oraz jego żony Ludwiki, córki Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii. Urodziła się 22 lutego 1847 w zamku Possenhofen. Między 22 stycznia a 10 października 1867 była narzeczoną bawarskiego króla LUDWIKA II. Zginęła bohaterską śmiercią 4 maja 1897 podczas pożaru paryskiego bazaru dobroczynności (Bazar de la Charité). Została pochowana w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Ferdynanda Orleańskiego, księcia Alençon (I–II):

G A Ł A Ź K S I Ę C I A A L E N Ç O N

I L U D W I K A W I K T O R I A M A R I A A M E L I A Z O F I A. Urodziła się 9 lipca 1869 w rezydencji Bushy House w Teddington. Jej mężem został 15 kwietnia 1891 w zamku Nymphenburg **A L F O N S M A R I A F R A N C I S Z E K V O N A S S I S I K L E M E N S M A K S E M A N U E L,** książe bawarski oraz infant hiszpański (ur. Monachium 24.01.1862, zm. tamże 8.01.1933), syn Adalberta, księcia bawarskiego z królewskiej

linii dynastii Wittelsbachów, i jego żony Amelii, infantki hiszpańskiej, córki Franciszka de Paula, infanta hiszpańskiego (→ aneks IV); dochowali się dwojga dzieci. Ludwika zmarła 4 lutego 1952 w Monachium i znalazła spoczynek w monachijskiej nekropolii Wittelsbachów, kościele pw. św. Michała.

- II **FILIP E M A N U E L** **MAKSYMILIAN MARIA ODO**. Urodził się 18 stycznia 1872 w rezydencji Villa Azwang w Obermaism i nosił od tej chwili tytuł księcia Vendôme, natomiast śmierć ojca w 1910 uczyniła go księciem Alençon. 28 marca 1926 po śmierci tytularnego króla Filipa VIII z gałęzi hrabiego Paryża (†) i przejściu praw sukcesyjnych na zstępnych Roberta Orleańskiego, księcia Chartres (†), Emanuel jako najstarszy potomek młodszej linii Domu Francji (z pominięciem gałęzi brazylijskiej †) przyjął tytuł pierwszego księcia krwi. Zmarł 1 lutego 1931 w Cannes i spoczął w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Emanuela Orleańskiego, księcia Alençon, została 12 lutego 1896 w pałacu królewskim w Brukseli:

H E N R Y K A **MARIA SZARLOTTA ANTONINA BELGIJSKA**, której ojcem był Filip Belgijski, hrabia Flandrii, potomek dynastii Koburgów (jednej z gałęzi ernestyńskiej linii dynastii Wettynów), po matce wnuk Ludwika Filipa I, syn Ludwiki Marii Orleańskiej (†), a matką jego żona Maria, córka Karola Antoniego, księcia Hohenzollern ze szwabskiej linii Hohenzollernów. Urodziła się ona 30 listopada 1870 w Pałacu Regencji w Brukseli, a zmarła 28 marca 1948 w klinice w Sierre (Szwajcaria) i spoczęła u boku męża w Dreux.

Dzieci Emanuela Orleańskiego, księcia Alençon (a–d):

- a **MARIA L U D W I K A** **FERDYNANDA SZARLOTTA HENRYKA**. Urodziła się w ostatnim dniu 1896 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem, gdzie także została poślubiona przez **F I L I P A** **MARIĘ ALFONSA ANTONIEGO FERDYNANDA FRANCISZKA DI PAOLA LUDWIKA HENRYKA AL-**

BERTA TADEUSZA FRANCISZKA KSAWEREGO HUMBERTA, księcia sycylijskiego (ur. Cannes 10.12.1885 zm. St. John, Nowy Brunzwik, USA 9.03.1949), syna Alfonsa, księcia sycylijskiego, hrabiego Caserty, głowy Królewskiego Domu Obojga Sycylii, i jego żony Marii Antoniny, córki Franciszka di Paola, księcia sycylijskiego, hrabiego Trapani – ich ślub cywilny miał miejsce 10 stycznia 1916 w Neuilly-sur-Seine, a kościelny pięć dni później tamże. Z ich małżeństwa przyszedł na świat syn, a zakończył je rozwód w 1925 oraz rok później kościelne unieważnienie. 12 grudnia 1928 w Chichester Ludwika wyszła za WALTERA KINGSLANDA (ur. Nowy Jork 23.04.1888, zm. tamże 20.07.1961); nie mieli dzieci. Zmarła 8 marca 1973 w Nowym Jorku.

- b Z O F I A JÓZEFINA LUDWIKA MARIA IMMAKULATA. Urodziła się 19 października 1898 w rodzinnej rezydencji w Neuilly-sur-Seine, a zmarła 9 października 1928 w zamku Tourron i spoczęła w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- c G E N O W E F A MARIA JOANNA FRANCISZKA CHANTAL MONIKA LUDWIKA ALBERTA JÓZEFINA GABRIELA EMANUELA HENRYKA. Na świat przyszła 21 września 1901 na zamku w podparyskim Neuilly-sur-Seine i tam również 2 lipca 1923 poślubiła A N T O N I E G O MARIĘ FRANCISZKA DE CHAPONAY, markiza Chaponay-Morance (ur. Paryż 30.01.1893, zm. Rabat 9.09.1956), syna Franciszka Piotra de Chaponay, markiza Chaponay-Morance, i jego żony Marii Schneider; mieli dwu synów. Genowefa zmarła 22 sierpnia 1983 w Rio de Janeiro i spoczęła na tamtejszym cmentarzu św. Jana Chrzciciela.
- d K A R O L F I L I P EMANUEL FERDYNAND LUDWIK GERARD JÓZEF MARIA GISLAN BALDWIN KRZYSZTOF RAFAEL ANTONI EKSPEDIT HENRYK. Urodził się on 4 kwietnia 1905 w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i był odtąd

tytułowany księciem Nemours. Od 28 marca 1926 tytułował się księciem krwi, a po śmierci ojca 1 lutego 1931 został pierwszym księciem krwi, księciem Vendôme i Alençon. Zmarł 10 marca 1970 w miejscu swoich narodzin i spoczął w królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

24 września 1928 w Paryżu zawarł morganatyczne małżeństwo z:

MAŁGORZATĄ WATSON, córką Garreta F. Watsona i poślubionej mu Anny Wendenburg. Urodziła się 12 lutego 1899 w Richmond w stanie Virginia. Zmarła 27 grudnia 1993 w Bajonnie i spoczęła obok męża. Mariaż ten pozostał bezdzietny.

- C M A Ł G O R Z A T A ADELAJDA MARIA. Urodziła się 16 lutego 1846 w Pawilonie de Marsan w paryskich Tuileryach, zaś 15 stycznia 1872 w zamku Chantilly wyszła za WŁADYSŁAWA CZARTORYSKIEGO, księcia na Klewaniu i Żukowie od 1865 (ur. Warszawa 3.07.1828, zm. Boulogne-sur-Mer 23.06.1894), syna Adama Jerzego Czartoryskiego, księcia na Klewaniu i Żukowie, oraz poślubionej mu księżniczki Anny Sapieżanki, córki księcia Aleksandra Antoniego Sapiehy. Był on wdowcem po Marii de los Desamparados Muñoz y Borbón, córce hiszpańskiej królowej Marii Krystyny (wdowy po Ferdynandzie VII → aneks IV) z jej drugiego, morganatycznego małżeństwa, z którą dochował się syna, natomiast z Małgorzatą Orleańską miał dalszych dwóch synów. Zmarła ona 25 października 1893 w Paryżu i spoczęła w dobrach rodowych Czartoryskich w Sieniawie.
- D B L A N K A MARIA AMELIA KAROLINA LUDWIKA WIKTORIA. Urodzona 28 października 1857 w rezydencji Claremont House, zmarła niezamężnie 4 lutego 1932 w Paryżu i została pochowana na starym cmentarzu w Loudres.
- 5 F R A N C I S Z K A LUDWIKA KAROLINA, MADEMOISELLE DE MONTPENSIER. Urodziła się 28 marca 1816 w rezydencji York House w Twickenham. Zmarła krótko po osiedleniu się rodziny we Francji, 20 maja 1818 na zamku w podparyskim

Neuilly-sur-Seine i została pochowana w nekropolii rodzinnej Orleanów w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

- 6 MARIA K L E M E N T Y N A LEOPOLDYNA KLOTYLDA MADEMOISELLE DE BEAUJOLAIS. Urodziła się ona 3 lipca 1817 na zamku w Neuilly-sur-Seine. Jej mężem został poślubiony 20 kwietnia 1843 w pałacu Saint-Cloud A U G U S T LUDWIK WIKTOR, księżę sasko-koburski (Sachsen-Coburg-Gotha), generał porucznik armii austriackiej (ur. Wiedeń 13.07.1818, zm. zamek Ebenthal 26.07.1881), syn Ferdynanda, księcia saskiego na Koburgu-Saalfeld, potomek katolickiej linii dynastii Koburgów (tzw. linii Koháry), oraz poślubionej mu Antonii, córki Franciszka Józefa, księcia Koháry i Szitnya (siostra Augusta, Wiktoria, była od trzech lat żoną starszego brata Klementyny, księcia Nemours ↑). Małżeństwo Klementyny i księcia sasko-koburskiego zaowocowało kilkoma dziećmi. Księżna zmarła 16 lutego 1907 w Wiedniu i została pochowana u boku męża w kościele pw. św. Augustyna w Coburgu.
- 7 F R A N C I S Z E K FERDYNAND FILIP LUDWIK MARIA. Urodził się on 14 sierpnia 1818 w pałacu w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i otrzymał od Ludwika XVIII tytuł księcia Joinville. Od młodości służył we francuskiej marynarce; w 1836 został porucznikiem, a dwa lata później brał udział w wojnie meksykańskiej, dowodząc swoim pierwszym okrętem, *Créole*. W 1840 na pokładzie okrętu *Belle Poule* sprowadził zwłoki Napoleona I z Wyspy Świętej Heleny. W 1844 dowodził francuską flotą ekspedycyjną w Maroku i za położone tam zasługi został w 1846 awansowany do stopnia wiceadmirała. Po de-tronizacji ojca z początkiem 1848 znalazł się z całą rodziną na emigracji w Anglii. W 1851 ogłosił, że zamierza kandydować w przewidywanych na rok następny wyborach prezydenckich we Francji, został jednak uprzedzony przez zamach stanu księcia prezydenta Ludwika Napoleona Bonapartego, który jako Napoleon III w 1852 powołał do życia Drugie Cesarstwo. Po upadku Bonapartego w 1870 Joinville powrócił do Francji, tylko jednak po to by niemal natychmiast zostać stamtąd wygnanym. Podczas wojny francusko-pruskiej służył *inco-*

gnito jako pułkownik Lutherod w armii generała d'Aurelle de Paladines i walczył pod Orleanem, lecz po ujawnieniu tożsamości został aresztowany i odesłany do Wielkiej Brytanii. Powrócił z początkiem 1871 i uzyskał mandat deputowanego do Zgromadzenia Narodowego z okręgu Haute-Marne, jednakże w 1876 postępująca głuchota skłoniła go do rezygnacji. Zgodnie z aktem o wykluczeniu z 1883 przeszedł w stan spoczynku, natomiast na mocy prawa o wygnaniu z 1886 został usunięty z armii. Jak wielu potomków linii orleańskiej przejawiał artystyczne inklinacje, był utalentowanym malarzem i pisarzem. Zmarł 16 czerwca 1900 w Paryżu i spoczął u boku małżonki w królewskiej kaplicy pw. św. Ludwika w Dreux.

Żoną Franciszka Orleańskiego, księcia Joinville, została 1 maja 1843 w Rio de Janeiro:

F R A N C I S Z K A KAROLINA JOANNA SZARLOTTA LEOPOLDYNA ROMANA KSAWERA DE PAULA MICHALINA GABRIELA RAFAELA GONZAGA BRAZYLIJSKA (DE BRAGANÇA), córka Piotra I, cesarza Brazylii i przez krótki czas w 1826 króla Portugalii i Algarve pod imieniem Piotra IV, potomka dynastii Bragança, i jego pierwszej żony Marii Leopoldyny, arcyksiężniczki austriackiej, córki Franciszka I, cesarza Austrii, króla Czech i Węgier. Urodziła się 2 sierpnia 1824 w pałacu św. Krzysztofa w Rio de Janeiro, a zmarła 27 marca 1898 w Paryżu i została pochowana w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Franciszka Orleańskiego, księcia Joinville (A–C):

LINIA KSIĘCIA JOINVILLE

A F R A N C I S Z K A MARIA AMELIA. Urodziła się 14 sierpnia 1844 w pałacu w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem, zaś 11 czerwca 1863 w Kingston-upon-Thames poślubiła swojego brata stryjecznego ROBERTA ORLEAŃSKIEGO, księcia Chartres (†). Zmarła 28 października 1925 w zamku w Saint-Firmin i spoczęła u boku męża w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

B P I O T R FILIP JAN MARIA. Na świat przyszedł 4 listopada 1845 w pałacu w podparyskim Saint-Cloud i nosił od tej

chwili tytuł księcia Penthievre. Od 1848 mieszkał z rodziną w Wielkiej Brytanii. Odrzucił proponowaną mu rękę kuzynki, księżniczki cesarskiej Brazylii, późniejszej żony Gastona Orleańskiego z linii księcia Nemours (†). Poświęcił się służbie w marynarce, początkowo amerykańskiej, później portugalskiej, wreszcie – gdy upadek Drugiego Cesarstwa umożliwił mu w 1870 powrót do ojczyzny – francuskiej, gdzie uzyskał rangę porucznika. Zgodnie z wydanym w 1883 aktem o wykluczeniu przeszedł w stan spoczynku, a po wprowadzeniu w 1886 prawa o wygnaniu został pozbawiony rangi. Podczas I wojny światowej udostępnił armii swój zamek d’Arc-en-Barrois na szpital wojskowy. Zmarł 17 lipca 1919 w Paryżu i spoczął w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Nigdy się nie ożenił, pozostawił natomiast dwoje dzieci nieślubnych ze związku A N G E L I K ą M A R I ą A U G U S T Y N ą L E B E S Q U E (LEBESQUE) (zm. 1881):

I J O A N N A A N G E L I K A M A R I A L E B E S Q U E. Urodziła się ona 24 grudnia 1879 w Paryżu, a 28 kwietnia 1903 w należącym do ojca zamku d’Arc-en-Barrois poślubiła JANA, markiza Gouy d’Arsy, syna Antonina, markiza Gouy d’Arsy, i jego żony Wilhelminy, córki Jana Baptysty, barona Löwenthal; mieli potomstwo. Data jej śmierci nie jest znana.

II P I O T R F E R D Y N A N D E U G E N I U S Z L E B E S Q U E. Urodził się 12 lipca 1881 w Paryżu. Ożeniony z I W O N ą J O A N N ą G A B R I E L ą P A R T I G E A N (zm. Lozanna 12.06.1971), nie miał dzieci. Zmarł 23 maja 1962 w Blois.

C M A R T W E D Z I E C K O. Przyszło na świat 30 października 1849 w rezydencji Claremont House w hrabstwie Surrey. Wedle różnych opracowań był to syn lub córka, której nadano imiona M A R I I L E O P O L D Y N Y.

8 K A R O L F E R D Y N A N D F I L I P E M A N U E L. Urodził się 1 stycznia 1820 w Palais-Royal w Paryżu i nosił odtąd tytuł księcia Penthievre. Zmarł 25 lipca 1828 w pałacu w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i spoczął w nekropolii Orleanów w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

9 HENRYK EUGENIUSZ FILIP EMANUEL. Na świat przyszedł 16 stycznia 1822 w Palais-Royal w Paryżu i nosił od tej chwili tytuł księcia Aumale. Na mocy zawartych wcześniej układów sukcesyjnych, po śmierci ostatniego z linii Kondeuszy, Ludwika VI Henryka de Bourbon (→ aneks III), 27 sierpnia 1830 wszedł w posiadanie ogromnej fortuny zmarłego, w tym zamków Chantilly i Saint-Leu. W 1839 rozpoczął w stopniu kapitana służbę w piechocie francuskiej; brał udział w wojnie algierskiej, podczas której został w 1847 mianowany generałem porucznikiem. 27 września tego roku otrzymał stanowisko generalnego gubernatora nowo zdobytej Algierii. Po de-tronizacji ojca w 1848 utracił stanowisko i z rodziną schronił się w Anglii. Do Francji powrócił w 1870 po upadku Drugiego Cesarstwa i w wyborach do Zgromadzenia Narodowego uzyskał mandat deputowanego z okręgu Oise. W 1872 został generałem dywizji i dowódcą VII. Korpusu Armii w Besançon, zaś karierę wojskową uwieńczył w 1879 nominacją na generalnego inspektora armii. W 1883 na mocy aktu o wykluczeniu przeszedł w stan spoczynku, a zgodnie z uchwalonym trzy lata później prawem o wygnaniu otrzymał abszyt z armii. Wybitny kolekcjoner, w zamku Chantilly zgromadził największe po Luwrze zbiory malarstwa i grafiki, jak również największy po paryskiej Bibliotece Narodowej księgozbiór. W 1871 zasiadł w Akademii Francuskiej. Należał do Instytutu Francuskiego, od 1870 jako członek Akademii Sztuk Pięknych, a od 1889 – Akademii Nauk Moralnych i Politycznych. Instytut Francuski uczynił w testamencie swoim głównym beneficjentem, zapisując mu wszystkie kolekcje. Zmarł nagle na serce 7 maja 1897 w swojej posiadłości w Zucco nieopodal Palermo i znalazł spoczynek u boku małżonki i dzieci w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Żoną Henryka Orleańskiego, księcia Aumale, została 25 listopada 1844 w Neapolu:

MARIA KAROLINA AUGUSTA SYCYLIJSKA, córka Leopolda, księcia Salerno z neapolitańsko-sycylijskiej linii dynastii Burbonów, oraz jego żony Marii Klementyny, córki Franciszka I,

cesarza Austrii, króla Czech i Węgier. Urodziła się 26 kwietnia 1822 w Wiedniu, zmarła zaś na gruźlicę 6 grudnia 1869 w Twickenham (Anglia) i spoczęła w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge, stanowiącym nekropolię wygnanych Burbonów. W 1876 jej zwłoki wraz ze szczątkami zmarłych wcześniej dzieci przeniesiono do Francji i złożono w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

Dzieci Henryka Orleańskiego, księcia Aumale (A–G):

LINIA KSIĘCIA AUMAŁE

- A L U D W I K F I L I P MARIA LEOPOLD. Urodził się 15 listopada 1845 w pałacu w Saint-Cloud pod Paryżem i nosił od tego momentu tytuł księcia Condé; zwano go MAŁYM KONDEUSZEM (LE PETIT CONDÉ), w nawiązaniu do słynnego Wielkiego Kondeusza z XVII w. Od detronizacji Ludwika Filipa I w 1848 przebywał wraz z wygnaną rodziną orleańską w Anglii. Zmarł na gruźlicę 24 maja 1866 w Petty's Hotel w Sydney w trakcie zorganizowanej mu przez ojca podróży dookoła świata. Spoczął w kaplicy pw. św. Karola Boromeusza w kościele w Weybridge (Anglia), skąd jego szczątki przeniesiono później do królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux; serce księcia złożono w 1885 w kaplicy zamkowej w Chantilly.
- B H E N R Y K LEOPOLD FILIP MARIA. Urodził się 11 września 1847 w pałacu w Saint-Cloud pod Paryżem i od tej chwili był tytułowany księciem Guise. Zmarł 10 października 1847 w Saint-Cloud i został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- C M A R T W A C Ó R K A, urodzona w 1849 w Twickenham i pochowana w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge, od 1876 spoczywa wspólnie z matką i rodzeństwem w Dreux.
- D F R A N C I S Z E K P A W E Ł. Na świat przyszedł 11 stycznia 1852 w Palermo, a zmarł 15 kwietnia tego roku w Twickenham i został pochowany w kaplicy pw. św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge. W 1876 wraz z prochami matki i rodzeństwa spoczął w Dreux.

- E F R A N C I S Z E K LUDWIK FILIP MARIA. Urodził się 5 stycznia 1854 w Twickenham i był od tej chwili tytułowany księciem Guise. W 1870 wraz z ojcem zamieszkał we Francji. Tak jak matka i starszy brat Ludwik Filip cierpiał na gruźlicę, która przyczyniła się do jego przedwczesnej śmierci 25 lipca 1872 w Paryżu. Został pochowany w królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- F M A R T W Y S Y N. Urodził się 15 czerwca 1861 i spoczął w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge, skąd w 1876 szczątki księcia, jego matki i rodzeństwa przeniesiono do kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- G M A R T W Y S Y N. Przyszedł na świat w czerwcu 1864 i spoczął w kaplicy św. Karola Boromeusza w kościele w Weybridge, skąd w 1876 jego szczątki wraz z prochami matki oraz starszego rodzeństwa zostały przeniesione do królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- 10 A N T O N I M A R I A F I L I P L U D W I K. Urodził się on 31 lipca 1824 w pałacu w Neuilly-sur-Seine pod Paryżem i nosił odtąd tytuł księcia Montpensier. W 1842 został porucznikiem, a rok później kapitanem piechoty. Podczas francuskiej inwazji w Algierii w 1845 awansował na podpułkownika, w 1846 został pułkownikiem, a we wrześniu tego roku ojciec mianował go marszałkiem polnym oraz komendantem artylerii twierdzy Vincennes. Po utracie tronu przez Ludwika Filipa I w 1848 zamieszkał z żoną w Sewilli. 10 października 1859 otrzymał od swojej szwagierki, królowej Izabeli II, tytuł infanta hiszpańskiego i stanowisko kapitana generalnego. Licząc na koronę Hiszpanii, udzielił finansowego poparcia rewolucji wrześniowej, która w 1868 obaliła rządy Izabeli II, lecz w 1870 na tron powołano Amadeusza Sabaudzkiego, a księżę Montpensier wyjechał do Francji. Wrócił w 1874 po objęciu władzy przez Alfonsa XII, za którego kilka lat później wydał swoją córkę Mercedes. Po śmierci włoskiej księżnej Marii Brignole-Sale, orleanistki, która zapisała mu wszystkie swoje dobra, 9 grudnia 1888 został przez króla Włoch Humberta I kreowany dziedzicznym księciem Galliera. Zmarł na skutek ataku apo-

pleksji 4 lutego 1890 w swym pałacu w Sanlúcar de Barrameda koło Kadyksu i znalazł spoczynek u boku żony w panteonie infantów w Eskurialu.

Żoną Antoniego Orleańskiego, księcia Montpensier, została 10 października 1846 w Madrycie:

MARIA LUDWIKA FERDYNANDA HISZPAŃSKA, córka Ferdynanda VII, króla Hiszpanii (→ aneks IV). Urodziła się 30 stycznia 1832 w pałacu królewskim (Oriente) w Madrycie, zmarła zaś 2 lutego 1897 w pałacu San Telmo w Sewilli i spoczęła w panteonie infantów w Eskurialu.

Dzieci Antoniego Orleańskiego, księcia Montpensier, infanta hiszpańskiego (przysługiwał im tytuł infantów hiszpańskich) (A–J):

LINIA KSIĘCIA MONTPENSIER (HISZPAŃSKA)

A M A R I A I Z A B E L A FRANCISZKA DE ASIS ANTONIA LUDWIKA FERDYNANDA KRYSZYNA AMELIA FILIPA ADELAJDA JÓZEFA HELENA HENRYKA KAROLINA JUSTYNA RUFINA GASPARYNA MELCHIORA BALTAZARA MATEA. Na świat przyszła ona dnia 21 września 1848 w pałacu San Telmo w Sewilli, a 30 maja 1864 w Kingston-upon-Thames wyszła za swego kuzyna FILIPA ORLEAŃSKIEGO, tytularnego FILIPA VII, potomka gałęzi hrabiego Paryża (†). W 1871 zamieszkała z mężem w jego ojczyźnie, w 1886 musieli jednak opuścić Francję, po czym osiedli w Anglii. Owdowiawszy w 1894 przeniosła się do swoich hiszpańskich posiadłości. Zmarła 23 kwietnia 1919 w pałacu Villamanrique de la Condessa pod Sewillą i została pochowana w kaplicy św. Karola Boromeusza w katolickim kościele w Weybridge. W 1958 jej szczątki przeniesiono do królewskiej kaplicy św. Ludwika w Dreux.

B M A R I A A M E L I A LUDWIKA HENRYKA. Urodziła się 28 sierpnia 1851 w pałacu San Telmo w Sewilli, gdzie zmarła 11 listopada 1870 na gruźlicę. Została pochowana w panteonie infantów w Eskurialu.

C M A R I A K R Y S T Y N A FRANCISZKA DE PAULA ANTONINA. Urodziła się 29 października 1852 w pałacu San Telmo

- w Sewilli. Po śmierci w 1878 młodszej siostry, Mercedes, była rozważana jako kandydatka na małżonkę owdowiałego króla Hiszpanii Alfonsa XII (→ aneks IV), jednak z uwagi na zaawansowaną gruźlicę infantki do zaślubin nie doszło. Zmarła ona 28 kwietnia 1879 w pałacu San Telmo w Sewilli i spoczęła w panteonie infantów w Eskuriale.
- D MARTWY SYN. Urodzony 31 marca 1857 w pałacu San Telmo w Sewilli, spoczął w panteonie infantów w Eskuriale.
- E M A R I A D E L A R E G L A FRANCISZKA DE ASIS ANTONIA LUDWIKA FERDYNANDA. Urodziła się 9 października 1856 w pałacu San Telmo w Sewilli, gdzie także zmarła 25 lipca 1861. Spoczęła w panteonie infantów w Eskuriale.
- F E R D Y N A N D M A R I A H E N R Y K K A R O L. Na świat przyszedł 29 maja 1859 w pałacu w Sanlúcar de Barrameda koło Kadyksu, a zmarł na ospę 3 grudnia 1873 w Saint-Mesmin opodal Orleanu i spoczął w kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- G M A R I A D E L A S M E R C E D E S IZABELA FRANCISZKA DE ASIS ANTONIA LUDWIKA FERDYNANDA. Urodziła się 24 czerwca 1860 w pałacu królewskim (Oriente) w Madrycie, a 23 stycznia 1878 w kaplicy pałacowej tamże poślubiła A L F O N S A X I I FRANCISZKA DE ASIS FERDYNANDA PIUSA JANA MARI DE LA CONCEPCIÓN GRZEGORZA PELAGIUSZA, króla Hiszpanii od 1874 (ur. pałac Oriente, Madryt 28.11.1857, zm. pałac El Pardo, Madryt 25.11.1885), syna Izabeli II, królowej Hiszpanii (starszej siostry matki Mercedes), oraz (oficjalnie) poślubionego jej Franciszka de Asis, infantu hiszpańskiego, księcia Kadyksu (→ aneks IV). Zmarła na gruźlicę rychło po zaślubinach 26 czerwca 1878 w pałacu madryckim. Pochowano ją w panteonie królów w Eskuriale, a w 2000 prochy królowej przeniesiono do powstałej z jej inicjatywy katedry de la Almuenda w Madrycie. Owdowiały Alfons XII ożenił się niebawem z arcyksiężniczką austriacką Marią Krystyną i miał z nią potomstwo.
- H F I L I P R A J M U N D M A R I A. Urodził się 12 maja 1862 w pałacu San Telmo w Sewilli i tam również zmarł 13 lutego 1864. Został pochowany w panteonie infantów w Eskuriale.

I A N T O N I M A R I A L U D W I K F I L I P J A N F L O R E N C J U S Z . U r o d z i ł się 23 lutego 1866 w pałacu San Telmo w Sewilli. Od akcesji Amadeusza Sabaudzkiego w 1870 wraz z rodzicami i rodziną przebywał we Francji, skąd powrócili po wstąpieniu na tron Alfonsa XII w 1874. Śmierć ojca w 1890 uczyniła go księciem Galliera (formalnie został nim w 1895 po rezygnacji z roszczeń Filipa la Renotièrre von Ferrary). Był oficerem armii hiszpańskiej, nie zrobił jednak kariery. Znany z rozrzutnego trybu życia, roztrwonił majątek rodzinny i w 1919 zmuszony był sprzedać ziemie swojego włoskiego księstwa (zachowując tytuł). Zmarł 24 grudnia 1930 w Paryżu i spoczął w panteonie infantów w Eskurialu. Żoną Antoniego Orleańskiego, infanta hiszpańskiego oraz księcia Galliera, została poślubiona 6 marca 1888 w kaplicy pałacu królewskiego w Madrycie:

Jego siostra cioteczna M A R I A E U L A L I A F R A N C I S Z K A D E A S I S M A Ł G O R Z A T A R O B E R T A I Z A B E L A F R A N C I S Z K A D E P A U L A K R Y S T Y N A M A R I A D E L A P I E D A D H I S Z P A Ń S K A , córka Izabeli II, królowej Hiszpanii, starszej siostry matki Antoniego, oraz (oficjalnie) jej męża Franciszka de Asis, infanta hiszpańskiego, księcia Kadyksu (→ aneks IV); jej starszy brat, król Hiszpanii Alfons XII, był wcześniej żonaty ze zmarłą w 1878 siostrą Antoniego, infantką Mercedes (†). Maria Eulalia urodziła się 12 lutego 1864 w pałacu królewskim (Oriente) w Madrycie. Jej małżeństwo zakończyła formalna separacja, orzeczona dnia 31 maja 1901 w Paryżu. Zmarła 8 marca 1958 w Vila Ataulfo w Irun koło San Sebastian i spoczęła w panteonie infantów w Eskurialu.

Dzieci Antoniego Orleańskiego, infanta hiszpańskiego, księcia Galliera (I–III):

I A L F O N S M A R I A F R A N C I S Z E K A N T O N I D I E G O . U r o d z i ł się 12 listopada 1886 w pałacu królewskim w Madrycie. Ukończył Akademię Wojskową w Toledo. Po zaślubinach z protestantką w 1909 utracił tytuł infanta i musiał opuścić Hiszpanię. Osiedł we Francji, gdzie wstąpił do szkoły lotnictwa i w 1910 otrzymał licencję

pilota. W 1911 powrócił do ojczyzny, odzyskał tytuły i został przyjęty do armii jako porucznik piechoty. Poświęcił się awiacji, której był jednym z pionierów w Hiszpanii. W 1913 powierzono mu utworzenie pierwszej w kraju eskadry lotniczej; w tym samym roku otrzymał awans na kapitana. W związku ze skandalem rodzinnym, w jaki zamieszana była jego żona, w 1916 został wraz z nią wysłany do Berna w charakterze posła; przebywali w Szwajcarii do 1922. Śmierć ojca w 1930 uczyniła go księciem Galliera. W 1931 Alfons XIII mianował go szefem sztabu hiszpańskich sił powietrznych, jednak po ustanowieniu Drugiej Republiki w kwietniu 1931 utracił stanowisko i był zmuszony ponownie wyjechać z kraju. W 1937 uzyskał od generała Franco zezwolenie na powrót i przyjęcie w szeregach republikańskiej armii. W 1940 został generałem brygady i otrzymał dowództwo II Dywizji Powietrznej, a w 1943 awansował na generała dywizji. W 1945 poparł monarchistyczny manifest hrabiego Barcelony (→ aneks IV), za co został usunięty z armii. Zmarł 6 sierpnia 1975 w swoim pałacu w Sanlúcar de Barrameda koło Kadyksu i spoczął u boku żony.

Żoną Alfonsa Orleańskiego, infanta hiszpańskiego, księcia Galliera, została 15 lipca 1909 w zamku Rose-nau pod Coburgiem:

B E A T R Y C Z E LEOPOLDYNA WIKTORIA SASKO-KO-BURSKA, córka Alfreda, księcia Edynburga, księcia sasko-koburskiego (Sachsen-Coburg-Gotha) z dynastii Koburgów, jednego z synów królowej brytyjskiej Wiktorii, oraz jego żony Marii Aleksandrownej, wielkiej księżniczki rosyjskiej, córki Aleksandra II, imperatora Rosji. Urodziła się 20 kwietnia 1884 w posiadłości Eastwell Park. Latem 1913 przyjęła wyznanie katolickie. Zmarła 13 lipca 1966 w pałacu książąt Galliera w Sanlúcar de Barrameda i została pochowana w tamtejszym klasztorze kapucynów.

Synowie Alfonsa Orleańskiego, infanta hiszpańskiego, księcia Galliera (a–c):

- a A L W A R ANTONI KAROL FILIP FERDYNAND. Urodził się 20 kwietnia 1910 w Coburgu. Był oficerem hiszpańskiej armii. 14 lipca 1937 otrzymał od ojca tytuł księcia Galliera. Zmarł 22 sierpnia 1997 w Monte Carlo i spoczął obok rodziców w klasztorze kapucynów w Sanlúcar de Barrameda koło Kadyksu.

Jego morganatyczną żoną była poślubiona 10 lipca 1937 w Rzymie:

CARLA PARODI DELFINO, córka Leopolda Hieronima Parodi Delfino oraz poślubionej mu Łucji Henny. Urodzona 13 grudnia 1909 w Mediolanie, zmarła 27 lipca 2000 w Sanlúcar de Barrameda i spoczęła w tamtejszym klasztorze kapucynów.

Dzieci Alwara Orleańskiego, infanta hiszpańskiego, księcia Galliera (pozbawione praw sukcesyjnych do hiszpańskiego tronu) (i–iv):

- i GERARDA D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodzona 25 sierpnia 1939 w Rzymie, 26 lipca 1963 w Nowym Jorku wyszła za HARRY'EGO FREEMAN SAINT (ur. Nowy Jork 13.02.1941), syna Ellisa Chandler Saint i poślubionej mu Racheli Freeman (mieli potomstwo, rozwiedli się 1977), a 17 listopada 1990 w Monako poślubiła HENRYKA ROMERO Y DE SOLIS, markiza Marelina (ur. Sewilla 20.10.1937).

- ii ALFONS D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 23 sierpnia 1941 w Rzymie, a zmarł 7 września 1975 w Houston w stanie Texas.

12 stycznia 1966 w Neapolu pojął za żonę EMILIĘ FERRARA PIGNATELLI DEI PRINCIPI DI STRONGOLI (ur. Neapol 6.04.1940, zm. Lozanna 22.12.1999), córkę Wincentego Ferrara Pignatelli oraz poślubionej mu Franciszki Pulci-Doria.

Synowie don Alfonsa d'Orléans-Borbón ((1)–(2)):

- (1) ALFONS D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 2 stycznia 1968 w Santa Cruz na Teneryfie, a 28 marca

1994 w Paryżu poślubił WERONIKĘ GOEDERS (ur. Verviers, Belgia 16.11.1970); małżeństwo to zakończył rozwód.

Syn:

(A) ALFONS JAN D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 15 lipca 1994 w Paryżu.

(2) ALWAR D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 4 października 1969 w Santa Cruz na Teneryfie, a 6 kwietnia 2007 w Wallingford w stanie Connecticut poślubił ALICJĘ ACOSTA, z którą ma syna:

(A) AIDEN JAN D'ORLÉANS-BORBÓN.

iii BEATRYCZE D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodziła się ona 27 kwietnia 1943 w Sewilli, a 25 kwietnia 1964 w Rzymie poślubiła TOMASZA DEI CONTI FARINI (ur. Turyn 16.09.1938), syna Antoniego Marii Farini, hrabiego Farini, i jego żony Sylwii Bellia (mają potomstwo).

iv ALWAR D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 1 marca 1947 w Rzymie. 22 maja 1974 w Campiglione pojął za żonę JOANNĘ SAN MARTINO D'AGLIÉ DEI MARCHESI DI SAN GERMANO (ur. Campiglione 10.04.1945), córkę Kazimierza San Martino di Germano d'Aglié i Marii Krystyny Ruddo di Calabria; po rozwodzie z nią, 27 grudnia 2007 ożenił się z ANTONELLĄ RENDINA (ur. 1969).

Dzieci z pierwszego małżeństwa ((1)–(3)):

(1) PILAR D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 27 maja 1975 w Rzymie. W czerwcu 2006 poślubiła MIKOŁAJA HENDERSON-STEWART (ur. Auckland, USA 20.08.1974).

(2) ANDRZEJ D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 9 lipca 1976 w Rzymie, a w styczniu 2009 w Londynie poślubił ANNĘ LAURĘ VON EXTER.

Dzieci Andrzeja d'Orléans-Borbón ((A)–(B)):

(A) INES D'ORLÉANS-BORBÓN. Na świat przyszła w 2009 w Londynie.

(B) EUGENIA D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodziła się w 2011 w Londynie.

(3) ALOJZY D'ORLÉANS-BORBÓN. Urodził się 24 marca 1979 w Rzymie, a 28 czerwca 2008 pojął za żonę GWADELUPĘ SOLIS JABÓN.

Córka z drugiego małżeństwa:

(4) EULALIA D'ORLÉANS-BORBÓN, urodzona w 2006.

- b A L F O N S MARIA KRYSZTYN JUST. Urodził się 28 maja 1912 w Madrycie. Był pilotem, podczas hiszpańskiej wojny domowej wspólnie z młodszym bratem Ataulfem zaciągnął się do armii nacjonalistów. Zginął 18 listopada 1936 kiedy jego IMAM Ro 37 został zestrzelony nad Madrytem. Do 1950 spoczywał na katolickim cmentarzu w Sanlúcar de Barrameda koło Kadyksu, skąd prochy przeniesiono do grobów rodzinnych w klasztorze kapucynów tamże.
- c A T A U L F KAROL IZABELA ALEKSANDER. Urodził się on 20 października 1913 w Madrycie. W młodości brał udział w hiszpańskiej wojnie domowej; wraz ze starszym bratem Alfonsem walczył w szeregach armii nacjonalistów. Zmarł bezżennie 8 października 1974 w Maladze i został pochowany na tamtejszym cmentarzu św. Michała.
- II L U D W I K F E R D Y N A N D MARIA ZACHARIASZ. Urodził się on 5 listopada 1888 w pałacu królewskim w Madrycie. Do 1904 mieszkał w Wielkiej Brytanii, później przeniósł się do Francji. W 1924, zamieszany w handel narkotykami i rozmaite skandale obyczajowe, został pozbawiony przez Alfonsa XIII tytułu infanta. Zmarł na raka 20 czerwca 1945 w sanatorium Paryżu i spoczął w kościele Serca Niepokalanej Marii Panny na rue de la Pompe w Paryżu.
- Jego żoną została 19 września 1930 w Londynie:
- M A R I A SZARLOTTA KONSTANCJA SAY, córka Konstanta Say, bogatego przemysłowca, i jego małżonki Emilii, córki Juliana Weya. Urodziła się 25 sierpnia 1857 w Verrières-le-Buisson i była wdową po poślubionym 8 czerwca 1875 w Paryżu HENRYKU AMADEUSZU, księ-

ciu Broglie, oficerze armii francuskiej (ur. Paryż 8.02. 1849, zm. tamże 5.11.1917), synu Alberta, księcia Broglie, ministra spraw zagranicznych Drugiej Republiki, i jego żony Józefiny, córki Ludwika Hektora de Galard de Brassac de Béarn (owocem tego mariażu było dziecko). Zmarła 15 lipca 1943 w swoim apartamencie na rue de Grenelle w Paryżu.

III ROBERTA. Przyszła na świat martwa 16 marca 1890 w pałacu królewskim w Madrycie i spoczęła w panteonie infantów w Eskurialu.

J L U D W I K MARIA FILIP ANTONI. Urodził się 30 kwietnia 1867 w pałacu San Telmo w Sewilli, zmarł zaś 21 maja 1874 w zamku Randan, gdzie od 1870 mieszkał jego ojciec z rodziną. Został pochowany w nekropolii dynastii orleańskiej w kaplicy św. Ludwika w Dreux.

NAPOLEON III

1852-1870

Ojciec: L U D W I K NAPOLEON BONAPARTE (LUDWIK I)

Był on młodszym bratem Napoleona I, urodził się 2 września 1778 w Ajaccio na Korsyce. Od śmierci ojca w 1785 przebywał pod opieką starszego brata. Idąc w jego ślady, dołączył do armii francuskiej, gdzie dosłużył się stopnia pułkownika. 3 stycznia 1802 w Paryżu poślubił pasierbicę Napoleona I i jego adoptowaną córkę, HORTENSJĘ DE BEAUHARNAIS (↓). 18 maja 1804 otrzymał od cesarza tytuł księcia francuskiego, w tym samym roku został także mianowany konetabłem Francji. Dnia 5 czerwca 1806 zasiadł jako LUDWIK I na tronie utworzonego przez Napoleona I Królestwa Holandii, lecz jego rządy nie trwały długo i 1 lipca 1810 pod naciskiem Francji podpisał akt abdykacji na rzecz starszego syna. 30 maja 1814 cesarz przyznał mu tytuł hrabiego Saint-Leu-la-Forêt, a w 1815 uczynił palem Francji. Po śmierci najstarszego z braci, Józefa, dnia 28 lipca 1844 Ludwik został głową Domu Bonaparte. Zmarł 25 lipca 1846 w swojej rezydencji w Livorno i znalazł spoczynek w kościele pw. św. Ducha we Florencji. W późniejszym czasie szczątki Ludwika zostały przeniesione na polecenie Napoleona III do kościoła św. Idziego w Saint-Leu-la-Forêt.

Matka: H O R T E N S J A EUGENIA CECYLIA DE BEAUHARNAIS

Była ona córką cesarzowej Józefiny z jej pierwszego małżeństwa z hrabią Aleksandrem de Beauharnais (← biogr. Napoleona I). Urodziła się 10 kwietnia 1783 w Paryżu. 14 czerwca 1804 wraz ze starszym bratem otrzymała rangę księżniczki francuskiej, a 14 marca 1806 została adoptowana przez Napoleona I. Jej małżeństwo z Ludwikiem Bonaparte zakończyło się w 1810 formalną separacją. Dochowała się pozamałżeńskiego syna (↓)

z KAROLEM AUGUSTEM JÓZEFEM DE FLAHAUT DE LA BILLARDERIE, generałem, w 1809 kreowanym hrabią Flahaut przez Napoleona I, królewskim ambasadorem w Wiedniu (1841–48), cesarskim ambasadorem w Londynie (1860–62) (ur. Paryż 21.04.1785, zm. tamże 2.09.1870), synem (oficjalnie) Karola Franciszka de Flahaut de La Billarderie, hrabiego Flahaut, i jego żony Adelajdy Filleul, córki Ireny de Buisson, jednej z kochanek Ludwika XV (= rozdział IV), w istocie zaś synem Adelajdy Filleul oraz Karola Maurycego de Talleyrand-Périgord, księcia Benewentu, sławnego męża stanu. Od 30 maja 1814 Hortensja nosiła z woli Napoleona tytuł księżnej Saint-Leu-la-Forêt. Zmarła 5 października 1837 w pałacu Aranenberg w szwajcarskim Salenstein, gdzie spoczęła. Zwłoki matki kazał później Napoleon III sprowadzić do ojczyzny, gdzie zostały złożone wraz ze szczątkami Ludwika I w kościele św. Piotra i Pawła w Reuil-Malmaison.

Rodzeństwo Napoleona III:

Rodzeni bracia (1–2):

- 1 NAPOLEON LUDWIK KAROL. Urodził się on 11 października 1802 w Paryżu (wedle niektórych historyków jego ojcem był w istocie Napoleon I) i 18 maja 1804 otrzymał tytuł księcia francuskiego. Po akcesji ojca 5 czerwca 1806 został następcą tronu Holandii z tytułem księcia królewskiego. Zmarł 5 czerwca 1807 w Hadze i został pochowany w bazylice w Saint Denis pod Paryżem. W 1815 jego szczątki złożono w kaplicy pw. św. Karola w Saint-Leu-la-Forêt, a od 1819 spoczywają one w tamtejszym kościele św. Idziego.
- 2 NAPOLEON LUDWIK. Urodził się 11 października 1804 w Paryżu i nosił tytuł księcia francuskiego. Po śmierci starszego brata 5 maja 1807 został królewskim księciem (następcą tronu) Holandii, a 3 września 1809 otrzymał od Napoleona I tytuł wielkiego księcia Klivii i Bergu, należący uprzednio do Joachima Murata, jednego ze szwagrów cesarza. Po abdykacji ojca 1 lipca 1810 został królem Holandii jako Ludwik II, lecz tron holenderski utracił już 9 lipca; odtąd tytułował się wielkim księciem Klivii i Bergu, jednak i te księstwa utracił 1 grudnia 1813 po klęsce Napoleona I pod Lipskiem. W 1814 wraz z całą rodziną musiał uchodzić z Francji. Zmarł na odrę 17 marca 1831 we Forli i spoczął w bazylice św. Krzyża (Santa Croce) we Florencji. Później na polecenie Napoleona III jego prochy złożono w grobach rodzinnych w kościele pw. św. Idziego w Saint-Leu-la-Forêt.

10 listopada 1826 we Florencji poślubił swoją siostrę stryjeczną, jedną z córek Józefa Bonaparte, SZARLOTTĘ BONAPARTE (← biogr. Napoleona I); mariaż ten nie zaowocował potomstwem.

Bracia przyrodni Napoleona III (1–2):

Syn Ludwika Bonaparte i Joanny Roland:

- 1 FRANCISZEK LUDWIK KACPER CASTELVECCHIO. Urodził się on 26 kwietnia 1826 w Rzymie, gdzie został zarejestrowany jako syn Joanny Felicjy Roland i „Marka Antoniego Castelvechio”, osoby fikcyjnej. W 1853 przeniósł się do Francji, gdzie został naturalizowany dekretem Napoleona III z dnia 28 maja tego roku. Od 1856 był członkiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a od 1867 skarbnikiem generalnym. 7 listopada 1860 otrzymał od cesarza dziedziczny tytuł hrabiego Castelvechio. Zmarł na skutek zatrucia tlenkiem węgla 29 maja 1869 w hotelu w Rennes i został pochowany w Paryżu.

Żoną Ludwika Castelvechio została 6 maja 1847 w kościele Santa Maria Maggiore we Florencji ELIZA KAROLINA PASTEUR D'ETREILLIS (ur. Paryż 1826, zm. Florencja 5.10.1894), córka Karola Tomasza Pasteur d'Etreillis, kapitana Gwardii Narodowej, kupca, oraz jego żony Zuzanny Zofii Longuet.

Córki Ludwika Castelvechio (był jeszcze zmarły w dzieciństwie syn) (A–C):

- A MARCELINA CASTELVECCHIO. Urodziła się 12 października 1848 we Florencji, a zmarła 1 lipca 1870 w Paryżu. Niezameżna.
- B LUDWIKA CASTELVECCHIO. Urodziła się w 1854 we Florencji, gdzie w 1872 wyszła za mąż za WILHELMA BAESE; mieli potomstwo. Zmarła w 1929 we Florencji.
- C JÓZEFINA MARIA ZUZANNA JULIETTA CASTELVECCHIO. Urodziła się 25 stycznia 1857 w Paryżu. Trzykrotnie wstępowała w związki małżeńskie: w 1874 w Pescii poślubiła FRANCISZKA PALAMIDESSIEGO (ur. Pescia 1849, zm. 1891), z którym miała potomstwo; w 1890 w Westminsterze wyszła za ERAZMA HENRYKA MAURYCEGO GOWERA (ur. Liworno 1830, zm. 1903); 22 listopada 1903 w Nowym Jorku została żoną ANTONIEGO FRABASILISA (ur. 28.01.1854, zm. Neapol 31.03.1927). Zmarła w 1932 w Nowym Jorku.

Syn Hortensji de Beauharnais i Karola de Flahaut:

- 2 KAROL AUGUST LUDWIK JÓZEF DE MORNAY (DEMORNAY). Na świat przyszedł 15 lub 16 września 1811 w Szwajcarii, lecz oficjalnie został zarejestrowany jako urodzony dnia 23 października 1811 w Paryżu

syn Augusta Jana Hiacynta Demorny, posiadacza ziemskiego z San Domingo, i poślubionej mu Ludwiki Emilii Koralii Fleury. Poświęcił się karierze dyplomatycznej, od 1852 był ministrem spraw wewnętrznych, a następnie ambasadorem francuskim na dworze w Petersburgu. Zmarł 10 marca 1865 w Paryżu i został pochowany na cmentarzu Père Lachaise.

Jego żoną została dnia 7 stycznia 1857 w Sankt Petersburgu księżniczka ZOFIA SERGIEJEWNA TRUBECKA. Urodziła się ona w Moskwie 25 marca 1836, oficjalnie jako córka księcia Sergiusza Wasylewicza Trubeckiego i jego żony Katarzyny Musin-Puszkiny, a w istocie najprawdopodobniej córka Katarzyny z imperatorem Mikołajem I. Po śmierci Morny'ego, w dniu 4 stycznia 1868 w Paryżu wyszła poślubiła Józefa Izydora Osorio, księcia Algete, Alburquerque i Sesto, markiza Alcañices, Leganés i Balbases. hrabiego Ledesma (zm. 1909). Zmarła 9 sierpnia 1896 w Paryżu i została pochowana na Père Lachaise.

Dzieci Karola de Morny (A–D):

- A MARIA EUGENIA (SZARLOTTA) DE MORNÝ. Urodziła się 25 maja 1857 w Paryżu, natomiast 17 stycznia 1877 w Madrycie wyszła za bratanka swojego ojczyma, JÓZEFA RAJMUNDA OSORIO Y DE HEREDIA, hrabiego Corzana (ur. Madryt 21.08.1854, zm. 1919), syna Joachima Osorio y Silva, hrabiego Corzana, i jego żony Marii de las Mercedes Fernández de Heredia y Zafira-Vázquez, córki Antoniego Fernández de Heredia y Begines de los Rios; mieli syna. Zmarła w 1883 w Paryżu.
- B A U G U S T KAROL LUDWIK WALENTY DE MORNÝ. Urodził się on 25 listopada 1859 w Paryżu, gdzie dnia 30 czerwca 1886 poślubił S Z A R L O T T Ę MARIĘ EUSTACHIĘ GUZMÁN BLANCO Y YBARRA (ur. Caracas 29.03.1868, zm. Courbevoie 4.06.1939), córkę Antoniego Guzmán Blanco, prezydenta Wenezueli, i poślubionej mu Anny Teresy Ybarra; mieli troje dzieci: AUGUSTA DE MORNÝ, księcia Morny (ur. Paryż 1889, zm. tamże 1935, bezżenny i bezpotomny); ANNĘ TERESĘ DE MORNÝ (ur. Paryż 1890, zm. tamże 1924, niezamężna i bezdzietna); ANTONIEGO DE MORNÝ (ur. Paryż 1896, zm. tamże 1943), od śmierci starszego brata w 1935 księcia Morny, ostatniego z rodu. August de Morny zmarł 14 lipca 1920 w Paryżu i został pochowany na cmentarzu Père Lachaise.
- C SZYMON ANDRZEJ MIKOŁAJ S E R G I U S Z DE MORNÝ. Urodził się 26 listopada 1861 w Paryżu, gdzie także zmarł 7 marca 1922 w stanie kawalerskim. Spoczął na Père Lachaise.

D ZOFIA M A T Y L D A ADELA DIONIZJA DE MORNŲ. Urodziła się 26 maja 1863 w Paryżu, gdzie 11 grudnia 1881 zawarła ślub z JAKUBEM GODART DE BELBEUF, markizem Belbeuf (ur. Paryż 27.05.1850, zm. tamże 22.01.1906), synem Raula Godart de Belbeuf, hrabiego Belbeuf, i poślubionej mu Alicji Siméon; nie dochowali się dzieci. Matylda zmarła 29 czerwca 1944 w Paryżu i tam równieŝ znalazła spoczynek.

Ksiąŝę MornŲ dochowal się takŝe nieślubnej córki:

Z F R A N C I S Z K  ZOE MATYLD (FANNY) MOSSELMAN (ur. Paryŝ 28.05.1808, zm. tam 2.03.1880), crk Franciszka Dominika Mosselmana, bankiera, i poślubionej mu Marii Ludwik Tacqu; 11 wrzeœnia 1827 w Laeken pod Bruksel poślubioną przez KAROLA AIM JÓZEFA LE HON, dyplomat, w 1836 kreowanego hrabią Le Hon (ur. Tournai 10.01.1792, zm. Paryŝ 30.04.1868), syna Karola Le Hon, adwokata, oraz Marii Felicjty Józefiny Parent (miała z nim dwóch synów):

A L U D W I K A LEOPOLDYNA AMELIA FANNY LE HON. Urodziła się 15 lipca 1838 w Paryżu i została oficjalnie uznana przez małŝonka matki. 11 czerwca 1856 w Paryżu wyszła za S T A N I S Ł A W A AUGUSTA FRYDERYKA JÓZEFA TELEMACHA PONIATOWSKIEGO, księcia na Monte Rotondo, attaché Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (ur. Florencja 9.11.1835, zm. Paryŝ 6.01.1908), syna Józefa Michała Poniatowskiego, księcia na Monte Rotondo, senatora francuskiego oraz koniuszego dworu Napoleona III, i jego ŝony Matyldy Perotti; mieli trzech synów. Zmarła 9 lutego 1931 w podparyskim Neuilly-sur-Seine i spoczuła w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Montmartre.

✧

Urodził się 20 kwietnia 1808 w pałacu Tuileries w Paryżu jako najmłodszy syn Ludwika I oraz królowej Hortensji; z uwagi na trudne relacje czce jego rodziców, przez długi czas uwaŝano, ŝe prawdziwym ojcem księcia mógł być jeden z kochanków królowej, admirał van Huelle lub hrabia Flahaut, obecnie jednak wikszoœ historyków zgadza się, ŝe przyszły cesarz Francuzów istotnie by synem Ludwika Bonapartego. Od chwili przyjœcia na œwiat przysłuŝywał mu tytuł księcia francuskiego, na chrzcie 4 listopada 1810 otrzymał imiona KAROL LUDWIK NAPOLEON, pierwszym jednak nigdy się nie posłuŝywał. Po obaleniu Napoleona I

w 1814 musiał wraz z całą rodziną opuścić Francję. Służył później w armii szwajcarskiej i w 1834 uzyskał stopień kapitana artylerii. Podjęte w 1836 i 1840 próby przejęcia władzy we Francji zakończyły się niepowodzeniem i od 1840 przebywał jako więzień stanu w twierdzy Ham nad Sommą. W 1846 zdołał uciec do Anglii, a po śmierci ojca 25 lipca tego roku został głową Domu Bonaparte, dekretem z dnia 2 grudnia 1852 przemianowanego przezeń na Dynastię Napoléon (*Dynastie Napoléon*). Po upadku monarchii lipcowej, w początkach roku 1848 powrócił do ojczyzny i w wyborach powszechnych 10 grudnia 1848 został wybrany prezydentem Drugiej Republiki; tytułowano go odtąd księciem prezydentem. Na mocy konstytucji z 14 stycznia 1852 jego kadencja została przedłużona na okres lat dziesięciu z możliwością nieograniczonej reelekcji, a 2 grudnia 1852 Senat uchwalił powstanie Drugiego Cesarstwa, powierzając tron księciu prezydentowi; przyjął on imię NAPOLEONA III, uwzględniając w numeracji brata stryjecznego, Napoleona II, nigdy w istocie nie sprawującego władzy.

1 września 1870, oblężony w Sedanie przez wojska pruskie, Napoleon III podpisał bezwarunkową kapitulację i oddał się do niewoli; osadzono go w zamku Wilhelmshöhe. Dnia 4 września 1870 w Paryżu proklamowano republikę, a 1 marca 1871 Zgromadzenie Narodowe przegłosowało detronizację cesarza. Jeszcze w marcu tego roku został on zwolniony z niewoli, po czym dołączył do małżonki i syna w Anglii.

Zmarł wskutek zakażenia pooperacyjnego 9 stycznia 1873 w rezydencji Camden Place w Chislehurst (obecnie w obrębie Wielkiego Londynu) i spoczął w kościele Panny Marii tamże. W 1887 cesarzowa Eugenia przeniosła prochy męża do krypty kościoła klasztorного św. Michała w ufundowanym przez nią opactwie benedyktynów we Farnborough.

Małżonka Napoleona III:

Poślubiona 29 stycznia 1853 w pałacu Tuileries w Paryżu (ślub cywilny) i następnego dnia w katedrze Notre-Dame w Paryżu (ceremonia kościelna):

EUGENIA DE GUZMÁN

MARIA EUGENIA IGNACJA AUGUSTYNA DE GUZMÁN PORTOCARRERO
Y KIRKPATRICK OF CLOSEBURN

Była ona córką Cypriana Palafox de Guzmán y Portocarrero, hrabiego Montijo, Mora, Teba i Banos, markiza Villanueva del Fresno i Algaba, księcia Peñaranda de Duero i pana Moguer, granda hiszpańskiego, i jego żony Marii Manueli Henryki, córki Wilhelma Kirkpatrick of Closeburn ze szkockiej szlachty, honorowego konsula USA w Maladze. Urodziła się 5 maja 1826 w Granadzie. Po śmierci ojca w 1839 została hrabiną Mora, Banos, Teba, Santa-Cruz de La Sierra i Albitas, wicehrabiną La Calzada i markizą Moya, Osera i Ardales. W 1859 i 1870 sprawowała pod nieobecność męża regencję we Francji; po upadku Drugiego Cesarstwa w 1870 wspólnie z rodziną schroniła się w Anglii. Zmarła 11 lipca 1920 w rezydencji Farnborough Hill we Farnborough i znalazła spoczynek u boku męża i jedyne go syna w krypcie rodzinnej Bonapartych w podziemiach kościoła św. Michała we wzniesionym z jej inicjatywy klasztorze benedyktynów w Farnborough.

Potomstwo Napoleona III:

Dzieci małżeńskie (1–2):

- 1 PORONIENIE, miało miejsce w kwietniu 1853.
- 2 N A P O L E O N L U D W I K EUGENIUSZ JAN JÓZEF. Urodził się dnia 16 marca 1856 w pałacu Tuileries w Paryżu i od dnia narodzin nosił tytuły księcia Napoléon i księcia cesarskiego (*prince impérial*). Od 1869 służył we francuskiej armii w stopniu podporucznika, a podczas wojny francusko-pruskiej w 1870 został wysłany na front jako obserwator. Po rychłym upadku Drugiego Cesarstwa wyjechał wraz z matką do Anglii. 9 stycznia 1873 został po ojcu głową Cesarskiego Domu Francji (*Dynastie Napoléon*), dla bonapartystów cesarzem Francuzów NAPOLEONEM IV. W 1879 dołączył w charakterze obserwatora do armii bry-

tyjskiej w Afryce Południowej. Poległ podczas podróży do Ulundi (uluNdi), ówczesnej stolicy Zululandu, dnia 1 czerwca 1879 w utarczce z Zulusami nad rzeką iTyotosi. Ciało księcia sprowadzono do Anglii i złożono u boku Napoleona III w kościele Panny Marii w Chislehurst, skąd w 1889 zostało ono przewiezione przez cesarżową Eugenię do nowo powstałego opactwa benedyktynów we Farnborough i złożone w krypcie w podziemiach kościoła klasztornego. Nie założył rodziny, wobec czego prawa sukcesyjne do tronu cesarskiego przeszły na linię potomków Hieronima Bonapartego (← biogr. Napoleona I).

Nieślubne dzieci Napoleona III (1–4):

z ELEONORĄ VERGEOT zwaną LA BELLE SABOTIÈRE, krawcową (ur. Estouilly koło Ham 3.09.1820, zm. Le Vésinet 4.08.1886), córką Antoniego Piotra Vergeot, szewca, i jego żony Marii Ludwiki Camus; 3 sierpnia 1858 w Paryżu poślubioną przez P I O T R A JANA FRANCISZKA BURE, skarbnika szkatuły, młecznego brata Napoleona III (ur. Paryż 10.11.1807, zm. tam 17.01.1882), syna Piotra Michała Bure i Pierette Marii Colette (mieli troje dzieci):

1 E U G E N I U S Z ALEKSANDER LUDWIK BURE (BURE D'ORX). Na świat przyszedł 23 lutego 1843 w Paryżu i po ślubie matki w 1858 został oficjalnie adoptowany przez jej małżonka. Poświęcił się karierze dyplomatycznej, był francuskim attaché konsularnym w Nowym Jorku (1861), francuskim wicekonsulem w Rosas (1865), a także francuskim konsulem w Zanzibarze (1868), Gdańsku (1869), Charleston (1870) i Paragwaju (1870). 6 czerwca 1870 otrzymał od Napoleona III tytuł hrabiego Orx. Od 1885 sprawował urząd burmistrza Saint-Martin-de-Seignanx. Zmarł 14 lutego 1910 w zamku Castets i pochowany został w pobliskim Saint-André-de-Seignanx.

Żoną Eugeniusza Bure, hrabiego Orx, została 19 czerwca 1877 w Neuilly-sur-Seine ALFONSYNA JÓZEFINA HOMEL DIT RONDEL, córka Pawła Alfonsa Homel dit Rondel oraz jego żony Joanny Devirgille, urodzona w Paryżu 15 czerwca 1856, zmarła w Bajonnie 28 lutego 1942.

Dzieci Eugeniusza Bure d'Orx (A–E):

A F E R D Y N A N D EUGENIUSZ JAN BURE D'ORX. Na świat przyszedł 25 maja 1878 w Saint-Cloud, a 27 września 1909 w Saint-André-de-Seignaux ożenił się z HELENĄ MAUBEC (ur. Benesse Maremne 18.08.1880, zm. Villenave d'Ornon 11.01.1944). Zmarł on 11 stycznia 1948 w Bordeaux.

Córki Ferdynanda Bure d'Orx (I–II):

- I J O A N N A EUGENIA HELENA BURE D'ORX. Na świat przyszła 14 czerwca 1906 w Ambaton Drazaka na Madagaskarze, a 18 listopada 1947 w Bordeaux poślubiła JÓZEFA R O L A N D A PIOTRA MAIGRE (ur. Villenave-d'Ornon 6.08.1913, zm. Gironde 20.12.1987), z którym dochowała się syna. Zmarła 16 lipca 1990 w Bordeaux.
- II A N T O N I N A JOANNA ANETA BURE D'ORX. Urodziła się w Labenne 28 czerwca 1916, a 12 lutego 1944 wyszła za ROGERA COUDERC (ur. Bordeaux 23.03.1909, zm. Lège-Cap-Ferret 28.09.1990), z którym ma potomstwo.
- B A M E L I A JOANNA BURE D'ORX. Urodziła się ona 31 grudnia 1881 w Saint-André-de-Seignaux, gdzie dnia 15 czerwca 1899 poślubiła J E R Z E G O JANA PIOTRA ADRIANA MARIĘ GEMAIN (ur. Capbreton 29.06.1861, zm. Bajonna 15.11.1936), z którym miała kilkoro dzieci. Zmarła 4 marca 1972 w Benesse Maremne.
- C A N T O N I BURE D'ORX. Urodził się 18 listopada 1883 w Saint-André-de-Seignaux i zmarł tego samego dnia.
- D M A R T W E DZIECKO. Urodzone 28 listopada 1885 w Saint-André-de-Seignaux.
- E A N T O N I N A JOANNA MARIA BURE D'ORX. Urodziła się 1 września 1887 w Saint-André-de-Seignaux, a 14 marca 1910 w Caudéran poślubiła J A K U B A FILIPA KLEMENSA GACHETA (ur. Tosse 9.12.1874, zm. tamże 10.03.1964), z którym miała potomstwo; rozwiedli się 10 lipca 1925. Zmarła 6 sierpnia 1975 w Bordeaux.
- 2 A L E K S A N D E R LUDWIK ERNEST BURE (BURE DE LABENNE). Urodził się 18 marca 1845 w Paryżu i 3 sierpnia 1858 został adoptowany przez męża matki. Poświęcił się karierze w administracji i finansach, w latach 1869–70 był głównym księgowym (*receveur des finances*) Cesarstwa. W 1870 został kreowany hrabią Labenne. Zmarł 11 lutego 1882 w Paryżu i spoczął u boku jedynej syna w kaplicy w Lancerf.
- Jego żoną została 12 marca 1879 w Villennes MARIA HENRYKA PARADIS, córka Jana Baptisty Paradis i jego żony Rozalii Marii Ludwiki Blanchet, urodzona 23 marca 1857 w Paryżu, zmarła w 1922.
- Syn Aleksandra Bure (Bure de Labenne):
- A J E R Z Y HENRYK LUDWIK BURE, hrabia Labenne, urodzony 20 marca 1880 w Paryżu, zmarł 10 listopada 1884 w Paimpol i został pochowany w kaplicy w Lancerf.

z J U L I Ą JUSTYNĄ MARIĄ LEBŒUF, szwaczką z Saumur, a później aktorką Folies dramatiques w Paryżu pod pseudonimem MAŁGORZATY BELLANGER (ur. Saint-Lambert-des-Levées 9.06.1838, zm. zamek Villeneuve-sous-Dammartin 23.11.1886), córką Franciszka Lebœufa i jego żony Julii Anotte (Hanot), córki René (Renata) Hanot; 7 grudnia 1870 w Londynie poślubioną przez WILHELMA LUDWIKA KULBACH, baroneta, kapitana armii brytyjskiej:

3 K A R O L JULIUSZ AUGUST FRANCISZEK MARIA LEBŒUF *vel* BLANC. Urodził się 24 lutego 1864 w Paryżu, gdzie 25 września 1890 pojął za żonę A N N Ę MARIĘ FRYDERYKĘ VETSTEIN (ur. Paryż 17.10.1860, zm. tamże 6.01.1954 pochowana na cmentarzu Montparnasse), nieślubną córkę Marii Salomei Vetstein; ich mariaż pozostał bezpotomny. Zmarł 6 lutego 1902 w Paryżu; wdowa dwukrotnie jeszcze wychodziła za mąż.

z FANNY WALENTYNĄ HAUSSMANN (ur. Bordeaux 1.12.1843, zm. Arcachon 3.04.1901, pochowana na cmentarzu Père Lachaise), córką Jerzego Eugeniusza Haussmanna, barona Haussmann, urbanisty, twórcy przebudowy Paryża z lat 1852–56, oraz jego żony Oktawii de Laharpe, córki Alfonsa Daniela de Laharpe, armatora; 14 marca 1865 w Paryżu poślubioną przez JÓZEFA MAURYCEGO, wicehrabiego Pernetety (ur. Paryż 2.02.1844, zm. Arcachon 23.02.1920), syna Didiera Pernetety oraz Cecylii, córki Tristana Gabriela de La Tour Saint-Ygest (mieli syna):

4 JULIUSZ ADRIAN HADOT. Urodził się 26 stycznia 1865 w Paryżu i został adoptowany przez Terencjusza Arystyda Hadota, poborcę podatkowego, i jego żonę Joannę Leonie Mennechet. Był oficerem armii francuskiej, a później urzędnikiem w prefekturze Seine-et-Marne. Z poślubioną 11 lutego 1904 w Paryżu ANNĄ EMILIĄ CLANEU (ur. Paryż 8.05.1864, zm.?) nie dochował się dzieci. Zmarł w styczniu 1937 w Melun i znalazł spoczynek w Chartrettes.

Być może pozamałżeńskimi dziećmi Napoleona III byli także:

- a) EUGENIA COLONNA-WALEWSKI (← biogr. Napoleona I);
- b) BONAWENTURA KARRER (ur. 1839, zm. 1921);
- c) ARTUR HUGENSCHMIDT, chirurg stomatolog (ur. 1862, zm. 1929);
- d) JERZY FEYDEAU, znany dramaturg (ur. 1862, zm. 1921);
- e) BENON DEPUILLE;
- f) CHRYSTIAN CORBIÉRE.

